

Volumul de față oferă în traducere românească două cicluri cu caracter liturgic din cele circa 400 de „imne” scrise de Sfântul Efrem Sirianul (306–373) care ne-au rămas: cele 28 de imne la Nașterea Domnului, cele 13 imne la Arătarea Domnului și alte 6 imne-dialog mai târziu la Nașterea și Arătarea Domnului.

Imnele Nașterii oferă, printr-o complexă orchestrare a imaginilor și tipologiilor biblice, o magnifică celebrare a misterului hristologic al Întrupării Domnului înscrisă într-o amplă meditație asupra întregii Economii a mântuirii cu un accent deosebit pus pe mariologie.

Imnele Arătării sunt un extraordinar și plin de virtuozitate comentariu teologico-poetic al Tainelor inițierii creștine în ordinea în care se celebrau ele în vechea Biserică siriană: Mirungere — Botez — Euharistie. Ele sunt o mărturie unică a realismului simbolic sacramental și a spiritualității uneia din cele mai vechi Biserici ale creștinismului, al cărei glas teologic inegalabil a fost Sfântul Efrem.

Imnele sale ni-l revelează nu numai drept cel mai fascinant poet creștin din toate timpurile, dar și drept unul din cei mai profunzi teologi patristici. El practică aici o altă teologie, poetică și simbolică, fidelă revelației misterului și deschisă adorației, o posibilă alternativă la teologiile osificate și degradate ale trecutului și o șansă de înnoire pentru discursul Bisericii în viitor.

Sfântul
Efrem
Sirianul

Imnele Nașterii și Arătării Domnului

SFÂNTUL EFREM SIRIANUL

Imnele Nașterii
și Arătării Domnului

Ediția a II-a

Prezentare și traducere de
diac. Ioan I. Ică jr

DEISIS

Sibiu 2010

Prezentare

La mijlocul secolului IV d.Hr., Sfântul Efrem Sirianul (306–373) — unul din cei mai profunzi autori patristici, pe cât de fascinant însă pe atât de puțin cunoscut — era diacon, imnograf și catehet al comunităților și școlilor creștine de limbă siriacă și de credință ortodoxă niceeană din Nisibis (Adiabene), iar din 363 și până la moarte (373) în Edessa (Osrohene), la granița dintre Imperiul Roman și Persia regilor Sasanizi. Sfântul Efrem exprimă cel mai bine geniul specific creștinismului siro-aramaic de origine și inspirație iudeo-creștină¹. Aprofundarea Cuvântului lui Dumnezeu interpretat congenial cu ajutorul metodelor exegetice de tip „targum” și „midrash” se realiza în cadrul unei intense vieți liturgic-sacramentale care avea în centru Botezul și Euharistia și al cărei scop era realizarea experienței Duhului Sfânt într-o viață duhovnicească extrem de riguros ascetică și incandescentă spiritual. Biblie, Taine și spiritualitate erau solid ancorate în realitatea Bisericii

¹ Pentru o introducere în gândirea Sfântului Efrem, a se vedea excelenta prezentare din 1985 a lui SEBASTIAN BROCK, *Efrem Sirul. I. Ochiul luminos. Viziunea spirituală a lumii la Sfântul Efrem Sirul*, trad. rom.: pr. Mircea Ielciu; *II. Imnele despre Paradis*, trad. rom.: diac. Ioan I. Ică jr, Ed. Deisis, Sibiu, 1998; a se vedea aici și studiul meu introductiv: „Sfântul Efrem, creștinismul siriac și cealaltă teologie” (p. 5–20). „Imnele despre Paradis” reeditate în: SFÂNTUL EFREM SIRIANUL, *Imnele Raiului*, studiu introductiv și traducere: diac. Ioan I. Ică jr, Ed. Deisis, Sibiu, 2010, 152 p.

Exprimăm pe această cale recunoștința noastră profesorului Sebastian Brock (Oxford), a cărui exemplară generozitate a încurajat și făcut posibilă această apariție care-i datorează practic totul.

Coperta: *Botezul în Iordan*, detaliu, mozaic de Marko I. Rupnik, Capela Redemptoris Mater, Vatican, 1999

Traducere după: *Des heiligen Ephraem des Syrers Hymnen de Nativitate (Epiphania)*, herausgegeben und übersetzt von EDMUND BECK (Corpus Scriptorum Christianorum Orientalium, vol. 186–187; Scriptorum Syri, vol. 82–83), Louvain, 1959.

ISBN 978-973-7859-68-6

© DEISIS

înțelese în același timp ca Paradis și Împărăție. În inima Bisericii se află Hristos și Întruparea Lui cosmică, biblică și umană sesizate numai de ochiul luminos al credinței. Hristos este Pomul Viței din mijlocul Noului Paradis și al Ierusalimului Apocalipsei, în același timp Măslin mistic, Haină de Slavă și Viță tainică. Uns cu untdelemnul acestui Măslin prin Mirungere, îmbrăcat în haina de slavă la Botez, creștinul intră prin ospățul Euharistiei la Nunta mistică împreună cu Mirele lui ceresc, Hristos. Biblică, sacramentală și spirituală, teologia vechiului creștinism sirian nu este însă nici scolastică, nici fundamentalist-biblicistă, nici pietistă sau ritualistă în sensul modern și contemporan. Ceea ce o desparte de toate aceste ipostaze degradate este profundul simț al misterului revelat în simboluri a căror recunoaștere și celebrare se face numai prin intrarea contemplativă a teologului și a discursului său în dinamica simbolică și paradoxală proprie misterului revelat, a cărei paradigmă e Economia Întrupării și înomenirii lui Dumnezeu în Hristos, Simbolul suprem. E o altă teologie poetico-simbolică — total diferită de cea greacă sau latină, ori de producțiile „teologice” moderne — care poate oferi o posibilă paradigmă alternativă pentru creștinismul viitorului.

În calitatea sa de imnograf și catehet, Sfântul Efrem a compus o serie de comentarii biblice (la *Facerea*, *Ieșirea*, la concordanța Evangheliilor și la *Faptele Apostolilor* și Epistolele pauline), precum și un mare număr de predici ritmate (*memre*) și de omilii în versuri cu strofe și refren (*madrashé*). Impropiu numite „imne”, acestea din urmă au făcut gloria poetică a lui Efrem în lumea antică încă din cursul vieții sale. *Memre*-le erau compoziții întinse, dar fără diviziuni strofice, compuse în proză ritmată (heptasilabe duble) și erau executate probabil în recitativ. *Madrashé*-le — echivalentul sirian al ebraicului *midrashim*, „învățăături” — erau deci învățăături sau predici în versuri și strofe cu valori variabile, cântate de cor sau de un solist după melodii indicate de manuscrise în fruntea lor și care fixau în același timp o structură prozodică precisă. După

executarea fiecărei strofe comunitatea intervenea cu un refren. *Madrashé*-le efremiene și-au avut un corespondent în prima imnografie bizantină în faimoasele *kontakia*, gen ilustrat cu strălucire tot de un sirian elenizat, nu mai puțin celebrul Roman Melodul († cca 560); evreu creștin originar din Emessa Siriei, Roman cunoscuse cu certitudine *madrashé*-le efremiene.

Din colecția de 598 de *madrashé* „imne” inventariată într-un manuscris din secolul VII (*Sinai syriacus 10*), ni s-au păstrat grupate în cicluri circa 400. Ele ni s-au transmis în principal în câteva manuscrise foarte vechi, din secolele VI–VII, conservate prin grija monahului bibliofil Moise din Nisibis, egumen între 906–943 al mănăstirii sirienilor (Deir Suriani) din Sketis-ul egiptean, în biblioteca acestei străvechi mănăstiri. Restituirea științifică a textului lor este opera de o viață (1955–1979) a monahului benedictin Dom Edmund Beck (1902–1992) de la abația Metten, autorul ediției critice în 38 de volume (19 volume de text siriac și 19 de traduceri germane) a întregii opere autentice și apocrife de limbă siriacă a Sfântului Efrem în seria „Corpus Scriptorum Christianorum Orientalium” (CSCO).

Destinate uzului liturgic, „imnele” efremiene sunt grupate în cicluri tematice: despre Paște, despre Nașterea și Arătarea Domnului, despre Biserică, post și feciorie, despre Paradis, despre credință sau împotriva ereziilor. Diviziunea lor este adeseori aproximativă, imnele unui același ciclu, ba chiar același imn putând atinge într-o remarcabilă și polifonică coerență simbolică o diversitate de teme și aspecte: exegetice, teologice, liturgice și ascetice. O particularitate specifică „imnelor” efremiene e dată de profunda lor intimitate cu universul Scripturii atât în literalitatea lui, cât și în imaginile și simbolurile ei profunde. O regulă generală pentru lectura de către cititorul modern, infinit mai ignorant în ale Bibliei decât sirienii din secolul IV, este de aceea consultarea în paralel a tuturor referințelor și aluziilor biblice, la care se adaugă obligatoria familiarizare cu limbajul și simbolistica liturgică și sacramentală a Bisericii.

Volumul de față se situează în prelungirea traducerii anterioare a *Imnelor Păresimilor, Azimelor, Răstignirii și Învierii*². Principiile și obiectivele de bază au rămas aceleași; e vorba de o versiune preliminară cu un scop precis și limitat: acela de a oferi în proză un echivalent cât mai fidel și mai puțin interpretativ, în limitele coerenței, gândirii teologico-simbolice efremiene. Concentrată asupra ideilor, mai degrabă decât asupra formei, în versiunea aceasta nu poate fi vorba decât de o aproximare preliminară, ghidată în primul rând de interesul de a atrage atenția asupra unui univers teologic inedit și a unui mod de gândire teologic alternativ. Subtilitățile artistice și atenția acordată aspectului poetic formal le lăsăm pe seama unui viitor traducător familiar cu întregul instrumentar filologico-lingvistic și cu ansamblul universului literaturii creștine siriene, a cărei înflorire maximă a fost între secolele II–VII d.Hr.

Volumul de față cuprinde traducerea celorlalte două cicluri cu caracter liturgic din cadrul corpusului efremian autentic și apocrif: cele 47 de imne consacrate celebrării misterului Nașterii și Arătării Domnului, editate critic de Edmund Beck în 1959 (CSCO 186–187). Pe lângă versiunea germană integrală a lui Edmund Beck, pentru *Imnele Nașterii* există și versiunea engleză realizată de Kathleen McVey (Princeton), 1989³, iar pentru *Imnele Arătării* există și versiunea franceză a lui François Cassingena OSB, 1997⁴; două traduceri excelente, pe care le-am utilizat cu profit.

² SFÂNTUL EFREM SIRUL, *Imnele Păresimilor, Azimelor, Răstignirii și Învierii. Imne I*, studiu introductiv („O teologie poetică a misterului pascal”) și traducere: diac. Ioan I. Ică jr, Ed. Deisis, Sibiu, 1999, 208 p. Ed. a II-a: SFÂNTUL EFREM SIRIANUL, *Imnele Păresimilor, Azimelor, Răstignirii și Învierii*, Ed. Deisis, Sibiu, 2010, 253 p.

³ EPHREM THE SYRIAN, *Hymns* (The Classics of Western Spirituality), New York, 1989, translated and introduced by Kathleen McVey, p. 3–59 (introducere), 63–217 (traducere).

⁴ ÉPHREM LE SYRIEN, *Hymnes sur l'Épiphanie. Hymnes baptismales de l'Orient chrétien*, introd. et trad.: François Cassingena OSB (Spiritualité Orientale 70), Abbaye de Bellefontaine, 1997.

Pentru mai mult de jumătate din aceste 47 de imne autenticitatea efremiană este asigurată. Înțelegerea atât a criteriilor de evaluare a autenticității, cât și a modului transmiterii și circulației acestor imne în tradiția manuscrisă impune rememorarea prealabilă a unui detaliu important. În epoca Sfântului Efrem, în întreaga lume creștină Nașterea și Arătarea (Botezul) Domnului erau o singură sărbătoare și aceasta se prăznuia pe 6 ianuarie. Abia după moartea Sfântului Efrem (373), începând de la sfârșitul secolului IV și plecând dinspre Occident, Nașterea Domnului a început să se sărbătorească separat de Arătare, pe 25 decembrie, Arătarea Domnului devenind atunci praznicul Botezului Domnului și al botezului catehumenilor (care până atunci avea loc numai de Paște). După ce sărbătorirea Nașterii Domnului pe 25 decembrie s-a generalizat și în Orientul creștin sirian, copiștii manuscriselor liturgice (secolele VIII–IX) au repartizat imnele efremiene în două cicluri distincte. Mai mult, adeseori ei au compus imne noi detașând și asamblând strofe din alte imne efremiene care aveau o tematică legată de aceste praznice (astfel era suficient ca într-o strofă să apară cuvântul *denha*, „arătare”, pentru a smulge acel imn, sau strofe din el, din contextul lor și a le insera în ciclul *Imnelor Arătării*).

Nucleul autentic efremian al *Imnelor Nașterii și Arătării* îl oferă — așa cum a arătat E. Beck — colecțiile din cele mai vechi două manuscrise efremiene din secolul VI. Este vorba de *Imnele 5–20 la Naștere*, toate cu aceeași melodie și grupate sub titlul *Madrashé d-bet yalda* (*Imne la Naștere*) în cel mai vechi manuscris efremian: *British Museum Add 14571 (D)*, datat în anul 516. Același grupaj de 16 imne apare și în *Vaticanus syriacus 112 (G)* din anul 551 care adaugă la titlul *Madrashé d-bet yalda* (*Imnele la Naștere*) și pe acela de *nusrata* sau „cântece de leagăn” ale Mariei la Pruncul Iisus fiindcă majoritatea imnelor sunt puse în gura Mariei. Același manuscris *Vaticanus syriacus 112* suplimentează acest grupaj cu alte 4 imne (*Imnele 1–4 la Naștere*), și ele autentice efremiene, antologate de copist din

alte colecții efremiene care îi erau disponibile. Restul imnelor la Naștere și la Arătare provin din manuscrise liturgice târzii din secolele VIII–XI, care suplimentează colecția inițială cu alte imne la Naștere (de exemplu, *Imnele 21–27 la Naștere*, pe care manuscrisul *British Museum Add 14506 (J)* le inserează între *Imnul 1 și 2 la Naștere* din colecția reprezentată de manuscrisul *G*, a căror autenticitate efremiană este azi recunoscută; *Imnul 28* fiind o compilație târzie din imne autentice. Tot aceste manuscrise liturgice târzii adaugă la grupajul lărgit al *Imnelor Nașterii* alte două cicluri: 10 sau 13 *Imne la Arătare* (1–10 în manuscrisul *J*, la care manuscrisul *P = British Museum Add 14512* adaugă și 11–13) și 5 sau 6 *Imne-dialog (sogyatha) la Naștere și Arătare* (1–5 se găsesc în manuscrisul *H = British Museum Add 14501* unde sunt plasate între *Imnele Nașterii* și cele ale *Arătării*, fără a fi atribuite însă lui Efrem; 6 fiind inserat de manuscrisele *P* și *O* între *Imnele Arătării*).

Autenticitatea efremiană a celor 13 *Imne la Arătare* și a celor 6 *Imne-dialog (sogyatha) la Naștere și Arătare* nu poate fi însă susținută. Ele sunt producții ulterioare, diferite ca stil (prolixitate, didacticism) de imnele efremiene autentice (stil mai viu și spontan), chiar dacă utilizează imagini și teme ce țin de registrul simbolic al universului efremian. În ciuda neautenticității efremiene, ele sunt totuși capodopere ale poeziei religioase siriene vechi. Dacă acest fapt este evident în cazul *Imnelor-dialog (sogyatha)* în care apar idei și expresii neefremiene — *Imnele-dialog 2* și 3 sugerând ca autor mai degrabă pe marele imnograf sirian „monofizit” Iacob din Sarug († 521) —, el este mai puțin clar în cazul *Imnelor la Arătare*, unde apropierea de tematica și limbajul poetic al imnelor efremiene este maximă. Împotriva autenticității lor efremiene pledează însă puternic argumentul liturgic. *Imnele la Arătare* sunt de fapt o colecție de imne baptismale redactate cu ocazia Botezului catehumenilor celebrat festiv de praznicul Arătării Domnului. Or aceasta presupune deja desprinderea Nașterii de sărbătoarea inițială a Arătării și transformarea Arătării

în Boboteaza actuală, reflectând deci o practică ulterioară epocii lui Afrahat și Efrem, când Botezul catehumenilor avea loc de Paște (Afrahat, *Omilii* 12, 10; Efrem, *Imnul 7 la feciorie*). Cu toate acestea, imnele baptismale ale Bisericii siriene vechi cuprinse în ciclul actual al *Imnelor Arătării* atestă încă o ordine a Tainelor inițierii specifică acestei Biserici: Mirungere — Botez — Euharistie, diferită prin caracterul prebaptismal al Ungerii de ordinea devenită clasică începând cu secolul IV în Palestina, Egipt, la Antiohia și la Roma, și care s-a impus până astăzi: Botez — Mirungere — Euharistie.

Dacă *Imnele Nașterii* oferă printr-o complexă orchestrare a tipologiilor biblice o magnifică celebrare a misterului hristologic al Întrupării și al întregii Economii a mântuirii cu un accent deosebit pus pe mariologie (Sfântul Efrem polemizând aici explicit sau implicit cu iudeii din Nisibis, care contestau divinitatea lui Iisus și criticau virginitatea Mariei), în schimb *Imnele Arătării* sunt un extraordinar și plin de virtuozitate comentariu teologico-poetic, în același registru tipologic, al Tainelor inițierii creștine. Ele sunt o mărturie unică a realismului simbolic sacramental și a spiritualității baptismale într-una din cele mai vechi Biserici ale creștinismului, Biserica siriană, al cărei inegalabil glas a fost Sfântul Efrem. „Harfă a Duhului”, diaconul imnograf și catehet din Nisibis și Edessa se revelează a fi nu numai cel mai fascinant și fabulos poet creștin din toate timpurile, dar și unul din cei mai profunzi teologi ai tradiției creștine⁵.

diac. Ioan I. Ică jr

⁵ Pentru o privire sintetică asupra limbajului simbolic și a principalelor imagini ale gândirii teologico-poetice efremiene, cititorul are la dispoziție excelenta prezentare a profesorului Sebastian Brock citată mai sus la nota 1.

Imnele Nașterii
(*De Nativitate*)

1-11: Nașterea Domnului, împlinire a prorociilor lui Isaia, David, Valaam, Zaharia, Iacob, Solomon, Isaia; 12-19: Tamar, Rut, Adam, Eva, toiagul lui Aaron și Nașterea Domnului; 20-34: dreptii Vechiului Testament care au așteptat nașterea Mântuitorului: Set, Noe, Sem și Iafet, Melchisedec, Lot, Aaron, Moise, Caleb, Iosua, Rahab, Ilie; 35-37: Moise și Ilie pe Tabor; 38-60: dreptii Vechiului Testament care au așteptat pe Fiul: Adam, Abel, Eva, ziditorii turnului Babel, arca lui Noe, Faleg, potopul, Set, Enoș și Cainan, Matusalem; lucrarea Duhului Sfânt în acești drepti (50-53); Enoh, Lameh, Noe, Avraam, Isaac; 61-81: privegherea convenită în noaptea Nașterii Domnului; îngerii vestitori sunt cei ce priveghează iar îngerul este veghetorul și Hristos; veghea păcătoasă a celor lacomi, a hoților, neguțătorilor, bogaților și celor cu multe griji; veghea lui Iuda, a fariseilor; veghea luminii și a întunericului; veghea invidiosului, mâniașului, flecarului; 82-98: prăznuirea convenită prin virtuțile praznicului: curăție, milă, tăcere, pace, smerenie, iertare, blândete, căință; 99: Întruparea lui Dumnezeu și îndumnezeirea omului

PE MELODIA: *Acesta e praznicul mărturisitorilor*

1. Această zi, Doamne, bucurat-a pe împărați, preoți și proci, căci în ea s-au împlinit și înfăptuit toate cuvintele lor.

REFREN: *Laudă Ție, Fiul al Ziditorului nostru!*

* Primele patru *Imne ale Nașterii* au fost puse în fruntea ciclului principal (*Imnele 5-20*) de copistul din anul 551 al manuscrisului *Vaticanus syriacus 112 (G)*, fiind antologate din alte colecții efre-miene azi pierdute.

Pr 2. Căci astăzi Fecioara a născut pe Imanuel [Is 7, 14] la Betleem; cuvântul pe care l-a rostit Isaia s-a înfăptuit astăzi.

Pr 3. S-a născut acolo „Cel ce numără în cartea Sa neamurile” [Ps 87, 6]; psalmul pe care l-a cântat David s-a împlinit astăzi.

Pr 4. Cuvântul pe care l-a rostit Miheia s-a făcut astăzi faptă; căci un păstor a ieșit din Efrata [Mi 5, 2] și toiagul său a păstorit sufletele.

Pr 5. „Iată o stea a răsărit din Iacob și o căpetenie s-a sculat din Israel” [Nm 24, 17]. Prorocia pe care a rostit-o Valaam și-a găsit tâlcuirea astăzi.

Pr 6. Lumina ascunsă s-a pogorât și frumusețea ei a răsărit dintr-un trup; răsăritul, de care vorbea Zaharia [Za 2, 5], a luminat azi Betleemul.

Pr 7. Lumina împărăției a răsărit în Efrata, cetatea împărătilor; binecuvântarea pe care a rostit-o Iacob [Fc 49, 10] s-a împlinit astăzi.

Pr 8. Pomul vieții aduce nădejde muritorilor [Pr 12, 3]; cuvântul întunecos al lui Solomon și-a găsit lămurirea astăzi.

Pr 9. Un copil s-a născut astăzi și I S-a dat numele „Minune” [Is 9, 6]; căci o minune este că Dumnezeu S-a arătat ca un Prunc.

Pr 10. Duhul S-a asemănat unui vierme [cf. Is 41, 14], pentru că zămislirea acestuia nu cunoaște împreunare*; preînchipuirea pe care și-o alcătuisese Duhul Sfânt și-a descoperit tâlcul astăzi.

Pr 11. Crescut-a înaintea lui ca o mlădiță, o mlădiță în pământ uscat [Is 53, 2], lucrul spus aici în chip întunecos s-a întâmplat în chip vădit astăzi.

* Cf. Imnele despre credință 41, 1.

Pr 12. Pentru că Împăratul era ascuns în Iuda, Tamar L-a furat din coapsele lui [Fc 38, 12]; astăzi a răsărit strălucirea frumuseții iubită de ea în ascuns.

Pr 13. Astăzi s-a culcat Rut cu Booz [Rut 3, 7], fiindcă a văzut ascuns întru el leacul vieții; astăzi s-a împlinit dorirea ei, căci din sămânța ei a răsărit Cel ce dă viață tuturor.

14. Bărbatul a dat vina pe femeia care a ieșit din el; astăzi ea l-a dezlegat de vină, născându-i-L pe Mântuitorul.

15. Pe Eva, maica [Fc 3, 20], a născut-o [Adam] bărbatul care nu s-a născut niciodată; vrednică de crezare e fiica Evei care acum fără bărbat și-a născut Pruncul.

16. Pământul feciorelnic l-a născut pe Adam, căpetenia pământului; iar Fecioara astăzi a născut pe [al doilea] Adam, Căpetenia cerului.

Pr 17. Toiagul lui Aaron a odrăslit și lemnul uscat a rodit [Nm 17, 23]; simbolul/taina lui s-a lămurit astăzi: e pântecel feciorelnic care a născut.

18. Rușinat e poporul [iudeu] care-i socotește adevărați pe proroci! Dacă Mântuitorul nostru n-ar fi venit, cuvintele lor s-ar fi dovedit minciuni!

19. Binecuvântat fie Cel adevărat, Care a venit din Tatăl adevărat! El a împlinit cuvintele [prorocilor] celor adevărați și ele s-au împlinit în adevărul lor.

Pr 20. Din vistieria Ta, Doamne, din comorile scripturilor Tale, să scoatem numele dreptilor din vechime, care așteptau cu nerăbdare să vadă venirea Ta.

Pr 21. Set acela care a luat locul lui Abel [Fc 4, 25] semăna cu fiul cel omorât [Abel] ca să tocească sabia adusă de Cain în făptură.

Pr 22. Noe i-a văzut desfrânând dintr-odată pe fiii lui Dumnezeu [Fc 6, 12] cei feciorelnici; el aștepta cu nerăbdare

* Sau „sfinți”; este vorba de faimoasa qadișuta, care înseamnă în siriacă în același timp „sfințenie”, „consacrare”, cât și „castitate” în

pe Fiul Cel feciorelnic prin Care se fac feciorelnici cei desfrânați.

23. Cei doi frați care l-au acoperit pe Noe [Fc 9, 23] se uitau după Unul-Născut al lui Dumnezeu, să vină și să acopere goliciunea lui Adam îmbătat de mândrie.

24. Sem și Iafet cei milostivi se uitau după Fiul Cel milostiv, să vină și să slobozească pe Canaan din robia păcatului.

25. Melchisedec [Fc 14, 18] Îl aștepta cu nerăbdare pe El; el care-I ținea locul se uita ca să vadă pe Domnul preoției, al Cărui isop a înălbit făpturile.

26. Văzut-a Lot pe sodomiți cum au răsturnat rânduiala firii [Fc 14, 18]; el se uita după Domnul firii, Care a dat o castitate ce nu stătea în fire.

27. Pe El Îl aștepta cu nerăbdare Aaron, care a văzut că dacă toiagul său a înghițit șerpilor [Is 7, 12], crucea Lui va înghiți șarpele care i-a înghițit pe Adam și pe Eva.

28. Văzut-a Moise cum șarpele spânzurat tămăduia de mușcăturile viperelor [Nm 21, 8]; el aștepta cu nerăbdare să vadă pe Tămăduitorul primei răni a șarpelui.

29. Văzut-a Moise că numai el singur a primit strălucire dumnezeiască [Is 34, 29]; el aștepta cu nerăbdare să vină Acela Care prin învățătura Sa să-i facă mulți pe cei dumnezeiești.

30. Caleb, iscoada, a venit cu ciorchini agățați în prăjini [Nm 13, 23]; el aștepta cu nerăbdare să vadă Ciorchinele al Cărui vin a mângâiat făpturile.

31. Pe El Îl aștepta cu nerăbdare Isus [Iosua], fiul lui Nun, care întrupa tăria numelui Său; căci dacă a fost cinstit încă

sens de „celibat”, virtute esențială a celor botezați și a „fiiilor” sau „fiicelor Legământului”, formă de devoțiune tipică pentru vechea Biserică siriană; cf. mai jos strofa 26. Pentru detalii, cf. S. BROCK, *Sfântul Efrem Sirul. I. Ochiul luminos. II. Imnele despre Paradis*, Ed. Deisis, Sibiu, 1998, p. 142 sq.

prin numele Său, cu atât mai mult avea să fie cinstit prin nașterea Sa!

32. Acel Isus [Iosua], care a cules și a adus și el din roade[le pământului făgăduinței] [Nm 13, 9. 17], aștepta Pomul Vieții ca să guste roada Celui ce dă viață tuturor.

33. Rahab se uita după El, căci dacă firul cel roșu a izbăvit-o printr-un simbol de mânie [Ios 2, 18; 6, 17], în simbol ea a gustat realitatea.

34. După El tânjea Ilie; și pentru că nu L-a văzut pe Fiul pe pământ, și-a sporit credința și curăția, ca să urce și să-L vadă în cer [4 Rg 2, 11].

35. După El se uitau Moise și Ilie; cel blând [Moise — Nm 12, 3] a urcat din adânc, iar cel zelos [Ilie] a coborât din înalt, și amândoi L-au văzut pe Fiul în mijlocul lor [Mc 9, 2–8].

36. Ei alcătuiau un simbol al [celeia de-a doua] veniri a Lui: Moise s-a făcut preînchipuirea [typos] celor morți, iar Ilie preînchipuirea [typos] celor vii care îi vor ieși în întâmpinare în văzduh atunci când va veni.

37. Pentru că morții au gustat moartea, El îi va învia cei dintâi; iar cei ce n-au fost îngropați vor fi răpiți în întâmpinarea Lui [în văzduh] [1 Tes 4, 16–17].

38. Cine-mi va aduce un sfârșit enumerării dreptilor ce așteptau cu nerăbdare pe Fiul; gura mea slabă nu poate cuprinde numărul lor.

39. Rugați-vă pentru mine, iubii mei, să mi se dea încă o dată puterea de a pune în față într-un al doilea cuvânt pildele lor, pe cât îmi stă în putință.

40. Cine e în stare să laude [după cuviință] pe Fiul adevărat Care ne-a răsărit și pe Care au tânjit să-L vadă în generațiile lor dreptii?

41. Adam Îl aștepta cu nerăbdare, fiindcă El este Domnul heruvimului [Fc 3, 24], și numai El putea să-l lase înăuntru să se sălășluiască sub ramurile Pomului Vieții.

42. Abel tânjea după El așteptându-L să vină în zilele lui, ca în locul mielului pe care l-a jertfit [Fc 4, 4] să vadă pe Mielul lui Dumnezeu.

43. Eva se uita după El, căci mare era goliciunea/rușinea femeilor și numai El putea să le îmbrace nu cu frunze [Fc 3, 7], ci cu strălucirea [slavei] pe care o pierduseră.

44. Simbolul turnului pe care l-au zidit cei mulți [Fc 11, 4] privea după Singurul care [putea] coborî să zidească pe pământ Turnul care duce la cer.

45. Chiar și arca [lui Noe] cu viețuitoarele ei privea după Domnul; căci El avea să zidească Sfânta Biserică în care găesc adăpost sufletele.

46. În zilele lui Peleg pământul a fost împărțit în șaptezeci de limbi [Fc 10, 25]; el aștepta cu nerăbdare pe Cel care avea să împartă prin limbi [de foc — FA 2, 3] pământul între apostolii Săi.

47. Pământul inundat de potop striga în tăcere după Domnul; iar El S-a pogorât și a deschis Botezul prin care [oamenii] au fost trași la cer.

48. Set, Enoș și Cainan au fost numiți fii ai lui Dumnezeu [Fc 5, 6–10]; ei Îl așteptau cu nerăbdare pe Fiul lui Dumnezeu pentru că prin milostivire erau frații Lui.

49. Aproape o mie de ani a trăit Matusalem [Fc 5, 27]; el aștepta cu nerăbdare pe Fiul, căci numai El dă moștenire viața ce nu sfârșește niciodată.

50. Harul [dumnezeiesc] se ruga pentru ei în chip [într-un simbol] ascuns [Rm 8, 26] ca Domnul lor să vină în generațiile lor și să plinească lipsurile lor.

51. Căci Duhul Sfânt se mișca în gândurile lor în tăcere [Rm 8, 26], și în El ei au văzut pe Mântuitorul după Care tânjeau.

52. Sufletul dreptilor L-a simțit pe Fiul, care e Leacul Vieții, și dorea ca El să vină în zilele lor ca să poată gusta dulceața Lui.

53. Enoh tânjea după El și, fără să-L fi văzut pe Fiul pe pământ, a sporit în credință și dreptate, ca să urce și să-L vadă în cer [Fc 5, 24].

54. Cine se va arăta nemulțumitor bunătății [harului]? Căci darul acela, pe care cei dinainte nu l-au primit cu toată marea lor osteneală, a venit la cei de pe urmă pe degeaba.

55. Chiar și Lameh se uita după Cel Milostiv să vină să-l mângâie în osteneala sa și în lucrul mâinilor lui, precum și în pământul pe care Cel Drept îl blestemase [Fc 5, 29].

56. Lameh l-a văzut însă pe Noe, fiul său, în care se alcătuiseră simbolurile Fiului; în locul Domnului încă departe l-a mângâiat simbolul Lui de aproape.

57. Pe El să-L vadă a tânjit și Noe, care a gustat ceva din ajutorul Său; dacă [până și] preînchipuirea Lui a păzit [de moarte] viețuitoarele, cu cât mai mult nu va izbăvi El sufletele?

58. Pe El Îl aștepta cu nerăbdare Noe, care simțise că prin El arca s-a oprit [pe munte] [Fc 8, 4]; căci dacă [până și] preînchipuirea Sa a făcut izbăvire în acest chip, cu cât mai mult nu va da izbăvire El atunci prin El Însuși?

59. În Duhul a simțit Avraam că nașterea Fiului era departe; el și-a dorit să vadă măcar [de departe] ziua Lui [In 8, 56].

60. Pe El să-L vadă a tânjit Isaac, care a gustat din mântuirea Lui; căci dacă atunci chiar și semnul Său a adus izbăvire, cu cât mai mult nu va izbăvi El Însuși prin realitatea Lui?

61. Veghetorii [îngerii — Dn 4, 10. 14] s-au bucurat astăzi, căci Veghetorul a venit ca să ne trezească; cine va dormi în noaptea aceasta în care întreaga făptură veghează?

62. Pentru că Adam a adus prin păcate în făptură somnul morții, Veghetorul S-a pogorât ca să ne trezească din amorțirea păcatului.

63. Să nu veghem [însă] cum fac lacomii, care se gândesc la banul dat cu împrumut, care veghează adeseori noaptea socotindu-și capitalul și dobânzile.

64. Treaz și veghetor e [și] hoțul, care și-a îngropat în pământ somnul [cf. Mt 25, 18]; veghea sa are doar un singur țel: să aducă multă tânguire celor ce dorm.

65. Veghează și lacomul, ca să mănânce mult și să-și ghiftuiască pântecele; dar veghea sa i s-a făcut un chin, fiindcă nu s-a hrănit cu măsură.

66. Veghează și negustorul obosindu-și noaptea degetele să socotească câte dobânzi i-au adus banii, dacă și-a dublat sau triplat paralele sale.

67. Veghează și bogatul, căci Mamona i-a alungat somnul; câinii săi dorm, dar el își păzește de hoți comorile.

68. Veghează și cel plin de griji, al cărui somn i l-au înghițit grijile; moartea îi stă la căpătâi, și el veghează făcându-și griji încă pentru mulți ani.

69. Satana, frații mei, ne învață veghea de dragul vegheții, ca să dormim pentru faptele bune și să veghem pentru fapte rele.

70. Și Iuda Iscarioteanul a vegheat noaptea întreagă și a vândut sângele Celui Drept, Care a răscumpărat întreaga făptură.

71. Fiii întunericului [Iuda] s-au îmbrăcat în întuneric, dezbrăcând și aruncând de la ei lumina, și hoțul l-a vândut pe arginți pe Făcătorul argintului.

72. Și fariseii, fiii întunericului, au vegheat noaptea întreagă; întunecații au vegheat ca să ascundă Lumina cea nemărginită.

73. Voi [însă] să vegheați ca niște luminători în această noapte luminoasă, care, chiar dacă e neagră, puterea ei strălucește.

Să priveghem în noaptea de Crăciun

74. Căci cine veghează în strălucire și se roagă în întuneric, acela e învăluit într-o lumină nevăzută [ascunsă] chiar și în întunericul văzut.

75. Chiar dacă stă în lumina zilei, purtarea celui rău e a unui fiu al întunericului; deși pe dinafară e îmbrăcat în lumină, înăuntrul său e încins cu întuneric.

76. Să nu uităm, așadar, iubiții mei, în veghea noastră aceasta: veghea celui ce nu veghează cum se cuvine e nedreptate.

77. Veghea celui ce nu veghează în cinste este somn adânc; veghea celui ce nu veghează în curăție vorbește ea însăși împotriva lui.

78. Veghea celui pizmaș e un capital care aduce numai pierderi, și privegherea sa e un negoț care aduce doar pagubă și rușine.

79. Veghea celui arțăgos e tulburată de mânie și privegherea sa e plină de murmur și blesteme.

80. Când veghează un flecar, gura sa e trestie prin care se scurg mereu cuvinte goale, dar e zăbavnică la rugăciune.

81. Când un om înțelept își pune în gând să vegheze, el alege una din două: fie să doarmă în chip plăcut, fie să vegheze cu cuviință.

82. Senină e noaptea în care a răsărit Cel Curat, Care a venit să ne însenineze; să nu amestecăm în veghea noastră ceva ce ar putea să o tulbure.

83. Calea urechii să se netezească, privirea ochiului să se limpezească, cugetul inimii să se sfințească, rostirea gurii să se curățească!

84. Maria a ascuns azi în noi aluatul [Mt 11, 33] din casa lui Avraam; să iubim, de aceea, pe cei săraci ca Avraam pe cei nevoiași.

85. Astăzi a fost pus în noi **cheagul din casa lui David**; să fim, aşadar, milostivi faţă de **prigonitorii noştri**, ca fiul lui Iesei faţă de Saul [1 Rg 26].

86. Blânda sare a prorocilor a fost împrăştiată azi între neamuri; să dobândim prin ea noul gust prin care poporul cel vechi s-a făcut searbăd!

87. Să ne alegem cuvintele în această zi a mântuirii; să nu rostim nimic de prisos, ca să nu fim noi de prisos pentru ea!

88. Aceasta e **noaptea împăcării**; nimeni încruntat şi întunecat să nu fie în ea; în această noapte care dă pace tuturor nimeni să nu ameninţe şi să nu facă tăraţboi!

89. Aceasta e noaptea Celui Blând; nimeni să nu fie amar şi aprig în ea! În această noapte a Celui Smerit nimeni să nu fie trufaş şi mândru!

90. În această zi a iertării, nimeni să nu-şi răzbune vreo greşală! În această zi a bucuriei să nu împărţim dureri!

91. În această zi blândă să nu fim aprigi! În această zi liniştită să nu fim arţăgoşi!

92. În această zi în care Dumnezeu a venit la păcătoşi, cel drept să nu se ridice în cugetul său mai presus de cel păcătos!

93. În această zi în care Domnul a toate a venit la robii Săi, să se plece şi stăpânii în iubire spre robii lor!

94. În această zi în care Cel Bogat a sărăcit pentru noi, să-l lase şi bogatul pe cel sărac să ia parte la masa lui!

95. În această zi ni s-a arătat un dar pe care nu l-am cerut. Să dăm, aşadar, milostenie celor ce ne-o cer cu glas mare!

96. Aceasta e ziua care a deschis rugăciunilor noastre uşa înaltului cerului. Şi noi să deschidem uşile noastre celor care ne-au greşit şi ne roagă de iertare.

97. Domnul firilor S-a schimbat* astăzi împotriva firii Lui. Nici nouă să nu ne fie prea greu să ne schimbăm voia noastră rea!

98. Legat este trupul de firea sa, căci nu este în stare să-şi schimbe mărimea. Slobodă însă e voinţa să crească până la orice măsură.

99. Astăzi Dumnezeirea S-a întipărit pe Sine Însăşi în umanitate, ca şi umanitatea să se întipărească şi să se facă podoabă în pecetea Dumnezeirii!

- Să ne alegem cuvintele în această zi a mântuirii.
- Graamul = Noaptea împăcării
- În această noapte, nimeni să nu fie
- amar
 - aprig
 - trufaş
 - mândru
- Nimeni să nu se răzbune
- Să dăm milostenie celor ce ne-o cer.

* Cf. mai jos nota de la Imnul 3, 6.

1-2: Nașterea Domnului, Împărat, Preot, Miel, Feciorelnic, împlinirea a prorocilor, preoților și împăraților; 3-4: Cetățile lui Iuda, mai ales Betleemul, laudă pe Împăratul; 5-7: Maica Mântuitorului; 8-9: Betleemul mulțumește Împăratului; 10: îngerii laudă izvorul Vieții. 11: Dreptul Iosif și Pruncul; 12-16: Iosif ca logodnic al Mariei înscrie pe Iisus în spița lui David; 17-20: rugăciune și veste bună; Gavriil se închină Mariei; 21: Fiul lui Dumnezeu în sânul Fecioarei în Betleem; 22-23: Hristos, Fiul lui David; sfârșitul neamului lui Iuda și David în Hristos

TOT DE MAR EFREM
PE MELODIA: *Cetele cerești*

1. Trimis spre laudă la cetele îngerești, menit spre izbăvire în timpul slăvit, cruțat spre bucurie în ziua cea binecuvântată, și eu am fost făcut părtaș la iubire și am izbucnit în cântări. În imne curate Îl voi lauda și în melodii sfinte Îl voi cânta; voi slăvi Pruncul care ne-a mântuit!

REFREN: *Învrednicește-mă și pe mine să-Ți aduc cu harfa Ta jertfă de laudă în ziua Nașterii Tale!*

2. Harfa prorocilor care L-au vestit și au cântat înaintea Lui, isopul preoților care L-au iubit și au săltat înaintea Lui, și coroana împăraților, care au primit-o moștenire și au adus-o, sunt ale Domnului celor feciorelnici, căci Maica Sa e fecioară. Și fiindcă e Împărat, a dat tuturor împărăția, și fiindcă e Preot, a dat tuturor ispășire, și fiindcă e Mielul, a dat hrană tuturor.

3. Cetățile unui împărat au toate obiceiul să aducă în mâinile lor cununi de aur. Cetățile lui Iuda sunt cununi

cuvântătoare, Doamne; Ție, Iisuse, Îți aduc cununi cu gura lor Betleemul, Cana și Nazaretul, Betania, Sichemul, și Samaria și celelalte cetăți care s-au învrednicit să Te încununeze.

4. Întâia cunună să Ți-o aducă cetatea Ta, două cununi deopotrivă: a Mariei și a Efratei [*Mi 5, 1-2*], și apoi pe rând toate cetățile asemenea. Iată, ele îți aduc cununile din ale Tale! Un împărat, Doamne, ia ce nu a dat. Cetățile Tale împletesc cunună și Ți-o aduc drept laudă din slăvitele Tale biruințe.

5. Să I se închine și să-I aducă cununa Maica Sa, fiindcă mama lui I-a făcut împărat pe Solomon și I-a încununat [*3 Rg 1, 15*]! Acela însă s-a făcut păgân și și-a pierdut cununa în luptă [*3 Rg 11, 4*]. Iată Fiul lui David a slăvit și încununat casa lui David; căci Tu ai înălțat foarte tronul său și ai cinstit foarte seminția lui și ai întins peste toate harfa lui.

6. Yrednică de pomenire e Mama, care L-a născut; vrednic de binecuvântare e pântecul care L-a purtat, precum și Iosif care s-a numit prin har tată al Fiului adevărat, al cărui Tată e Cel Lăudat, al Păstorului tuturor făpturilor, Care a fost trimis după oaia ce se rătăcise și se pierduse [*Mt 14, 61*], a purtat-o pe umeri și a adus-o iarăși în turmă.

7. Mai mult decât pe toți cei pe care i-a tămăduit, m-a bucurat pe mine; căci eu L-am zămislit. Mai mult decât pe toți decât cei pe care i-a înălțat, m-a înălțat pe mine; căci eu L-am născut. În raiul vieții Sale voi intra și-L voi lauda acolo unde Eva a căzut; căci dintre toate femeile zidite a binevoit întru mine [*Lc 1, 28*], ca eu să-I fiu maică, fiindcă așa a voit, și El să-mi fie copil, fiindcă așa I-a plăcut."

8. Betleemul să-Ți mulțumească Ție, căci s-a învrednicit să fie locul nașterii Tale. Să împletească cunună pentru Tine cuvântul lui Miheia [*Mi 5, 2*]! Prorocia care s-a făcut grădină de flori să cheme aici prorocii și împărații, ca să ajute la cununa Sa. Căci însuși Moise poartă preînchipu-

Ion
tebo
im
for

MS

irile și Isaia simbolurile care odrăslesc, iar asemănările din fiecare carte [a Scripturii] sunt crini.

9. „Cu gura slăviților mei [mucenici, pruncii uciși] îți mulțumesc că am primit Pruncul, Fiul Celui Nevăzut, când S-a făcut văzut. La înălțime să mă ridice împreună cu sfinții mei, ca să-L laud în cerurile deschise și largi, pline de slava Lui, și totuși nu pot cuprinde în ele măreția Celui ce S-a pogorât și S-a făcut Prunc mic în iesle.”

10. Glasuri cerești Te-au vestit pământenilor [Lc 2, 13]. Urechi pământești Te-au băut în cuvintele vestirii celei bune, Noule Izvor, pe care cei cerești l-au deschis pentru cei pământești care însetau după viață și n-o puteau gusta; Izvorule, din care n-a putut gusta Adam, dar care a făcut să țâșnească douăsprezece izvoare cuvântătoare [Apostolii] și viața a umplut pământul!

11) Ți s-a închinat și Iosif și Ți-a adus cunună și el, dreptul neliniștit, pe care l-a liniștit un înger [Mt 1, 19]. Iar ca să înmulțești răsplata lui, Te-a scăpat purtându-Te în brațele lui [Mt 2, 14]. Dreptatea lui Iosif mărturisește cât de curat ești Tu. Căci cine ar fi putut convinge un om drept să poarte cu el urâțul copil al neînfrânării fugind cu el din loc în loc?

12) Învață-mă, Doamne, cum și de ce Ți-a plăcut să răsară nouă dintr-un pântec fecioresc? Fost-a oare prefigurarea curatului Adam, care a fost plăsmuit din pământul feciorelnic și nelucrat încă [Fc 2, 5]? De ce a fost nevoie ca fiica lui David să fie [mai înainte] logodită cu Iosif [Mt 1, 18] pentru ca apoi nașterea Ta din ea să fie fără bărbat?

13) Genealogia împăraților e scrisă [în Evangheliile] cu nume de bărbați în loc de femei. Iosif, fiul lui David [Mt 1, 20], s-a logodit cu fiica lui David [Lc 1, 27]; căci copilul nu putea fi înscris cu numele maicii. Și așa El S-a făcut lui Iosif Copil fără sămânță, iar maicii Prunc fără bărbat. Prin amândoi El S-a legat de seminția lor, ca să fie înscris între împărați ca fiu al lui David.

14. Nu se cuvenea ca El să Se nască din sămânța lui Iosif, dar nici să fie zămislit de Maria fără Iosif. N-a fost înscris cu numele Mariei care L-a născut, dar Iosif nu și-a înscris sămânța lui. Fără trupul lui Iosif și-a primit numele, și fără mire a ieșit Fiul Mariei; a fost și Domn și Fiu al lui David [Mt 22, 41-46].

15. Femeie a bărbatului numește Moise mireasa. Iar pe mirele care n-a luat-o încă [de femeie] îl numește bărbatul ei [Fc 29, 21; Dt 22, 22], ca tulpina lui David să nu se întreprupă. Căci fără bărbat cum poate fi socotit Fiu al lui David? Mirele ei trecea pentru ea drept bărbat. Domnul nostru Însuși S-a mărturisit stirpei lor, căci ei Îl numeau Fiu al lui David, iar El n-a tăgăduit aceasta.

16. Dacă și copilul înfiat se numește fiu al bărbatului, deși e străin de neamul și de spița lui, ba chiar e și moștenitor dacă așa i-a plăcut lui, cine se va îndoi atunci de nașterea trupului Mântuitorului nostru, care a fost zămislit de fiica lui David, a fost ținut în brațele fiului lui David și a primit închinare în cetatea lui David [Lc 2, 4. 11]?

17. Ce a făcut curata atunci când Gavriil a fost trimis, a zburat și s-a pogorât [Lc 1, 26] peste ea? L-a văzut poate la rugăciune, căci și Daniel l-a văzut pe Gavriil în rugăciune [Dn 9, 20]. Pentru ca rugăciunea și ruda ei, vestea cea bună, să se bucure una de alta, Maria a salutat-o pe Elisabeta, ruda ei [Lc 1, 40].

18. La rugăciune [a lui Noe] a adus porumbelul vestea cea bună [Fc 8, 11]. La rugăciunea lui Avraam au venit la el veștile cele bune [Fc 25]. Rugăciunea lui Iezechia i-a adus degrabă vestea cea bună [Is 38, 5]. Vestea cea bună a bucurat și rugăciunea sutașului [FA 10, 3]. Simon s-a veselit rugându-se pe acoperiș [FA 10, 9] și Zaharia de răsplata tămâierii sale, căci la jertfa tămâierii sale a venit vestea sa cea bună [Lc 1, 9-11].

19) Toate veștile cele bune debarcă în portul rugăciunii. Cea mai mare dintre veștile cele bune, pricina a toată bu-

curia, Maria a întâlnit-o în rugăciune și a zorit cu bucurie în întâmpinarea ei. Căci Gavriil a intrat la ea ca un bătrân cinstit și luminat și a salutat-o în așa fel încât să nu se teamă, pentru ca fata cea cuminte să nu vadă față de tânăr și să se întristeze.

20. Numai la doi bătrâni curați [Daniel și Zaharia] și la o fecioară [Maria] a fost trimis Gavriil cu vești de bucurie. Fecioara [Maria], cea stearpă [Elisabeta] și Daniel credinciosul erau asemenea în voința și firile lor. Unul [Daniel] a născut descoperiri în cuvânt, cealaltă [Elisabeta] pe glasul pustiei [Ioan Botezătorul], iar Fecioara Cuvântul Celui Preaînalt.

21. Ca să nu-i tulbure prin măreția Sa pe cei ce-L vedeau, El S-a strâns pe Sine Însuși din tot universul în pământul evreilor, din tot acest pământ [S-a strâns] în Iudeea, și de aici [S-a strâns] în Betleem, până ce a umplut [doar] un mic pântec [al Mariei]. Și ca un grăunte din grădina noastră și ca o rază mică pentru ochiul nostru, a răsărit, s-a întins și a umplut lumea.

22. Ca să fie cu totul limpede spița Lui, al cui fiu este, Luca [3, 23-28] și Matei [1, 1-18] au povestit spița Lui, au numărat generațiile ei. L-au socotit fiu al lui Avraam, al lui David și al lui Iosif, ca prin gura învățată a acestor doi martori [Luca și Matei] și prin cea a orbului, care L-a numit Fiul al lui David [Mt 20, 30], să sporească rușinea pentru cei ce Îl urăsc pe El și să se facă mai mare cununa pentru prietenii Lui.

23. Spița lui Iuda, care nu s-a întrerupt niciodată, și toia-gul său, care nu s-a îndepărtat niciodată de la ea [Fc 49, 10], au încetat în vremea Domnului nostru. Timpul îndelungat [scurs de atunci] dă mărturie că El a tulburat numărul generațiilor. Până la Tine a fost șirul generațiilor și s-a oprit, căci Tu ești Fiul lui David și un al doilea nu este.

3

*Lombot pe Pruncul
cel sfânt!*

1: lauda Nașterii Domnului; 2: Mântuitorul; 3-5: descoperirea lui Dumnezeu prin Întrupare; 6: voia lui Dumnezeu și Cel Întrupat; 7-22: laudă și mulțumire pentru lucrările Celui Întrupat: însoțire cu sufletul, sălășluire în trup (7); Botez și Euharistie (9); Hristos altoit în arborele umanității (12); Hristos, Mugur și Grăunte, Cale, Păstor și Miel, Viță și Vie, Ziditor și Turn (14-15); cântarea nouă în gura omului (16); oamenii altoiți în pomul lui Dumnezeu (17); pătimirile și moartea mântuitoare a lui Hristos (18); somnul, privegherea și botezul Lui (19); Dumnezeu e Medicul, iar Fiul e Leacul vieții (20)

ALTUL PE MELODIA: *Mângâiați cu fângăduințele*

1. Binecuvântat fie Copilul Care a bucurat astăzi Betleemul! Binecuvântat fie Pruncul Care i-a întinerit astăzi pe oameni! Binecuvântat fie Rodul Care S-a pogorât la noi, flămânzii! Binecuvântat fie Cel Milostiv Care a îmbogățit dintr-odată toată sărăcia noastră și a umplut toate nevoile noastre. Binecuvântat fie Cel pe Care îndurarea Sa L-a plecat ca să tămăduiască bolile noastre.

REFREN: *Binecuvântat fie Copilul Tău, Care a desființat asprimea inimii noastre!*

2. Mulțumire fie adusă Izvorului trimis spre izbăvirea noastră! Mulțumită fie adusă Celui ce a desființat sâmbăta prin împlinirea ei [Mt 12, 8]! Mulțumită fie adusă Celui ce a alungat lepra și ea n-a mai rămas! Fierbințeala L-a văzut și ea s-a și depărtat [Mc 1, 29-31]. Mulțumire fie adusă Celui Milostiv Care a purtat durerea noastră [Is 52, 4]! Laudă venirii Tale care i-a readus pe oameni la viață!

3. Laudă Celui ce a venit la noi prin Întâi-Născutul Său! Laudă Celui Tăcut Care a vorbit prin Glasul Său. Laudă Celui din înălțime ce S-a făcut văzut prin Arătarea Lui! Laudă Celui care, Duh fiind, a binevoit ca Cel Născut al Său să se facă trup ca prin El să poată fi pipăită puterea Sa și prin acest trup trupurile înrudite cu El să găsească viața.

4. Laudă Celui Nevăzut [Ascuns] al Cărui Născut S-a făcut văzut! Laudă Celui Viu, al Cărui Fiu a murit! Laudă Celui Puternic, al Cărui Fiu S-a pogorât și mic S-a făcut! Laudă Puterii Care și-a făcut o icoană pentru măreția Ei și un Chip pentru nevederea [ascunzimea] ei! Cu ochiul și cu gândul L-am văzut, cu amândouă.

5. Laudă Celui Nevăzut [Ascuns] Care nu poate fi pipăit nici măcar cu gândul de cei ce vor să-L iscodească, dar S-a lăsat pipăit prin har de mâna omenească. Firea nicicând cuprinsă a fost legată de mâini și încătușată, i s-au străpuns picioarele și a fost răstignită. Prin voia Lui S-a îmbrăcat în trup pentru cei care au ieșit să-L prindă.

6. Binecuvântat fie Cel pe Care libertatea [noastră] L-a răstignit atunci când El a îngăduit aceasta. Binecuvântat fie Cel pe Care și crucea L-a putut purta atunci când El i-a îngăduit aceasta. Binecuvântat fie Cel pe Care și mormântul L-a putut cuprinde numai atunci când El S-a mărginit pe Sine! Binecuvântat fie Cel pe Care voia Sa L-a adus spre pântec și spre naștere, spre sâni și spre creștere! Binecuvântat fie Cel ale Cărui schimbări* au dat iarăși oamenilor viața!

7. Binecuvântat Cel ce a însemnat și împodobit [pecetluit] sufletele noastre și le-a făcut mireasă Sieși! Binecuvântat Cel ce a făcut trupurile noastre cort al ascunzimei Sale! Binecuvântat Cel ce ne-a tâlcuit cu limba Sa tainele Lui! Să mulțumim Glasului, a Cărui laudă a răsunit pe harfele

* *Șuhlafe* (cf. mai sus 1, 97), „schimbare”, „prefacere”, expresie care la Efrem se referă la Întrupare.

noastre și a Cărui putere a răsunit pe lirele noastre! Pooporele s-au adunat să audă cânturile Lui.

8. Laudă Fiului Celui Bun pe Care L-au lepădat copiii celui rău! Laudă Fiului Celui Drept, pe Care L-au răstignit copiii celui nedrept. Laudă Celui ce a dezlegat legătura noastră și a fost legat pentru noi toți! Laudă Celui ce S-a pus chezaș pe Sine Însuși și a plătit datoria noastră! Laudă Celui Slăvit, Care ne-a plăsmuit după asemănarea Sa [Fc 1, 26]! Laudă Celui Curat, Care nu s-a uitat la întinarea noastră!

9. Laudă Celui ce a însământat Lumina Sa în întuneric, și așa i s-a vădit urâciunea sub care a acoperit cele ascunse ale lui, și Care a dezbrăcat și luat de la noi haina întinării! Laudă Celui Preaînalt Care a amestecat sarea Sa în gândirea noastră, cheagul Său în sufletele noastre! Trupul Său S-a făcut pâine, ca să dea viață morții noastre.

10. Mulțumire fie adusă Celui Bogat Care a dat înapoi pentru toți ceea ce n-a împrumutat, și Care a semnat și S-a făcut iarăși datornicul nostru. Prin jugul Său a zdrobit și a luat de la noi lanțul care ne ținea robi. Laudă Judecătorului Care a fost judecat și i-a așezat pe cei Doisprezece ai Săi ca judecată asupra semințiilor [Lc 22, 30] și prin cei simpli i-a osândit pe cărturarii poporului.

11. Laudă Celui care nicicând n-a fost măsurat de noi! Inima noastră e prea mică pentru El și înțelegerea noastră prea slabă. El tulbură micimea noastră prin bogăția deosebiriilor [formelor] Sale. Laudă Celui Atotștiutor Care S-a pogorât ca să întrebe pentru ca să audă și să afle ceea ce știa deja, ca prin întrebările Sale să descopere comoara binefacerilor Lui.

12. Să ne închinăm Celui ce a luminat înțelegerea noastră prin învățătura Sa și a gătit în urechea noastră cale pentru cuvintele Sale! Să mulțumim Celui ce a așezat Rода Sa în pomul nostru, mulțumită fie dusă Celui ce și-a trimis Moștenitorul, ca prin El să ne tragă la Sine și să ne facă moș-

tenitori împreună cu El! Mulțumită fie adusă Celui Bun, Pricinuitoare a tot binele!

13. Binecuvântat Cel ce n-a dojenit, fiindcă e Cel Bun; Binecuvântat fie Cel ce n-a trecut cu vederea, fiindcă e și Cel Drept! Binecuvântat fie Cel ce tăcea și muștra, ca să ne mântuiască prin amândouă! Grea a fost tăcerea Lui și plină de reproș, blândă era asprimea Sa, chiar și atunci când învinuia; căci l-a dojenit pe [Iuda] cel mincinos și l-a sărutat pe [Iuda] hoțul.

14. Laudă Plugarului nevăzut al cugetului nostru! Sămânța Sa a căzut în pământul nostru și a îmbogățit gândirea noastră. Roada ei s-a însutit [Mt 13, 8] în hambarele sufletelor noastre. Să ne închinăm Celui ce a șezut și S-a odihnit, care mergea pe cale și era Calea [In 4, 6] și Ușa [In 10, 7] pentru cei ce intră și pășesc prin ea în Împărăția Lui.

15. Binecuvântat fie Păstorul Care S-a făcut El Însuși miel pentru ispășirea noastră! Binecuvântată fie Vița ce S-a făcut paharul mântuirii noastre! Binecuvântat fie Strugurele, izvorul leacului vieții! Binecuvântat fie Plugarul Care S-a făcut El Însuși grăuntele [In 12, 24] care a fost însă-mânțat și spicul care a fost secerat. El este Ziditorul Care S-a făcut El Însuși turnul scăpării noastre.

16. Binecuvântat fie Cel ce a alcătuit simțurile minții noastre ca să cânte pe harfa noastră ceea ce era cu neputință gurii păsării să cânte în cântecele sale! Laudă Celui ce a văzut că ne-a plăcut să ne asemănăm dobitoacelor prin mânia și pofta noastră și [de aceea] S-a pogorât și S-a făcut unul din noi, ca noi să ne facem cerești.

17. Laudă Celui ce n-are nicicând nevoie de mulțumirea noastră! Dar S-a făcut lipsit, fiindcă ne iubește, a însetat, fiindcă ne îndrăgește, și S-a rugat să-I dăm, ca să ne dea încă și mai mult. Roada Lui s-a amestecat cu firea noastră ca prin ea să fim trași spre Cel ce S-a pogorât la noi. Prin Roada Rădăcinii El [Tatăl] ne va altoi pe Pomul Său.

18. Să mulțumim Celui ce a fost bătut și ne-a izbăvit pe noi cu rănilile Sale! Să mulțumim Celui ce a luat de la noi blestemul [Fc 3, 18] prin cununa Sa de spini! Să mulțumim Celui ce a omorât moartea prin moartea Sa! Să mulțumim Celui ce a tăcut [Mt 27, 14] și ne-a slobozit pe noi! Să mulțumim Celui ce a strigat cu glas mare [Mt 27, 50] în moartea care ne înghițise! Binecuvântat fie Cel ale Cărui binefaceri l-au prădat pe [demonii] cei de-a stânga!

19. Să laudăm pe Cel ce a vegheat și i-a adormit pe cei ce ne prădau! Să laudăm pe Cel ce a adormit și a alungat amorțeala [mortii] noastre! Laudă fie adusă lui Dumnezeu, Doctorul oamenilor! Laudă fie adusă Celui ce S-a botezat și a cufundat în adânc păcatele noastre și a înecat pe cel ce ne înecase! Să laudăm din toate limbile noastre pe Domnul tuturor leacurilor mântuitoare!

20. Binecuvântat fie Doctorul Care S-a pogorât, a tăiat fără durere și a vindecat rănilile cu blând leac! Cel Născut al Său S-a făcut Leacul ce s-a milostivit de cei păcătoși. Binecuvântat fie Cel ce S-a pogorât în pânțece și aici și-a făcut palat ca să locuiască în el, templu ca să rămână în el, veșmânt ca să strălucească cu el și armă ca să biruie cu ea.

21. Binecuvântat fie Cel pentru a Cărui mulțumire gura noastră e prea slabă; Cel al Cărui dar e prea mare pentru cei cuvântători și cugetul nu e în stare să mulțumească pentru harul Său. Căci oricât i-am și mulțumi, e prea puțin. Dar pentru că nu ne este de folos a tăcea și a suferi pagubă, să-I înalțe un cânt de mulțumire chiar și slăbiciunea noastră.

22. Bunule, Care nu ceri de la noi peste puterile noastre, cum nu va cădea sub judecată robul Tău din pricina împrumutului și a dobânzii, dacă nu dă ceea ce poate da și nu vrea să dea înapoi datoria sa? Noianule al slavei, Care n-ai nevoie de nimic, primește în bunătatea Ta această picătură de mulțumire, căci prin darul Tău ai umezit limba mea spre slava Ta.

4

1-28: ziua Nașterii Domnului se întoarce mereu, deși e numai una și are lucrarea lui Hristos; 29-34: Nașterea Domnului iarna, învierea și zămislirea Lui primăvara; 35-49: Hristos Pescar de oameni; 50-56: ziua Nașterii Domnului să aducă pace și bucurie; 57-59: trei praznice: Naștere, Paște, Înălțare; 60-83: ziua Nașterii Domnului și ziua nașterii lui Irod; 84-103: Nașterea lui Hristos din Maria și Euharistia; 104-118: femeia, Eva, mijloc al biruinței lui Satana — Femeia, Maria, mijloc de biruință asupra lui Satana; 119-121: Nașterea Domnului în luna de iarnă (Kanon); 122-129: Nașterea Adevăratului Miel; 130-132: sălășluirea lui Hristos în Fecioara Maria și în fecioare; 133-145: simțurile și Întruparea; 145-214: antinomiile Fiului lui Dumnezeu întrupat: Dumnezeu Cel ce ține toate în brațele lui Iosif, în sânul Mariei; Fiului lui Dumnezeu în pântecul Maicii și pe cruce; trupul și Divinitatea lui Hristos; magii îi aduc darurile lor, Maria îi dă laptele, pe care El le-a creat; smerenia Întrupării: Pruncul Hristos între copii pe stradă; feluritele trepte ale cunoașterii lui Hristos; Hristos dă tuturor toate și primește de la noi în dar de fapt cele ale Sale

ALTUL TOT LA NAȘTERE

PE MELODIA: *Adunați-vă să prăznuim în luna lui Nisan*

1. Bindecuvântată fie, Doamne, ziua Ta dintâi prin care e însemnată această zi a prăznuirii Tale!

REFREN: *Bindecuvântat fie Cel care ni Te-a dat fără ca noi să fi cerut, ca prin Tine să mulțumim Tatălui pentru darul Său!*

2. Ziua Ta se aseamănă Ție; căci îi iubește pe oameni, se continuă și vine cu toate generațiile.

3. Ziua aceasta se sfârșește cu bătrânii și începe iarăși cu pruncii.

4. Ziua aceasta se înnoiește în iubirea sa, ca puterea ei să înnoiască bătrânețea noastră.

5. Ne-a cercetat și a trecut, dar în milostivirea ei se întoarce iarăși și ne cercetează din nou.

6. Știe că oamenii sunt în nevoi, și se aseamănă Ție purtând de grijă de ei.

7. Făptura are nevoie de izvorul ei; toate însetează, Doamne, după el ca și după Tine.

8. E ziua al cărei jug domnește peste toate timpurile; întinderea [timpului] biruie toate, dar nu o poate face să piară.

9. Căci chiar și împărații au pierit cu icoanele lor, și prăznuirile pomenirii lor au dispărut.

10. Puterea zilei Tale e ca puterea Ta, se întinde peste generațiile ce au venit și vor veni.

11. Ziua Ta se aseamănă Ție; deși e numai una, ramurile ei s-au înmulțit ca să fie asemenea Ție.

12. În ziua aceasta a Ta, Doamne, care s-a apropiat, iată, de noi, am văzut nașterea Ta cea îndepărtată.

13. Ca și Tine să fie ziua Ta pentru noi, Doamne! Mijlocitoare și chezașă a păcii să fie!

14. Ziua Ta a împăcat cerul și pământul; căci în ea Cel Cereșc S-a pogorât la cei pământești.

15. Ziua Ta poate împăca pe Cel Drept Care S-a mâniat din pricina păcatelor noastre.

16. Mii de păcate ne iartă ziua Ta; căci în ea a răsărit milostivirea peste cei păcătoși.

17. Mare e ziua Ta, Doamne; să nu fie făcută mică de noi! Să se milostivească față de datoria noastră după obicei!

18. Dacă iertarea Ta, Doamne, s-a revărsat în fiecare zi, cu cât nu va prisosi ea în ziua aceasta?

19. Toate zilele își primesc binecuvântările din vistieria zilei Tale slăvite.

20. Toate praznicele își primesc frumusețea și podoaba din comorile acestui paznic.

21. Mila Ta, Doamne, să se reverse peste noi în ziua aceasta; ca să putem cunoaște ziua Ta între toate zilele!

22. Mare e vistieria zilei nașterii Tale! Să plătească datoria pentru noi datornicii!

23. Ziua aceasta e mai mare decât orice zi; căci în ea a venit Cel Milostiv la cei păcătoși.

24. Comoară de leacuri e ziua Ta cea mare; căci în ea a răsărit leac de viață pentru cei răniți de moarte.

25. Hambar de binefaceri e ziua Ta; căci în ea a strălucit lumina peste noi orbii.

26. Ea [ziua Ta] ne aduce snopul din care s-a revărsat săturare peste noi flămânzii.

27. Strugure copt e ziua aceasta, în care e ascuns paharul mântuirii.

28. Praznic întâi-născut e ziua aceasta care biruie ca întâia toate praznicele.

29. În iarna care răpește ramurilor roadele lor, ne-a răsarit Roada din vița cea stearpă.

30. În gerul care dezbracă toți copacii, ne-a odrăslit o Mlădiță din casa lui Iesei.

31. În luna lui Kanon [decembrie-ianuarie], care ascunde sămânța în pământ, a țâșnit din pântec Vlăstarul vieții.

32. În luna lui Nisan [martie-aprilie] când sămânța țâșnește în văzduhul cald, Spicul însuși s-a semănat în pământ.

33. Moartea l-a secerat și l-a înghițit în iad [*sheol*]; dar leacul vieții ascuns în ea l-a răzbit.

34. În luna lui Nisan, când mieii zburdă pe pajiști, Mielul pascal a intrat în pânțele mamei.

35. În râul [Iordan] din care ies pescarii, s-a pogorât și a leșit Pescarul care prinde toate.

36. La râul [Iordan] în care prindea peștii săi, Simon a venit și l-a prins Pescarul de oameni [*Mt* 4, 19].

37. Cu crucea care prinde pe toți tâlharii, El l-a prins pentru viață pe tâlharul acela [*Lc* 24, 39].

38. Cel viu a golit prin moartea Sa iadul, l-a deschis și a dat drumul din el gloatelor nevătămate.

39. Vameși și desfrânate sunt momeli necurate; dar Cel Sfânt a prins momelile celui viclean.

40. Păcătoasa era o cursă pentru bărbați; dar El a făcut-o pildă pentru cele ce se pocăiesc [*Lc* 7, 37].

41. Smochinul stricat, care nu și-a dat roadele sale [*Mt* 21, 18], l-a adus drept rod pe Zaheu [*Lc* 19, 3].

42. El [smochinul] nu și-a adus roada firii, ci a adus un rod cuvântător.

43. Setea L-a făcut pe Domnul nostru să se plece spre puț; dar, prin apa pentru care a rugat-o, a prins-o pe femeia ce înseta [*In* 4, 6].

44. El [Domnul] a prins un suflet din izvor, și prin el a prins cetatea întregă.

45. Doisprezece pescari a prins Cel Sfânt, și prin ei a prins apoi întreaga făptură.

46. Iscarioteanul însă a fugit din mrejele Sale, și și-a pus de grumaz funia.

47. Năvodul Celui ce dă viață tuturor prinde pentru viață, și cine scapă din el scapă din viață.

48. Dar cine mi-ar putea povesti feluritele binefaceri ale harului ascunse întru Tine, Doamne?

49. Cât de mult poate sorbi gura mea însetată din izvorul Dumnezeirii?

50. Ascultă astăzi glasul cererii noastre! Rugăciunea noastră în cuvinte să se facă fapte!

51. Să uităm, Stăpâne, tot ce am văzut! Praznicul Tău să facă să piară toate vorbăriile pe care le-am auzit!

52. Tulburat era cugetul nostru în mijlocul glasurilor. Glasule al Tatălui [Tău] liniștește glasurile!

53. Pământul răscolit de sfadă să vină la pace prin Tine, Cel prin Care marea s-a domolit de furtună [Mt 8, 23-27].

54. Demonii se bucurau de glasurile de hulă; iar îngerii [vegheatorii] să se bucure de noi după obiceiul lor!

55. Din turma Ta răsună glasul suferinței; întru Tine, Cel ce bucuri toate, să se bucure iarăși oile Tale!

56. Nu Te mânia pe noi, Stăpâne, din pricina murmurului nostru; gura noastră murmură pentru că e păcătoasă.

57. Ziua Ta, Doamne, dă toate bucuriile. Cu florile păcii să prăznuim Paștele Tău.

58. De ziua Înălțării Tale să ne înălțăm! Cu pâine nouă să fim pomenirea Lui!

59. Înmulțește-ne, Doamne, pacea, ca să putem prăznuim cele trei praznice ale Dumnezeirii*.

60. Mare e, Doamne, ziua Ta. Nimeni să nu o disprețuiască! Căci fiecare cinstește ziua nașterii sale.

61. Tu, Cel Drept, ții și cinstește ziua nașterii Tale; căci și Irod** și-a cinstit ziua nașterii sale [Mt 14, 3-12].

* Sărbătorile creștine din secolul IV: Nașterea/Arătarea, Învierea și Înălțarea Domnului.

** Irod Antipa, cel mai tânăr fiu al lui Irod cel Mare, tetrarh al Galileii și Pereii.

62. Dănuirea [Salomeei] celei necurate a plăcut tiranului [Irod]. Ție însă, Doamne, să-Ți fie plăcute glasurile [fecioarelor] celor curate.

63. Glasurile celor curate să Te înduplece să păzești în feciorie [sfințenie] trupurile lor!

64. Ziua lui Irod se aseamănă lui; iar ziua Ta se aseamănă Ție!

65. Ziua celui tulburat e tulburată de păcat; dar senină ca și Tine e ziua Ta senină.

66. Prăznuirea tiranului [Irod] l-a omorât pe vestitorul [Ioan Botezătorul]; iar de prăznuirea Ta fiecare vestește lauda Ta.

67. De ziua ucigașului a amuțit glasul [Ioan Botezătorul]; iar de ziua Ta se înalță glasuri de prăznuire!

68. De ziua sa cel necurat [Irod] a omorât lumina [Ioan Botezătorul], ca întunericul să-i ascundă pe adulteri.

69. Vremea Celui Sfânt aprinde în șir luminile, ca întunericul să fugă cu ascunzimirile sale.

70. Ziua vulpii aceleia [Irod Antipa — Lc 13, 32] a fost împuțită ca și el; dar sfântă e prăznuirea Adevăratului Miel.

71. Ziua celui trecător a trecut ca și el; dar ziua Ta e netrecătoare ca Tine.

72. Ziua tiranului [Irod] s-a dezlănțuit ca și el; căci cu forța a redus la tăcere glasul dreptului [Ioan Botezătorul].

73. Praznicul Celui Smerit e blând ca și El; căci soarele Lui strălucește peste defăimătorii Săi [Mt 5, 45].

74. Știa tiranul că nu era împăratul împăraților; de aceea a dat înapoi în fața Împăratului împăraților.

75. O zi întregă nu-mi va ajunge, Doamne, să cumpănesc cu lauda Ta ocara lui.

76. Ziua Ta plină de milostivire să-mi ierte vina că am asemănat ziua Ta cu ziua necurată!

77. Căci ziua Ta întrece orice asemănare și nu poate fi asemănată cu zilele noastre.

78. Ziua omului e ca a unui pământean; iar ziua lui Dumnezeu e ca a unui Dumnezeu.

79. Ziua Ta, Doamne, întrece zilele prorocilor; iar eu am îndrăznit să o asemăn cu ziua unui ucigaș!

80. Ca Unul care înțelegi toate, Tu știi, Doamne, să ascuți și asemănările pe care le-a rostit limba mea.

81. Ziua Ta să ne dea rugăminte de viață, întrucât de ziua lui [tiranul] a împlinit rugăminte de moarte.

82. De ziua lui regelé s-a jurat ca răsplata dăntuirii să fie jumătate din împărăția lui [Mc 6, 23].

83. De ziua Ta, Cel care îmbogățești toate, să depărtăm cum se cuvine fărâmiturile [Vechiului Testament].

84. Din pământul uscat a țâșnit un Izvor care poate potoli setea popoarelor.

85. Dintr-un pânțec fecioresc a țâșnit ca dintr-o stâncă Sămânța din care au ieșit bucatele.

86. Hambare fără număr a umplut Iosif; dar toate s-au golit în anii foametei [Fc 41, 49].

87. Singurul Spic adevărat a dat Pâine, Pâine cerească, în chip nemărginit.

88. Pâinea pe care au frânt-o cei întâi-născuți [israeliții] în pustie a fost mistuită și s-a sfârșit, deși El o înmulțise [Is 16].

89. Și iarăși El a frânt o Pâine nouă pe care nici toate generațiile și semințiile nu o vor mistui.

90. Mistuite au fost cele șapte pâini pe care El le-a frânt [Mt 15, 34], și s-au sfârșit și cele cinci pâini pe care le înmulțise [Mt 14, 17].

91. Pâinea una [Euharistia] pe care a frânt-o a biruit făptura; căci oricât de mult se împarte, se înmulțește.

92. Mulțime de vin a umplut vasele și ulcioarele [In 2, 6]; s-a scos vin din ele, și el s-a sfârșit, deși era mult.

93. Deși mică era băutura paharului pe care l-a dat [Mc 14, 22], uriașă e puterea ei, nemărginită.

94. Un singur Pahar primește tot vinul, și totuși taina [simbolul] rămâne mereu aceeași.

95. Pâinea una pe care a frânt-o nu poate fi mărginită și Paharul unul pe care l-a amestecat nu poate fi limitat.

96. Grăunțele care a fost semănat [In 12, 24] s-a sculat după trei zile și a umplut hambarele vieții.

97. Pâinea e duhovnicească ca și Dătătorul ei; numai celor duhovnicești ea le dă viață în chip duhovnicesc.

98. Cine o ia în chip trupesc, fără discernământ [1 Co 11, 29], o ia fără folos.

99. Pâinea Celui Milostiv mintea să o ia cu discernământ ca leac al vieții.

100. Dacă jertfele morților [Ps 106, 28] aduse în numele demonilor erau junghiate și mâncate în taină,

101. cu cât mai mult se cuvine atunci să săvârșim cu curăție taina sfințirii Darurilor?

102. Cine mănâncă din jertfa adusă în numele demonilor [1 Co 8 și 10] se face fără îndoială demonic el însuși.

103. Cine mănâncă din Pâinea Celui Ceresc devine și el negreșit ceresc.

104. Vinul ne învață aceasta, căci îl face asemenea lui pe cel ce se îmbată cu el;

105. el urăște foarte tare pe cel care-l iubește, căci îl îmbată, îi pierde mințile și își bate joc de el.

106. Lumina ne învață aceasta, căci și ea face ochiul izvor de lumină, asemenea ei.

107. Prin lumină ochiul a văzut goliciunea și degrabă l-a făcut cuviincios pe omul cuviincios.

108. Goliciunea aceea a lucrat-o vinul, care nu cruță nici măcar pe cei cuviincioși.

109. Întâi-Născutul a luat asupra Sa armele celui viclean, ca să dea viață chiar cu arma cu care a omorât acela.

110. Prin lemnul care ne-a omorât [în rai], am fost izbăviți [prin Cruce]; iar prin vinul care ne-a îmbătat [în Noe], am ajuns cuviincioși [prin Euharistie].

111. Cu coasta [Eva] care a fost luată din Adam, cel rău a luat inima lui Adam.

112. Din aceeași coastă [Eva] a răsărit Puterea nevăzută [ascunsă] care l-a făcut pe Satana să cadă asemenea lui Dagon [1 Rg 5].

113. Căci în chivotul acela era ascunsă cartea care striga și vestea despre Biruitorul.

114. Tot în el era un simbol văzut, pentru că Dagon a fost răsturnat în însuși templul său.

115. Simbolului i-a urmat împlinirea, căci cel rău a pierit în propriul său refugiu [femeia].

116. Binecuvântat fie Cel ce a venit și în Care s-au împlinit simbolurile de-a stânga [lucrurile cele rele] și cele de-a dreapta [lucrurile cele bune din Vechiul Testament].

117. El a desăvârșit simbolul care era în miel și a desăvârșit preînchipuirea care era în Dagon.

118. Binecuvântat fie Cel care prin Mielul Cel Adevărat ne-a mântuit și a surpat pe surpătorul nostru ca pe Dagon.

119. În luna lui Kanon [decembrie-ianuarie] ne-a răsărit o zi fără sfârșit.

120. Iarna, când întreaga făptură e pustiită, s-a ivit frumusețea care a veselit toate făpturile.

121. Iarna, care face pământul neroditor, a învățat să nască Fecioara.

122. În luna lui Kanon [decembrie-ianuarie], care face să înceteze durerile nașterii pământului, au venit asupra Fecioarei durerile nașterii.

123. Întâiul miel nimeni nu-l vede, decât numai păstorii.

124. Și în vremea nașterii Adevăratului Miel, vestea cea bună despre El a zorit mai întâi la păstori [Lc 2, 8].

125. Chiar și acolo minunea a fost îndoită, întrucât mielul care nu s-a născut în luna sa [Ioan Botezătorul] a vorbit [Lc 1, 41] și apoi s-a născut,

126. pentru ca mielul care nu s-a născut la vremea sa, să se facă vestitorul Mielului [Hristos] a Cărui zămislire întrece firea.

127. Văzut-a bătrânul lup Mielul de lapte și s-a temut de schimbarea Lui.

128. Căci dat fiind că lupul se îmbrăcase în haină de oaie, Păstorul a toate S-a făcut miel în turmă,

129. pentru ca, atunci când cel lacom se va năpusti asupra Celui de jos, Cel Puternic să-l sfâșie pe înghițitorul acela.

130. Cel sfânt a locuit în pântec trupește, iar în minte locuiește duhovnicește.

131. Maria, care L-a zămislit, ura împreunarea; sufletul în care locuiește El nu va lucra desfrânare.

132. Când Maria L-a simțit, l-a lăsat pe mirele ei; și El locuiește în [fecioarele] cele curate, atunci când ele L-au simțit.

133. Surdul nu simte tunetul puternic, nici omul îndrăzneț glasul poruncii.

134. Liniștit rămâne surdul în vremea tunetului; liniștit rămâne cel îndrăzneț la glasul care-l previne.

135. Dacă tunetul cel puternic înfricoșează în zadar pe cel surd, și mânia cea cumplită izbucnește degeaba peste cel necurat,

136. nu surdul care nu aude trebuie dojenit, ci cel care-și astupă urechea — fiindcă acesta e un lucru îndrăzneț.

137. Tunetul răsună doar din vreme în vreme; dar glasul Legii tună zi de zi.

138. Să nu ne astupăm urechile, ca să nu ne învinuiască, pentru că sunt deschizături ce stau deschise și nu trebuie închise.

139. Ușa urechii stă prin fire deschisă, ca atunci când este siluită să învinuiască îndrăzneala noastră.

140. Ușa ochilor și ușa gurii se pot deschide și închide după voie.

141-142. [text în cea mai mare parte ilizibil]

143. Laudă Glasului Care S-a făcut trup și Cuvântului Celui Preaînalt Care S-a făcut carne.

144. L-au auzit urechile, L-au văzut ochii, L-au pipăit mâinile și L-a mâncat gura.

145. Mădulare și simțuri, mulțumiți Celui care prin venirea Sa a izbăvit trupul întreg!

146. Purtat-a Maria un Prunc mut, în Care erau ascunse toate limbile.

147. Purtatu-L-a Iosif, și în El era ascunsă Firea [dumnezeiască] tăcută, mai veche decât toate.

148. Cel Preaînalt S-a făcut Prunc și în El era ascunsă comoara înțelepciunii, de ajuns pentru toate.

149. Era de sus și a băut laptele Mariei, și toate fapăturile sug din bogăția binecuvântării Lui.

150. E Pieptul Viu al suflului vieții; din viața Lui au băut cei morți și s-au făcut iarăși vii.

151. Fără suflare nimeni nu poate fi viu; iar fără puterea Fiului, nimeni nu poate învia.

152. De suflarea vie a Celui care le face vii pe toate atârnă fapăturile vii, în cer și pe pământ.

153. Sugea laptele Mariei, și dădea El Însuși de supt viață universului.

154. Și, iarăși, locuia în pântecul maicii Sale, și în pântecul Său locuiau toate făpturile.

155. Era mut și prunc, și în același timp porunca tuturor făpturilor Sale.

156. Căci fără Întâi-Născutul nimeni nu se poate apropia de Ființa [dumnezeiască]; căci numai El o cuprinde.

157. Cei treizeci de ani câți a fost pe pământ [Fc 3, 23], cine a cârmuit toate făpturile?

158. Cine a primit toate jertfele, lauda celor cerești și a celor pământești?

159. Cu totul a fost în adânc și cu totul în înălțimi; era cu totul în toate și cu totul în fiecare.

160. Trupul Său se alcătuia în pânțece, și puterea Sa alcătuia toate mădularele.

161. Fătul Fiului se plămădea în pântec, și El Însuși plămăduia pruncii în pânțece[le maicilor lor].

162. Puterea Sa [dumnezeiască] în pânțece nu era nelucrătoare asemenea nelucrării trupului Său în pânțece.

163. Tot așa cum puterea Sa [dumnezeiască] pe cruce nu era slabă asemenea slăbiciunii trupului Său pe cruce.

164. Căci în timp ce spânzura pe cruce, cine a sculat morții la viață [Mt 27, 51]: trupul Său sau voia Sa [dumnezeiască]?

165. Tot așa, sălășluia cu totul în pânțece, și voia Sa nevăzută cârmuia toate.

166. Tot așa, era spânzurat cu totul pe cruce, dar puterea Sa zguduia toate făpturile!

167. Căci ea a întunecat soarele, a cutremurat pământul, a desfăcut mormintele și a scos din ele pe morți afară [Mt 27, 51-53].

168. Cunoaște, așadar, că era cu totul pe cruce și în același timp rămânea cu totul în toate.

169. Tot așa a fost cu totul în pântec și în același timp cu totul în toate.

170. Când era pe cruce, a sculat morți; tot așa ca prunc era Cel ce alcătuia pruncii.

171. Când a fost mort, a deschis mormintele; iar când era în pântec, deschidea pânțele [femeilor].

172. Veniți, prieteni, și ascultați despre Fiul Celui Nevăzut [Ascuns], care în trupul Său S-a făcut văzut, dar a rămas nevăzut în puterea Lui [dumnezeiască].

173. Căci puterea Fiului e o putere liberă; iar pântecul mamei n-a putut-o cuprinde cum a cuprins trupul.

174. Căci această putere sălășluia în pânțele, și plăsmuia pruncii în pânțele [le mamei lor].

175. Puterea Sa o îmbrățișa pe cea care Îl îmbrățișa căci dacă puterea Sa s-ar retrage, s-ar surpa toate.

176. Deși era în pântec, puterea Sa care ține în mâini toate faptele n-a lăsat toate.

177. El Însuși Și-a plăsmuit în pântec persoana [fața] Sa, și plăsmuia în toate pânțele toate persoanele [fețele].

178. Era crescut în casă de oameni sărmani, și hrănea pe toți din hambarele plinătății Lui.

179. Pe când Îl ungea cu mir femeia care L-a uns [Mt 26, 7], El ungea cu roua și ploaia Sa toate.

180. Magii I-au adus smirnă și aur [Mt 2, 11], și în El era ascunsă comoara bogăției.

181. Smirna și tămâia, pe care El le-a făcut, I le-au adus magii din cele ale Sale.

182. Prin puterea care venea de la El a putut pântecul Mariei să poarte pe Cel ce poartă toate.

183. Din marea comoară a întregii făpturi I-a dat Maria tot ceea ce I-a dat.

184. I-a dat lapte din laptele pe care El l-a făcut, I-a dat hrană din hrana pe care El o făcuse.

185. El i-a dat Mariei laptele ca Dumnezeu, și tot El l-a rupt de la ea ca om.

186. Brațele ei L-au purtat pentru că El Și-a domolit puterea, și sânii ei L-au cuprins fiindcă Se făcuse mic.

187. Cine ar putea măsura întinderea măreției Sale? căci El Și-a micșorat măsura după veșmântul [trupul] Său.

188. Maria I-a țesut veșmântul și L-a îmbrăcat cu el pe Cel ce Se dezbrăcase de slava Sa; l-a țesut pe măsura Celui ce Se micșorase El Însuși.

189. Marea L-a purtat și a amuțit și a încetat a mai mugi [Mt 14, 26]; și cum L-au purtat brațele lui Iosif?

190. Pântecul iadului L-a primit și a crăpat; și cum l-a putut purta pântecul Mariei?

191. Glasul Lui a rupt pietrele de pe morminte [Mt 27, 52]; și cum L-a putut purta pânțele Mariei?

192. Te-ai smerit, ca să-i mântuiești pe toți. Laudă să-Ți aducă toți cei mântuiți prin Tine!

193. Cine ar putea grăi despre Fiul Celui Nevăzut [Ascuns], Care S-a pogorât și a îmbrăcat trup în pântec.

194. S-a născut și a supt ca un prunc lapte; Fiul Stăpânului a toate S-a furișat între prunci.

195. A fost văzut ca un copil pe uliță, și în El locuia Cel ce miluiește toate.

196. În chip văzut îl înconjurau copiii pe uliță; și în chip nevăzut îl înconjurau îngerii [veghetorii] cu frică.

197. Voios era între copii ca un prunc, și înfricoșător era între îngeri ca un Stăpân.

198. Înfricoșător a fost și pentru Ioan, care n-a cutezat să-I dezlege cureaua încălțăminteii [In 1, 26], dar prietenos pentru păcătoșii care-I sărutau picioarele [Lc 7, 38].

199. Îngerii [vegheții — Dn 4, 10. 14] L-au văzut ca un Înger [Veghetor]; fiecare Îl vedea după înțelegerea sa.

200. Pe El, Cel mai mare decât toate, fiecare Îl simțea pe măsura priceperii lui.

201. Numai în Tatăl Său e măsura, plinătatea cunoașterii Lui; căci numai El știe [In 10, 15] cât de mare este.

202. Firile cele cerești și cele pământești Îl cunosc fiecare pe măsura cuprinderii lor.

203. El, Stăpânul a toate, ne dă toate; El, Dătătorul a toată bogăția, împrumută de la toți.

204. Dăruie toate ca Unul care n-are nici o lipsă; dar împrumută toate ca unul care are lipsă de toate.

205. A dat dobitoace și oi ca un Ziditor; dar cerea jertfe ca unul lipsit.

206. A prefăcut apa în vin ca un Făcător; dar a băut din ea ca un sărman.

207. Din ale Sale a amestecat la nuntă; vinul Său l-a amestecat și l-a dat spre băutură acolo unde a fost chemat [In 2, 2].

208. Prin iubirea Lui s-a făcut mare bătrânul Simeon, ca un muritor să-L poată aduce [la templu] pe Cel ce izbăvește toate [Lc 2, 25].

209. Prin puterea care venea din El L-a purtat Simeon; Cel care L-a adus pe El a fost adus de El [Lc 2, 22-32].

210. A dat lui Moise punerea mâinii pe munte [Lv 8] și a primit-o în râu [Iordan] de la Ioan [Mc 1, 9-11].

211. Ioan a putut face aceasta prin puterea darului Său, și cel pământean L-a botezat pe Cel Ceresc.

212. Pământul L-a purtat prin puterea care venea de la El; începea să se desfacă, dar puterea Lui l-a ținut.

213. Din ale Sale I-a dat Marta să mănânce [Lc 10, 38]; și l-a pus înainte mâncăruri pe care El le făcuse.

214. Din ale Sale au făgăduit să-I dea toți cei ce I-au dat; din comoara Lui au pus pe masa Lui.

5*

1-3: lauda lunii Nașterii; 4-5: Pruncul de Împărat în iesle în cetatea împăraților: Betleem; 5: smerenia Domnului; 6-10: să veghem și să folosim comoara praznicului, să încununăm ușile, ca să Se sălășluiască Hristos; 11: jubilația praznicului; 12: recensământul lui Augustus și ștergerea datoriilor de către Prunc; 13: 6 ianuarie — ziua praznicului, simbol al lui Hristos și al celor Doisprezece; 14: 10 Nisan — întărcarea mielului pascal, întărcarea lui Hristos în pântecul Mariei; 15: solstițiul de iarnă și praznicul; 16-18: cântecul de leagăn al lui Iosif: bănuielile sale cu privire la Maria; sărăcia sa ca teslar; bogăția sa prin Prunc; 19-24: cântecul de leagăn al Mariei: Maria slujnica Divinității Pruncului și maica umanității Lui; înălțarea ei prin Pruncul ceresc; Pruncul dumnezeiesc

IMNE LA NAȘTERE

PE MELODIA: *Cine ar putea spune*

1. Aceasta e luna cea plină de toate bucuriile: de libertate pentru robii, înălțare pentru cei liberi, încununare pentru uși, răsfăț pentru trupuri. Veșmânt de purpură îmbracă ea în iubirea sa ca pentru un Împărat.

REFREN: *Laudă Ție, mândrule Prunc al Fecioarei!*

2. Aceasta e luna cea plină de toate isprăvile minunate [biruințele]: eliberează duhul, supune trupul, naște viața între cei muritori. În haina Dumnezeirii îi îmbracă în iubirea ei pe oameni.

* Începe aici colecția cea mai veche a *Imnelor la Naștere* (5-20; toate pe aceeași melodie) efreminiene atestate de cel mai vechi manuscris, copiat în 516: *British Museum Add 14571 (D)*.

3. În luna aceasta robii se odihneau în culcușurile lor, cei liberi în patul lor, regii în așternuturile lor. Iar Domnul a toate S-a odihnit pentru toți în iesle.

4. Iată, Betleeme! Regele David s-a îmbrăcat în veșmânt din țesătură scumpă. Iar Domnul lui David și Fiul lui David și-a ascuns slava în scutece. Scutecele Sale au dat oamenilor veșmântul slavei.

5. În ziua aceasta Domnul nostru a schimbat slava pe ocară ca un smerit, fiindcă Adam schimbase adevărul pe nedreptate ca un răzvrătit. Cel Bun S-a milostivit de el; dreptatea Sa a biruit răzvrătirea lui.

6. Să-și alunge fiecare scârba, căci Măreția aceea nu s-a încărbit să petreacă nouă luni în pântec pentru noi și să trăiască treizeci de ani în Sodoma între smintiți.

7. Pentru că a văzut Cel Bun că neamul omenesc e sărman și înjosit, a făcut praznicele ca niște vistierii și le-a deschis pentru cei trândavi, ca praznicul să-l îmboldească pe cel trândav să se ridice și să se îmbogățească.

8. Iată, Întâi-Născutul ne-a deschis praznicul Său ca pe o vistierie. Numai această zi desăvârșită peste an deschide vistieria aceasta. Veniți, să zorim și să ne îmbogățim din ea, înainte ca ea să se închidă!

9. Fericiți cei ce priveghează, căci ei scot din ea prada vieții. Mare ocară e când vede cineva pe vecinul său scoțând din ea comori, iar el zace dormind în mijlocul comorilor și lese afară cu mâna goală.

10. De praznicul acesta, fiecare să-și încununeze ușa inimii sale! Duhul Sfânt să dorească să intre pe ea ca să se sălășluiască înăuntru și să dea sfințire. Căci iată, El umblă pe la toate ușile să vadă unde să Se sălășluiască.

11. De praznicul acesta se veselesc ușile și Cel Sfânt Se bucură în templul sfânt, chiuie glasul în gura copiilor și Hristos Se bucură în mijlocul praznicului Său ca o Căpetenie de oaste.

12. De ziua nașterii Fiului, împăratul [August] i-a înscris pe oameni pentru dări ca ei să se facă datornicii lui. Iar acum ni S-a arătat un Împărat Care a șters zapisul datoriei noastre și cu numele Său a semnat un alt zapis, ca El să Se facă datornicul nostru.

13. Biruit-a soarele, întipărint un simbol în treptele pe care le-a urcat. Căci douăsprezece zile sunt de când a început să urce și ziua de astăzi e a treisprezecea*, un simbol deplin al Fiului și al celor Doisprezece [Apostoli] ai Săi!

14. Moise a poruncit ca mielul să fie întărcat în ziua a zecea a lunii lui Nisan [martie-aprilie; Iș 12, 3-6]: un simbol al Fiului care a venit în pântec și S-a întărcat în acesta în a zecea zi a lunii lui Nisan**. El a ieșit din pântec în luna acesata [Kanon, decembrie-ianuarie], când biruie lumina***.

15. Înfrânt este întunericul, ca să arate că e înfrânt Satana, și biruie lumina, ca să strige că a strălucit Întâi-Născutul. Înfrânt este cel întunecat cu întunericul și biruie Lumina noastră odată cu soarele.

16. Sărutatu-L-a Iosif pe Fiul ca pe un prunc, și I-a slujit ca unui Dumnezeu. Se bucura de El ca de Cel Bun și se temea de El ca de Cel Drept. Uimire mare!

* 6 ianuarie, când se împlinesc 12 zile de la 25 decembrie, ziua biruinței Soarelui; cf. mai jos 27, 16-22.

** Praznicul Bunei Vestiri. Pe vremea lui Efrem Buna Vestire nu se serba pe 25 martie (dată dedusă ulterior, după fixarea Nașterii pe 25 decembrie, or în epoca lui Efrem Nașterea se prăznuia odată cu Botezul pe 6 ianuarie). Buna Vestire era prăznuită pe 10 Nisan, dată la care s-a ajuns pe baza unui calcul realizat pe baza indiciilor din Evanghelia și a presupunerii (incorecte) că Zaharia, tatăl lui Ioan Botezătorul, era arhieru și ar fi primit arătarea ingerului (Lc 1, 11) în Sfânta Sfințitor, în care arhierul intra, o dată pe an, de 10 Tișri (Ziua Ispășirii). Întrucât Luca 1, 36 arată că Buna Vestire adusă de Gavriil Fecioarei Maria a avut lor la 6 luni după vestirea nașterii lui Ioan Botezătorul adusă de același Gavriil lui Zaharia, data care rezultă de aici e 10 Nisan.

*** Praznicul Arătării și Nașterii Domnului, prăznuite pe vremea Sfântului Efrem amândouă pe 6 ianuarie.

17. „Cine mi-a dat ca fiu pe Fiul Celui Preaînalt? M-am pornit împotriva maicii Tale și am vrut să o las [Mt 1, 19]. Nu știam că în trupul ei era marea Comoară care a îmbogățit într-o clipită sărăcia mea.

18. „David împăratul s-a sculat din spița mea și și-a pus pe cap cunună, eu însă am căzut jos, și în loc de împărat am ajuns teslar [Mt 13, 55]. Acum însă mi s-a găsit o cunună, căci în brațele mele se odihnește Domnul cununilor.”

19. La care Maria s-a înflăcărat și ea și a cântat și ea cântecul ei de leagăn: „Cine mi-a dat mie, celei singure, să zămislesc și să nasc pe Cel care e unul și mulți, mic și mare, cu totul în mine și cu totul în toate?

20. În ziua în care Gavriil a intrat la mine, sărmana [Lc 1, 26], m-a făcut într-o clipită stăpână și slujnică; pentru că slujnică a Dumnezeirii Tale sunt, dar și maică a umanității Tale, Domnul meu și Fiul meu!

21. Într-o clipită slujnica a fost făcută fiică de împărat de Tine, Fiul Împăratului. Iată, cea care era jos a ajuns în casa lui David pentru Tine, Fiule al lui David; iată, fiica pământului a ajuns în cer prin Cel Ceresc!

22. O, minune! Înaintea mea stă prunc Cel vechi de zile! Ochiul Său e întors neconținut spre cer și gânguritul gurii Lui nu se potolește. Cât de mult se aseamănă mie! Și totuși, în tăcerea Sa, El vorbește cu Dumnezeu.

23. Cine a mai văzut un Prunc care să vadă toate? Le vede ca Acela care cârmuiește toate în cer și pe pământ; privirea Lui se aseamănă Celui ce poruncește tuturor!

24. Cum Îți voi deschide izvoarele laptelui Ție, Izvoarele? Cum Te voi hrăni pe Tine, Hrănitorul tuturor, de la masa Ta? Cum mă voi apropia cu scutece de Cel învăluit în raze?”

6

1-6: continuarea cântecului de leagăn al Mariei din imnul anterior (5, 19-24); Pruncul e Fiul lui Dumnezeu, al lui David, al lui Iosif și al Mariei; Maica Lui defăimată și prigonită; Pruncul și fuga Lui; 7-11: steaua magilor și Ioan Botezătorul, vestitorii Divinității și ai umanității Pruncului; 12-14: Simeon și Ana laudă Pruncul divino-uman; 15-18: Zaharia, Elisabeta și Ioan laudă Pruncul, aducându-i obolul lor, iar magii comorile; 19-20: Irod vulpea și Leul din Iuda; 21-24: minunile Nașterii și Botezului n-au trezit-o pe fiica Sionului; abia intrarea în Ierusalim a trezit-o spre moarte; moartea și Învierea lui Hristos Îngerul, și neamurile

PE ACEEAȘI MELODIE

1. „Gura mea nu știe cum să Te numească, Fiule al Celui Viu! Să cutez să Te numesc «fiu al lui Iosif» [Lc 3, 23; In 1, 45], tremur; căci nu ești sămânța lui. Dar mă tem să tăgăduiesc numele său, căci cu el am fost logodită [Mt 1, 18].

REFREN: *Laudă Ție, Fiule al Celui Preaînalt, Care ai îmbrăcat trupul nostru!*

2. Deși ești Fiul Celui Unul, Te voi numi fiu al multora, căci mii de nume nu sunt de ajuns pentru Tine. Pentru că ești Fiul lui Dumnezeu și Fiul Omului, Fiul lui Iosif și Fiul lui David și Fiul Mariei.

3. Cine a făcut din cel lipsit de grai Domnul grăirii? Pentru zămislirea Ta curată, m-au defăimat cei răi. Tu, Cel Sfânt, fii apărătorul maicii Tale! Arată puterea minunilor Tale, ca să învețe și ei de unde e zămislirea Ta!

4. Pentru Tine sunt urâtă, Cel ce iubești toate! Prigonită sunt, căci am zămislit și am născut singura Scăpare a oamenilor! Adam se bucură, căci Tu ești Cheia raiului său.

5. Iată marea [poporul iudeu] urlă împotriva maicii Tale ca odinioară împotriva lui Iona! Iată Irod, valul înspumat, caută să-L înece pe Domnul mărilor! Unde voi fugi? Învăță-mă Tu, Învățătorul maicii Tale!

6. Cu Tine vreau să fug, ca întru Tine să dobândesc viața în tot locul! Cu Tine închisoarea nu mai e închisoare; căci întru Tine omul urcă la cer. Cu Tine mormântul nu mai e mormânt, căci Tu ești și învierea [In 11, 25].”

7. Steaua luminoasă, care a strălucit dintr-odată împotriva firii sale, mai mică decât soarele și totuși mai mare decât el, era mai mică decât el în lumina văzută, dar mai mare decât el în puterea ei nevăzută din pricina simbolului ei.

8. Steaua răsăritului și-a trimis razele în întunecimi [la magii aflați în întuneric]; i-a condus ca pe niște orbi, și ei au venit și au primit lumină mare. Au adus daruri și au primit viață, s-au închinat și s-au întors înapoi.

9. În înalt și în adânc s-au ivit doi vestitori pentru Fiul: steaua luminoasă se veselea în înalt și Ioan propovăduia în adânc. Doi vestitori, unul pământesc și unul ceresc.

10. Cel ceresc arată că Firea Lui venea de la Măreția [lui Dumnezeu]; iar cel pământesc arăta că trupul Său venea de la oameni. Minune mare: ei au vestit Dumnezeirea și umanitatea Lui!

11. Pe cel care socotea că e doar pământesc, pe acela îl contrazicea steaua luminoasă arătându-i că venea din cer; și pe cel ce socotea că e doar duhovnicesc, pe acela îl contrazicea Ioan, arătând că e și trupesc.

12. În lăcașul cel sfânt L-a adus Simeon [Lc 2, 25] și I-a cântat un cântec de leagăn: „Venit-ai, Milostive, ca să Te milostivești de mine, bătrânul, și să duci oasele mele în pace în iad [sheol]! Prin Tine mă voi scula din mormânt în rai.”

13. L-a îmbrățișat Ana [Lc 2, 36] apăsându-și gura ei de buzele Lui și Duhul s-a pogorât pe buzele ei, ca și la Isaia, a cărui gură a tăcut până ce i-a deschis-o cărbunele care a fost atins de buzele sale [Is 6, 6].

14. S-a înflăcărat Ana în duhul care a ieșit din gura Lui și I-a cântat un cântec de leagăn: „Pruncule de împărat, prunc disprețuit, Tu auzi în tăcere, vezi nevăzând, cunoști în ascuns. Dumnezeu-om, laudă numelui Tău!”

15. Auzit-au vestea și cei sterpi [Zaharia și Elisabeta], și au venit în grabă cu obolul lor. Magii au venit cu comorile lor, iar cei sterpi cu obolul lor. Oboluri și comori s-au îngămădit dintr-odată în casa celor sărmani.

16. Strigat-a cu veselie cea stearpă [Elisabeta], după obicei: „Cine mi-a dat, fericito, să văd pruncul Tău, de care sunt pline cerul și pământul? Binecuvântat e Rodul tău, care face să crească strugurele în vița cea stearpă.”

17. A venit și Zaharia și gura lui mută s-a deschis [Lc 1, 64], a strălucit și a strigat: „Unde e Împăratul pentru Care am născut glasul [Ioan Botezătorul] care să meargă ca vestitor înaintea Lui? Bucură-te, Fiul Împăratului! Că și preoția noastră se va da Ție.”

18. A venit și Ioan cu părinții săi și s-au închinat Fiului. Și strălucirea s-a pogorât pe fața lui. N-a mai săltat ca odinioară în pântece [Lc 1, 41]. Minune mare: aici se închină, iar acolo saltă!

19. Iar Irod, vulpea cea vicleană [Lc 13, 32] care se fălea că în locul leului și-a făcut sălaș vulpea, a lătrat când a auzit răgetul Leului Care a venit să se așeze în împărăția Lui, precum este scris [Fc 49, 9].

20. A auzit însă vulpea că Leul e încă pui, sugar, și și-a ascuțit dinții ca să pândească și sugrume Leul când încă e mic, înainte ca el să crească, să se facă puternic și să o nimicească cu suflarea gurii Lui [2 Tes 2, 8].

21. Toate făpturile s-au făcut guri și au vestit despre El strigând cu glas tare. Magii strigau cu darurile lor, cei sterpi strigau cu copiii lor, steaua strălucitoare striga în văzduh: „Iată Fiul Împăratului!”

22. Cerul s-a deschis, apa a strălucit, porumbelul s-a pogorât, glasul Tatălui, mai puternic decât tunetul, a coborât de sus și a spus: „Acesta este Fiul Meu Cel iubit!” [Mt 3, 17]. Îngerii vesteau, iar pruncii săltau strigând: „Osana!”

23. Dar toate aceste glasuri, care vesteau și strigau în cer și pe pământ, n-au alungat somnul fiicei Sionului. Ea a fost trezită de asinul Lui [Mc 11, 1]; acesta a lovit-o cu piciorul și ea s-a supărat. S-a înfuriat, s-a ridicat și l-a omorât pe Îngerul [Hristos, Îngerul Tatălui] fiindcă a trezit-o.

24. Îngerul [Veghetorul Tatălui] S-a sculat din mormânt, fiindcă dormea veghind; și a venit și a găsit neamurile [păgâne] dormind. A chiuit și a strigat, și ele s-au trezit. Și ele, care dormeau, au mulțumit Îngerului [Veghetorului], căci El le-a făcut îngeri [vegheatori — Dn 4, 10. 14] pe pământ.

1: îngerii la Naștere; 2: păstorii și darurile lor; 3-4: darul Mielului; 5-7: Domnul păstorilor; 8: David, păstorul care a omorât leul, și Fiul lui David; 9-13: fecioare, bătrâne, bătrâni, mame și femei sterpe vin la Betleem ca să binecuvânteze Pruncul

PE ACEEAȘI MELODIE

1. Chiot de bucurie s-a înălțat în Betleem la nașterea Fiului; căci îngerii [veghetorii] s-au pogorât și laudau acolo [Lc 2, 13]. Tunet puternic erau glasurile lor. La glasurile lor de laudă au venit și cele mute [dobitoacele] și au laudat pe Fiul.

REFREN: *Binecuvântat fie Pruncul prin care Adam și Eva au întinerit!*

2. Și păstorii au venit și au adus bunătățile turmelor lor: lapte dulce, carne proaspătă și laudă cuvenită. Au împărțit darurile lor: lui Iosif carnea, Mariei laptele, iar Fiului lauda.

3. Au venit și au adus un miel de lapte Mielului pascal, unul întâi-născut Întâi-Născutului, o jertfă Jertfei, un miel trecător Adevăratului Miel. Ce privesc frumoasă ca un miel să fie adus Mielului!

4. Behăit-a mielul când a fost adus Întâi-Născutului. A mulțumit Mielului că a venit să slobozească de jertfire oile și boii, precum și mielul pascal ce slujea drept simbol al Fiului.

5. Au venit și I s-au închinat păstorii; cu toiegele lor L-au salutat spunând cuvintele procești: „Bucură-te, Mai-marele păstorilor! Toiagul lui Moise să mulțumească Toiagului Tău, Păstorule a toate!”

6. Căci Ție Îți mulțumește Moise, pentru că mieii lui s-au făcut lupi și iezii săi s-au făcut ca șerpai, iar oile lui fiare sălbatică. În pustia cumplită, turma sa [poporul Israel] a turbat și a năvălit asupra lui.

7. Ție Îți mulțumesc păstorii; căci ai făcut pace între lupi și miei pe pășunea Ta. Tu ești Pruncul mai bătrân decât Noe și mai tânăr decât Noe, Tu ești Cel ce ai împăcat toate în arcă.

8. „Pentru un miel tatăl Tău, David, a omorât un leu [1 Rg 17, 34]. Tu, Fiule al lui David, omori lupul cel nevăzut care l-a omorât pe Adam, mielul nevinovat care păștea și behăia în rai.”

9. La glasul acela de laudă miresele s-au ridicat și au ales fecioria, fecioarele și-au păstrat curăția, iar fetele au strălucit de nevinovăție. Au zorit și au venit în cete să se închine Fiului.

10. Au venit bătrânele cetății lui David la fiica lui David și au rostit cuvinte de binecuvântare: „Fericit locul nostru pe ale cărui ulițe a strălucit strălucirea lui Iesei. Astăzi Fiul lui David a înălțat într-o tine tronul lui David!”

11. Strigau și bătrânii: „Binecuvântat fie Pruncul Care l-a reintinerit pe Adam cel întristat, când a văzut că a ajuns bătrân și neputincios iar șarpele care-l omorâse își schimbă pielea și întinerea. Binecuvântat fie Pruncul prin care Eva și Adam au întinerit din nou!”

12. Femeile înfrânate spuneau: „Rodule binecuvântat, binecuvântează rodul nostru adus Ție ca întâi roade!” Încărate [în duhul], ele au prorocit despre pruncii lor că prin omorârea lor Îi vor fi aduși jertfă de pârgă.

13. Se plecau deasupra Lui femeile sterpe și sărutându-L spuneau: „Binecuvântatule Rod, născut fără împreunare, binecuvântează pântecelul nostru în vremea împreunării! Milostivește-Te de stârpiciunea noastră, Pruncule minunat al Fecioarei!”

8

1-2: Întruparea, izvor de pace și împăcare, unirea Divinității și umanității în Dumnezeu-om; 3-4: scopul Întrupării; Hristos se face om (țărână), pentru a fi înghițit de șarpe, pentru a fi lovit de lance și a birui astfel pe Satana și a deschide iarăși raiul; 5-6: bunătatea și înțelepciunea lui Dumnezeu în Întrupare; 7-9: plugari și vieri laudă Pruncul Mariei; 10-12: teslarii laudă pe Fiul teslarului; 13: Sara vede în Isaac simbolul Domnului; 14-17: Ana, Sara, Rebeca și Elisabeta și-au primit copiii numai prin plâns și așteptare lungă, Maria a primit pe Fiul Celui Preaînalt în dar; 18-19: miri și prunci laudă pe Maica și Pruncul; 20: Fecioara prorocită de Isaia n-a venit dintre bogați, ci dintre săraci; 21-22: lauda fetelor închinatelor lui Hristos

PE ACEEAȘI MELODIE

1. Binecuvântat fie Vestitorul, Care ne-a adus adâncă pace. S-a deșertat spre noi prin milostivirea Tatălui. N-a dus la El păcatele noastre, ci a făcut împăcare între marea Lui și cele ale Sale.

REFREN: *Laudă răsăritului Tău dumnezeiesc-omenesc.*

2. Lăudat fie Înțeleptul Dumnezeu, Care a legat și însoțit Dumnezeirea și umanitatea, Una din înalt, alta din adânc! A amestecat cele două firi ca niște culori și s-a ivit o icoană: Dumnezeu-om.

3. Binecuvântată gelozia sfântă a Celui care l-a văzut pe Adam cum s-a făcut țărână și l-a mâncat blestematul șarpe! Cel plin de gust S-a sălășluit în cel ajuns fără gust, și l-a făcut sare prin care l-a orbit pe blestematul șarpe.

4. Binecuvântat fie Cel Milostiv, Care a văzut lângă rai lancea ce împiedica apropierea de Pomul Vieții [Fc 3, 23]. Și a venit și a luat trup care să fie rănit [de lance] ca prin deschiderea coastei Sale [In 19, 34] să deschidă calea spre rai.

5. Lăudat fie Cel Milostiv, Care s-a sfiit să folosească forța și a biruit fără silă prin înțelepciune, ca să dea oamenilor pildă cum să biruie cu pricepere prin putere și înțelepciune.

6. Fericită turma Ta, căci Tu ești Ușa ei [In 10, 42], Tu ești Toiagul, Pășunea și Băutura ei, Tu ești Sarea și Tămăduitorul ei. O, Cel Unul, Care S-a înmulțit în toate binefacerile Sale!

7. Au venit plugarii și au căzut la Plugarul Vieții. Prorocind I-au spus săltând de bucurie: „Binecuvântat fie Plugarul Care ară țarina inimii! El strânge grâul Său în hambarele vieții” [Mt 13, 30].

8. Au venit lucrătorii viilor și au lăudat Mlădița care a odrăslit din rădăcina și tulpina lui Iesei [Is 11, 1], mlădița feciorelnică a viței uscate: „Să ne facem pe noi înșine burduri pentru vinul Tău cel nou [Mt 9, 17], care înnoiește toate!

9. Prin Tine și-a găsit pacea vița de vie a iubitului meu care rodea aguridă [Is 5, 1-2]! Altoiește tulpinile ei cu butașii Tăi! Fie ca ea să aducă roade din plin, din darurile tale! Roada ei să-L împace pe Stăpânul viței de vie, care a amenințat-o [Is 5, 5]!”

10. Au venit teslarii din pricina lui Iosif la fiul lui Iosif [Mt 13, 55]: „Binecuvântat fie pruncul tău, Căpetenie a teslarilor, prin Care a fost făcută și arca [lui Noe], și prin Care a fost ridicat cortul cel trecător [al lui Moise].

11. „Mărturisește-te numelui meșteșugului nostru, ca să fii mândria noastră! Fă un jug ușor și blând pentru cei ce-l vor purta [Mt 11, 28-30]! Fă o măsură în care să nu poată fi nici o înșelăciune, pentru că e plină de adevăr!

12. „Și o cumpănă să faci, din dreptate, ca acela care urcă pe ea să fie judecat, iar cel desăvârșit să fie cinstit. Tu, Cel Drept, cântărește cu ea mila și datoria ca un Judecător!”

13. Când Sara îi cânta cântece de leagăn lui Isaac care dormea, ea-i cânta ca robului care avea să poarte chipul Împăratului, Domnul său: pe umerii săi [Fc 22, 6] semnul crucii sale, iar de mâinile sale legăturile dureroase [Fc 22, 9], simbolul piroanelor Lui.

14. Rahela plângea și striga bărbatului ei: „Dă-mi copii!” [Fc 30, 1]. Fericită ești, Marie! Căci Te-ai sălășluit în pântecul ei în chip feciorelnic fără să Te fi rugat ea aceasta, ca un Dar revărsat în cei care-L primesc!

15. Ana a cerut un copil cu lacrimi amare [1 Rg 1, 12], Sara și Rebeca cu cuvinte și făgăduințe [Fc 16, 1; 17, 15; 18, 19], iar Elisabeta prin rugăciune [Lc 1, 5]. Și după lungi chinuri au fost mângâiate.

16. Fericită e Maria care fără făgăduințe și fără rugăciune a zămislit și a născut ca fecioară pe Domnul tuturor fiilor tovarășelor ei, fii care au fost și vor fi curați și drepti, preoți și împărați.

17. Care mamă va cânta pruncului pântecelui ei ca Maria? Cine ar îndrăzni să-și numească fiul: „Fiu al Făcătorului”, „Fiu al Ziditorului”? Cine și-a mai numit vreodată fiul: „Fiu al Celui Preaînalt”?

18. Săltau de bucurie mirii cu miresele lor: „Binecuvântat este Pruncul, a cărui mamă s-a făcut mireasă feciorelnică/sfântă! Fericită a fost nunta la care ai fost de față! Chiar dacă vinul ei sfârșește dintr-odată, prin Tine el se înmulțește din nou [In 2, 2-12].”

19. Strigau pruncii: „Binecuvântat fie Cel care a fost frațele și tovarășul nostru pe ulițe! Binecuvântată fie ziua în care vom lauda cu ramuri [Mt 21, 15] Pomul Vieții, Care și-a plecat înălțimea spre noi pruncii!”

20. Auzit-au femeile că: „Iată fecioara va lua în pânțec și va naște” [Is 7, 14]. Și atunci cele de neam bun și-au închipuit că El va răsări din ele, și cele sus-puse că va străluci din ele. Bindecuvântată fie înălțimea Ta care s-a plecat și s-a arătat dintre sărmani!

21. Chiar și fetele luate de El mirese au spus în chip pro-rocesc: „A Ta, Doamne, voi fi; căci dacă sunt urâtă, pentru Tine sunt frumoasă, și dacă sunt de neam prost, pentru Tine sunt de neam bun! Cămara de nuntă trecătoare am schimbat-o pentru Tine.”

22. Și pentru că tinerețea e îndrăzneată și vorbăreață, s-au adunat fetele, fiicele evreilor, femeile înțelepte și bocitoarele [Ir 9, 16–21], și prin vorbele cânturilor lor, bocetele s-au prefăcut în prorociri [FA 2, 18].

9

1–2: Maria stă cu frică și iubire înaintea Fiului ei, pentru că Acesta fiind Creator al lumii, Și-a creat în ea haina trupului Său pentru a ne aduce haina Slavei; 3–6: Pruncul moștenește pe Melchisedec, David și Avraam; Maria limanul prorocirilor; prin numărul său (100 + 10) Psalmul 110 arată Divinitatea și umanitatea lui Hristos; 7–16: Tamar și Rut L-au căutat de fapt pe Hristos

PE ACEEAȘI MELODIE

1. Care maică ar îndrăzni să vorbească fiului ei ca în rugăciune? Să vorbească nădejdi maicii sale ca unui Dumnezeu, iar pruncului și fiului ei iubit ca unui om. În frică și iubire se cuvine maicii Tale să stea înaintea Ta.

REFREN: *Ție se cuvine laudă în ziua arătării Tale turmei Tale!*

2. Tu ești Fiul Ziditorului, Care Te asemeni Tatălui Tău. Ca Făcătorul și-a făcut în pânțec trup curat, S-a îmbrăcat în el, a ieșit și a îmbrăcat cu slavă slăbiciunea noastră prin mila pe care a adus-o de la Tatăl Său.

3. De la Melchisedec, marele preot, Ți-a venit isopul, de la casa lui David tronul și cununa, de la Avraam neamul și spița. Care maică ar grăi fiului ei așa cum a grăit către Tine maica Ta?

4. „Liman m-am făcut pentru Tine, Noianule uriaș! Psalmii părintelui Tău David și cuvintele prorocilor au descărcat în mine ca niște corăbii marea Ta bogăție.”

5. David, părintele Tău, Ți-a împletit și Ți-a adus în Psalmul 110 cununa a două numere: 100 și 10. Încununat cu ele, Biruitorule, Te-ai înălțat și ai șezut de-a dreapta!

6. O cunună mare este numărul împletit din 100, cu care e încununată Dumnezeirea Ta. O cunună mică, numărul 10, încununază capul umanității Tale, Biruitorule!

7. Pentru Tine au alergat femeile după bărbații lor. Tamar a poftit bărbatul vădov [Fc 38, 24], Rut l-a iubit pe cel încărcat de ani [Rut 3, 10]. Și chiar Rahab [desfrânata] care prindea bărbați [Jos 2–3] a fost prinsă de Tine.

8. Tamar a ieșit și în întuneric a furat lumina, în necastitate/nesfințenie a furat castitatea/sfințenia*, și goală a intrat hoștește la Tine, Cel Cinstit, Care-i faci curați pe cei desfrânați.

9. Satana a văzut aceasta și s-a temut și a zorit să o împiedice. I-a amintit de osânda morții, dar ea nu s-a temut; i-a adus aminte de omorârea cu pietre și sabie [cf. Fc 38, 24; Lv 20, 11], dar ea nu s-a înfricoșat. Învățătorul adulterului voia să împiedice adulterul ca să Te împiedice pe Tine.

10. Cast/sfânt a fost adulterul Tamarei din pricina Ta. Ea înseta după Tine, Izvorul curat! Iuda o împiedica cu înșelăciune să bea din Tine. Izvorul uscat a furat băutura Ta din izvorul ei.

11. A ajuns vădovă din pricina Ta. Pe Tine Te dorea și după Tine a alergat, ba chiar și desfrânată [Fc 38, 15] s-a făcut din pricina Ta. După Tine tânjea, pe Tine Te aștepta și s-a făcut castă/sfântă. Pe Tine Te iubea.

12. Și Rut să audă vestea cea bună! căci și ea căuta bogăția Ta. Moab a intrat în ea. Să se bucure Tamar! Domnul ei a venit. Căci numele ei vestea pe Fiul Domnului ei și Te striga pe Tine, ca să vii la ea**.

* Cf. mai sus nota de la *Imnul 1, 22*.

** Joc de cuvinte în siriacă între *Tmr*, „Tamar” și *Tmry*, „Vino, Doamne!” (1 Co 16, 22; Ap 22, 20; *Didahia* 10).

13. Femei cinstite s-au făcut desfrânate pentru Tine, Cel care faci feciorelnice toate. La răscrucea drumurilor [Fc 38, 14] Te-a furat [Tamar] pe Tine Care ai gătit calea spre Împărăție. Fiindcă furase viața, sabia n-a mai putut s-o omoare.

14. Rut s-a așezat lângă bărbatul ei pe arie [Rut 3, 3] din pricina Ta. Iubirea ei a fost îndrăzneală din pricina Ta, Care înveți îndrăzneala pe toți cei ce se pocăiesc. Urechile ei au disprețuit toate glasurile din pricina glasului Tău.

15. Cărbunele aprins [Rut] a urcat în patul lui Booz și s-a eulcat acolo. A văzut Arhiereul ascuns în coapsele lui. Focul a alergat spre cățuie și s-a aprins. Și juninca lui Booz [Rut] Te-a născut pe Tine Vițelul cel Gras [Lc 15, 23. 27. 30].

16. Spice a cules ea [Rut 2, 2] din dragoste pentru Tine. Paie a strâns pentru Tine. Și i-ai dat degrabă răsplata smerenicii sale: pentru spice a răsărit din ea Tulpina Împărățiilor, iar pentru paie Snopul Vieții.

10

1: mamele celor doisprezece fii ai lui Israel, copiii lor și Pruncul Hristos; 2-10: mormântul pecetluit și prefigurările lui (Daniel și Lazăr); pântecul încuiat al Mariei și zămisirea, pe de o parte, mormântul pecetluit și Învierea, pe de altă parte, se atestă unele pe altele și-i combat pe iudei care le defaimă pe amândouă; 11-12: ridicarea la cer a lui Ilie și Învierea lui Hristos

PE ACEEAȘI MELODIE

1. Când Lia și Rahela, Zilpa și Bilha [Fc 28, 24. 29] au cântat cântece de leagăn celor doisprezece feciori pe care i-au născut, cântecele lor erau pentru niște oameni. Dar toate cântecele Tale de leagăn sunt pentru un Dumnezeu, Doamne al fraților Tăi!

2. Ca învierea Ta să găsească credință la tăgăduitori, Te-au pus într-un mormânt pecetluit, căci au pecetluit piatra și au pus străji [Mt 27, 66]. Pecetluirea mormântului s-a făcut însă pentru Tine, Fiule al Celui Viu!

3. Dacă atunci când Te-au îngropat nu s-ar fi îngrijit de aceasta, Te-ar fi lăsat și ar fi plecat de acolo, atunci ar fi avut prilej să mintă spunând că ai fost furat [Mt 28, 11], Cel ce dai viață tuturor. Pentru că s-au silit cu răutate să pecetluiască mormântul Tău, au spirit slava Ta.

4. Preînchipuiri ale Tale s-au făcut Daniel și Lazăr: unul în groapa [cu lei] pe care au pecetluit-o păgânii [Dn 14, 10. 30], celălalt în mormântul pe care l-a deschis poporul [iudeu; In 11, 32. 41]. Iată că luptă împotriva lor chiar semnele și pecețile lor.

5. Și-ar fi deschis gurile lor dacă ar fi lăsat deschis mormântul și ar fi plecat. Dar pentru că au pecetluit mormântul Tău, și-au astupat ei înșiși gura lor. Și fără să bage de seamă, toți defăimătorii și-au acoperit de rușine capetele atunci când au acoperit mormântul [cu piatra].

6. Prin învierea Ta i-ai învățat despre nașterea Ta. Încuiată a fost groapa [pântecul Mariei], pecetluit a fost mormântul; Cel Curat a fost în groapă [pântecul Mariei], Cel Viu în mormânt. Groapa [pântecul Mariei] și mormântul pecetluite s-au făcut amândouă martorii Tăi.

7. Pântecul [Mariei] și iadul [mormântul] au propovăduit strigând și săltând învierea Ta. Pântecul [Mariei] Te-a zămislit deși era încuiat, iadul [mormântul] Te-a scos afară, deși era pecetluit. Împotriva firii a zămislit pântecul [Mariei] și a dat înapoi iadul [mormântul].

8. Pecetluit a fost mormântul căruia i s-a încredințat păstrarea celui mort. Feciorelnic a fost pântecul pe care nu l-a cunoscut nimeni. Pântecul fecioresc și mormântul pecetluit au răsunat în urechi poporului surd ca niște trâmbițe.

9. Încuiat a fost pântecul, pecetluită piatra. Defăimătorii însă defăimau zămisirea spunând: „E sămânță de om!”, și învierea zicând: „E hoție omenească!” Dar încuierea și pecetluirea luptă împotriva lor și ne conving că Tu ești Cel Ceresc.

10. Ridicatu-s-a poporul [iudeilor] între nașterea și învierea Ta. Când tăgăduiau nașterea Ta, îi combătea moartea Ta. Când defăimau învierea Ta, îi muștra nașterea Ta. Dar acești doi atleți i-au lovit peste gura lor defăimătoare.

11. Și pe Ilie s-au dus să-l caute în munți [4 Rg 2, 16]. Căutându-l pe pământ, s-a întărit numai încă și mai mult că a fost luat [la cer]. Căutarea lor zadarnică a dat mărturie că fusese luat de pe pământ.

12. Dacă însă chiar și prorocii, care văzuseră urcarea lui Ilie, au părut să se îndoiască de ea, cum nu-L vor defăima atunci cei necurați pe Fiul? Prin propriile lor străji le voi dovedi însă că a înviat cu adevărat.

1-4: minunata Maică a lui Iisus, în același timp fecioară și căsătorită, Maică, Soră și Mireasă a lui Hristos; 5-8: minunea Întrupării; Maria poartă Muntele și îmbrățișează Cărbunele Dumnezeirii; în ea Dōmnul Se face rob, Cel Bogat Se face cerșetor, Păstorul miel; în ea Cuvântul tace, iar Biruitorul și Hrănitorul a toate învață teama, foamea și goliciunea

PE ACEEAȘI MELODIE

1. Nimeni nu știe, Doamne, cum să o numească pe maica Ta! De o numește „fecioară”, stă de față pruncul, de o numește „femeie”, nimeni nu a cunoscut-o. Dacă însă chiar și maica Ta e necuprinsă cu mintea, cine Te poate atunci cuprinde pe Tine?

REFREN: *Laudă Ție Celui pentru Care, ca Domn a toate, totul e ușor!*

2. Ea singură este Maica Ta și sora Ta împreună cu toți. Ți s-a făcut maică, și Ți s-a făcut soră. Ba chiar e și mireasa Ta împreună cu toate fecioarele curate. Întru toate, iată, ai împodobit-o Tu, Cel ce ești Frumusețea maicii Tale.

3. Logodnică a fost ea după fire, înainte de a veni Tu. Dar a zămislit împotriva firii după ce ai venit Tu, Cel Sfânt! Și fecioară a fost atunci când Te-a născut în chip feciorelnic/sfânt.

4. Prin Tine Fecioara a dobândit toate cele proprii femeilor căsătorite: zămislire întru ea fără împreunare, lapte în sânii ei în chip neobișnuit. Pământul cel uscat l-ai făcut dintr-odată izvor de lapte.

5. Dacă Te-a putut purta, Muntele Țău uriaș i-a făcut ușoară povara. Dacă Te-a putut hrăni, a fost numai pentru că ai luat asupra Ta foamea. Dacă Te-a putut adăpa, a fost numai pentru că ai vrut să însetezi. Dacă Te-a putut îmbrățișa, Cărbunele milei [Is 6, 6] a păzit sânul ei nevătămat.

6. O minune e maica Ta. Domnul a intrat în ea și S-a făcut rob. A intrat cuvântător și S-a făcut mut în ea. A intrat tunând și glasul Său a tăcut. A intrat Păstorul a toate și S-a făcut în ea miel; behăind a ieșit din ea.

7. Răsturnat-a rânduilele pântecul maicii Tale. Făcătorul a toate a intrat bogat și a ieșit cerșetor. A intrat Cel Înalt și a ieșit ca unul de jos. A intrat strălucitor și a ieșit îmbrăcat în culori disprețuite.

8. A intrat luptător viteaz și a îmbrăcat în pântec haina friicii. A intrat Cel ce hrănește toate și a învățat să flămânzească. A intrat Cel ce adapă toate și a învățat să înseteze. Gol și dezbrăcat a ieșit Cel ce îmbracă toate.

1: minunea Nașterii din Maria; 2-11: semnele fecioriei Mariei și ale fecioarelor închinat ca pecete a Împăratului împăraților, apărarea lor în fața defăimătorilor

PE ACEEAȘI MELODIE

1. Cine a mai văzut un Prunc mai bătrân decât mama sa? Cel Vechi a intrat și S-a făcut tânăr în ea. Nou-născut a ieșit din ea și a crescut cu laptele ei. A intrat și S-a micșorat în ea, a ieșit și a crescut prin ea — minune mare!

REFREN: *Laudă în ziua Ta, Răsăritului ascuns, și Tatălui Care Te-a trimis!*

2. Un prunc e în pântec și neatinsă e pecetea fecioriei! Pântecul ți s-a făcut palat împărătesc și semnul fecioriei perdea la ușa lui. În afară semnul fecioriei, înăuntru pruncul — uimire mare!

3. O, chivot gol și pecetluit! Pentru că a rămas însemnat, a strălucit dinăuntru său Pecetea cea Mare a Împăratului împăraților. Și martorul strigă cu glas mare: „Darul acesta nu vine de la fire!”

4. Neamului femeiesc i s-au dat semnele fecioriei pentru Tine, ca să întărească zămislirea Ta feciorelnică. Înăuntru pecetii Te-ai sălășluit Tu, Cel Curat. Pecetea Îl combate pe cel ce spune în chip mincinos: „Maica Ta a mințit!”

5. Înăuntru pecetii Te sălășluiești și acum în curatele fecioare. Dacă cineva defaimă miresele Tale, iată zorește

pecetea tăcută; perdeaua încuiată strigă cu glas mare: „Înăuntru e Împăratul nostru!”

6. Pecetea dă mărturie pentru miresele Tale și pentru cea care Te-a născut. Înăuntru pecetii ai locuit în maica Ta, și în curatele fecioare locuiești tot înăuntru semnului. Pecetea Ta să îndrepteze pe miresele Tale ca și pe maica Ta!

7. Înalta feciorie/sfințenie* nefiind crezută de cei necurați, pecetea și semnul Împăratului împăraților să-i convingă că mărgăritarul ei nu s-a pierdut. Apărători buni și-au câștigat slujnicele Tale între defăimători.

8. Dacă nici măcar având pecete vistieria Comorii [Fecioara Maria] n-a găsit crezare, fără pecete cine ar fi putut crede că n-a fost prădată? Dumnezeu însă i-a convins pe oameni pentru sfinții Săi.

9. Te-ai sălășluit în Maria și necurații defăimau zicând că n-ar fi fost însărcinată cu Tine. Și acum, când Te sălășluiești în curatele fecioare, ele sunt defăimate ca și cum ar fi însărcinate. Ei defaimă și pe cea însărcinată și pe cele neînsărcinate — ticăloșie mare!

10. Meterezul Tău păzește pe miresele Tale ca și pe mama Ta. De vine un tâlhar să fure, va fi rușinat și nimic de Tine! De vine un defăimător ca să defaime, el va fi silit spre tăcere de Tine!

11. Laudă Ție, Celui ce-Ți curățești turma ca pe maica Ta, pe curatele fecioare ca pe cea care Te-a născut, și pe slujnicele Tale ca pe cea care Te-a hrănit. De la ele și de la ea, ca și de la noi toți, laudă fie adusă numelui Tău!

* Cf. mai sus *Imnul* 9, 8 și nota de la *Imnul* 1, 22.

1-5: cântece pentru Pruncul născut în ziua Nașterii Sale cu prefigurări vechi-testamentare: Eva, Maria și Pruncul ei; Sara, Isaac și Hristos; Samson și leul, Hristos și moartea; Ana, Samuel și Hristos; 6-11: antinomiile Celui Întrupat: smerit și puternic; în sânul lui Dumnezeu și în sânul Mariei, Dumnezeu și om; Fiului Împăratului în iesle, în peșteră și pe asin; 12-17: iubirea neastâmpărată și atoatecuprinzătoare a Celui Întrupat, care covârșește Legea și Prorocii

PE ACEEAȘI MELODIE

1. Fiicele iudeilor, care cântau plângerile lui Ieremia, au cântat în locul tânguiriilor cărților lor, cântece de leagăn din Scripturile lor. Căci o putere nevăzută [ascunsă] pro-rocea în cuvintele lor.

REFREN: *Laudă să-Ți aducă toate făpturile Tale de acest praznic al Tău!*

2. Ele s-au ridicat și au spus: „Se bucură astăzi Eva în iad! Căci iată Fiul fiicei ei S-a pogorât ca leac de viață ca să învie pe maica maicii Sale: Pruncul binecuvântat a zdrobit capul șarpelui care a rănit-o [Fc 3, 15].”

3. Preînchipuirea Ta privește din copilăria mândrului Isaac, pentru Tine i-a cântat un cântec de leagăn Sara; căci ea a văzut cum se coboară simbolurile Tale asupra copilului ei: „O, fiule al făgăduinței mele, în care e ascuns Domnul făgăduințelor!”

4. Nazireul Samson era o preînchipuire a vitejiei Tale. El a rupt în bucăți leul [Jd 14, 6], asemănarea morții. Tu însă

ai rupt în bucăți moartea și ai făcut ca din amărăciunea ei să se ivească pentru oameni viața cea dulce.

5. Și Ana l-a îmbrățișat pe Samuel întru Tine; căci dreptatea Ta era ascunsă în el, cel care l-a rupt în bucăți pe Agag [1 Rg 15, 32] așa cum l-ai rupt și Tu pe cel rău. Tot el a plâns pentru Saul [1 Rg 15, 35], căci în el a fost preînchipuită și bunătatea Ta.

6. Cât de smerit și cât de puternic ești, Pruncule! Judecata Ta e puternică, iubirea Ta e dulce; cine Te-ar putea înțelege? Tatăl Tău e în cer și mama Ta pe pământ, cine Te-ar putea tâlcui?

7. De caută cineva Firea Ta ascunsă, Aceasta este în cer, în pântecul uriaș al Dumnezeirii. De caută cineva trupul Tău văzut, el odihnește și privește din micul pântec al Mariei.

8. Mîntea rătăcește printre însușirile Tale, ale Celui Bogat! Taină lângă taină sunt în Dumnezeirea Ta, priveliști disprețuite în umanitatea Ta! Cine Te va măsura, Noian uriaș care s-a micșorat pe sine?

9. Am venit să Te vedem ca Dumnezeu; și iată ești om! Am venit să Te vedem ca om, și semnul Dumnezeirii Tale strălucește! Cine poate purta schimbările* Tale, ale Celui Adevărat?

10. Am venit să vedem sălașul care Ți s-a hărăzit de casa lui David: o iesle [Lc 2, 7] ai moștenit dintre culcușurile lui, o peșteră** Ți s-a hărăzit dintre palatele sale. În locul căruței sale [împărătești], partea Ta e asinul [Mt 21, 5; Za 9, 9] disprețuit.

11. Cine va crede că ai moștenit tronul lui David? Și noi am plecat ca să Te disprețuim și să nu Te băgăm în seamă.

* Cf. nota de la *Imnul* 3, 6.

** Peștera nu e menționată în relatările Nașterii din Evangheliile canonice, ci în literatura necanonice (*Protoev.* 18-21) și patristică (Iustin, *Dial.* 78).

Atunci a strigat cerul sus și jos pământul. După ce Te-am disprețuit, ne-am plecat înaintea Ta, Putere nevăzută [ascunsă]!

12. Cât de neastâmpărat ești, Pruncule, Care Te reverși tuturor. Oricui Te întâlnește îi surâzi, oricui Te vede îi zorești în întâmpinare cu bucurie. În iubirea Ta Te asemeni unuia care flămânzește după oameni.

13. Nu faci nici o deosebire între părinții Tăi și străini, între cea care Te-a născut și slujnice, între cea care Te-a alăptat și femeile desfrânate. E aceasta năvala sau iubirea Ta, Atoateiubitorule?

14. Ce Te îndeamnă să Te risipești oricui Te vede, bogăților și săracilor? La ei cauți scăpare, fără ca ei să Te fi chemat. De unde îți vine aceea că flămânzești atât de mult după oameni?

15. Ce este iubirea Ta dacă, atunci când cineva Te ocărăște, nu Te mânie, dacă strigă cineva la Tine, nu Te înspăimânte, și dacă Te ceartă nu Te posomorâști? Ești oare mai mare decât Legea care poruncește răzbunare?

16. Blând a fost Moise, dar aspră râvna sa, căci a lovit și a omorât [Nm 12, 3; Is 2, 11]. Elisei, care a înviat băiatul [4 Rg 2, 24], a lăsat și el ceata de copii să fie sfâșiată de urși [4 Rg 4, 36]. Cine ești Tu, Pruncule, că iubirea Ta e mai mare decât cea a prorocilor?

17. Fiul lui Agar [Ismael], asinul sălbatic, a răs de Isaac [Fc 16, 12]. El a îndurat în tăcere, dar mama sa s-a aprins. Ești Tu simbolul lui, sau el este preînchipuirea Ta? Te asemeni Tu lui Isaac, sau el este cel ce se aseamnă Ție?

1-6: iubirea neastâmpărată a Pruncului Care vrea să împace și bucure toate; 7-10: David dănuind înaintea Chivotului, pildă de bucurie neastâmpărată și pedepsirea celei care l-a muștrat pentru aceasta; 11-15: scrisoarea de despărțire, apa încercării și ștergarele ca dovadă a fecioriei din Legea lui Moise arată că de hulitor a fost poporul evreu, care nu s-a dat înapoi nici de la defăimarea Mariei, în ciuda dovezilor curăției ei; 16-19: puterea fecioriei exemplificată cu vietile lui Ilie și Elisei

PE ACEEAȘI MELODIE

1. Vino și odihnește-Te în tăcere în sânul maicii Tale, Fiule al Celui Preaînalt! Neastâmpărul nu se cuvine fiilor de împărați. Tu ești fiul lui David și fiul Mariei, care și-a păstrat frumusețea în camera ei.

REFREN: *Laudă Ție, Care în ziua aceasta privești voios spre toți!*

2. Cui se aseamnă Pruncul surâzător, Copilul frumos, a Cărui maică e feciorelnică și al Cărui Tată e Cel Nevăzut, spre Care nici măcar serafimii nu pot să privească? Cui Te asemeni? Spune-ne, Fiule al Celui Milostiv!

3. Pe cei mânioși care au venit să Te vadă i-ai veselit; și-au amestecat râsul întreolaltă. Cei furioși s-au făcut blânzi prin Tine! Cine ești Tu, Pruncule, că până și amărăciunea e făcută dulce de Tine?

4. Cine a mai văzut Prunc care să salte spre cei ce se apropie de El? Din sânul maicii El se întinde spre cei de

departe. Priveliște frumoasă: Pruncul care Se întoarce cu totul spre fiecare, ca toți să-L vadă.

5. Cine a venit cu griji la Tine și Te-a văzut, și-a pierdut grija. Și cine stătea pe gânduri și-a uitat pentru Tine gândurile. Întru Tine, cel flămând a uitat chiar și de mâncarea sa, și cel trimis și-a uitat drumul, vrăjtit fiind de Tine.

6. Ești în odihnă și ai dat drumul oamenilor la lucrul lor! Ești fiu al unor oameni sărmani; cunoști cum este sufletul săracilor care au lăsat lucrul și au venit. Iubitorule de oameni, i-ai învăluit pe oameni în bucuria Ta!

7. Slăvitul împărat David a luat ramuri și de praznic a înălțat laudă dându-i cu copiii [2 Rg 6, 5. 14]. Iubirea părintelui Tău David să fie oare vie întru Tine?

8. În fiica lui Saul a vorbit demonul tatălui ei [2 Rg 6, 16]. Ea l-a numit desfrânat pe acel slăvit împărat care a dat pildă bătrânilor poporului să ia împreună cu pruncii stâlpi în mâini în ziua laudei Tale [In 12, 13].

9. Cine nu se va spăimânta să-Ți reproșeze că ești un neastâmpărat? Căci iată pentru că fiica lui Saul a vărsat nedreptate, pântecul ei s-a uscat și n-a mai născut. Fiindcă a ocărât, stârpiciunea s-a făcut răsplata defăimării gurii sale [2 Rg 6, 23].

10. Să se înspăimânte orice gură să Te defaime pe Tine ca să nu fie astupată. Păzește-ți, fiica Sionului, limba de Fiul lui David, care stă înaintea ta surâzând! Nu fi ca fiica lui Saul, a cărei istorie s-a împlinit.

11. Dumnezeu a văzut cât de defăimător era poporul [iudeu] cel necurat în desfrânarea și defăimarea lui, dar s-a milostivit de femei. Pentru noi și-a înmulțit ajutoarele date lor în mijlocul defăimătorilor.

12. Căci atunci când bărbatul ei se scârbea de ea, îi scria scrisoare de despărțire [Dt 24, 3]. Și când era gelos pe ea, o încerca cu apa [Nm 5, 14]. Și atunci când o defăima, tatăl

ei îi dădea ștergarul [Dt 22, 17]. Toate aceste defăimări au lipsit însă la Maria, cea pecetluită.

13. Moise a descoperit încă dinainte cât de defăimători vor fi. Căci deși ștergarele fecioarelor erau în familiilor lor, ei le învinuiau și le omorau. Cu atât mai mult au defăimat-o pe maica Fiului!

14. Prin apa încercării și ștergare El îi învăța ca, atunci când va veni Domnul zămislirilor și ei vor defăima pântecul în care Acesta S-a sălășluit, semnele curate ale fecioriei să le trezească credința în aceasta.

15. Dacă atunci când erau arătate, semnele fecioriei scăpau de sabia femeia unui bărbat, păstrați-le și fiți păstrate de ele, femei înțelepte. Căci sunt o armă care se întoarce împotriva stăpânului ei [Dt 22, 19], dacă acesta e vinovat.

16. Fiindcă a înfrânat poftele trupului său, a putut Ilie să oprească ploaia de la cei adulteri [3 Rg 17, 1]. Fiindcă și-a oprit trupul de la plăcere, a putut să oprească roua de la desfrânații care-și vărsau nestăvilite curgerile lor.

17. Fiindcă focul nevăzut al poftelor trupului nu mai avea nici o putere asupra lui, l-a ascultat focul din înalt [4 Rg 1, 10]. Și fiindcă biruise pe pământ poftelile cărnii, s-a urcat acolo unde fecioria/sfințenia locuiește în pace.

18. Pentru că și-a omorât trupul, a înviat și Elisei un mort [4 Rg 32-38]. Ce este muritor prin fire a dobândit viață prin fecioria care nu e în fire. A înviat copilul fiindcă s-a ținut feciorelnic ca un copil abia întărcat.

19. Moise, care s-a despărțit și depărtat de femeia lui [Iș 4, 24-26], a despărțit marea în fața desfrânatei [poporului Israel]. Sefora a păzit înfrânarea, deși era fiica unor preoți idolești, dar fiica lui Avraam a desfrânat cu un vițel [Iș 32].

Cântece de leagăn ale Mariei. 1-4: Fiului Celui Bogat și-a căutat mamă și tată între sărmani; 6-8: Maria suportă cu bucurie defăimarea (iudeilor), mângâiată și îndreptată de Pruncul ei; 9-10: prorocia lui David despre aurul Sabei; abia Pruncul dă psalmilor mirodeniile gustului lor

PE ACEEEAȘI MELODIE

1. „Întru Tine vreau să încep și sunt cu totul încredințată că voi sfârși întru Tine. Îmi voi deschide gura și Tu mi-o vei umple [Ps 81, 11]! Eu sunt țarina și Tu ești Plugarul. Seamănă în mine glasul Tău, Tu, Cel ce Te însămânțezi pe Tine Însuți în pântecul maicii Tale.

REFREN: *Laudă Ție, Doamne, și prin Tine Părintelui Tău în ziua nașterii Tale!*

2. Toate fiicele curate ale iudeilor și fiicele feciorelnice ale căpeteniilor se minunează de mine. Pentru Tine e invidiată fiica celor sărmani. Pentru Tine trezește gelozie fiica celor de jos. Cine mi Te-a dăruit mie?

3. Fiule al Celui Bogat, Care Te-ai întors înapoi de la pântecul femeilor bogate, ce Te-a atras la cei sărmani? Fiindcă Iosif e nevoiaș și eu sunt săracă. Negustorii Tăi [magii] au purtat și au adus aur în casa celor sărmani.”

4. Maria i-a văzut pe magi [Mt 2, 1] și cânturile ei s-au înmulțit la vederea darurilor lor: „Iată închinătorii Tăi mă înconjură și darurilor lor mă încercuiesc. Binecuvântat fie Pruncul Care a făcut din maica Sa harfa cânturilor Sale!

5. Și fiindcă harfa așteaptă pe stăpânul ei, gura mea Te așteaptă pe Tine. Voia Ta să pună în mișcare limba maicii Tale! Fiindcă am învățat să zămislesc în chip nou prin Tine, tot de la Tine să învețe și gura mea să nască în chip nou laudă nouă!

6. Și dacă cele cu neputință sunt cu puțință la Tine, [și anume] ca pântecul să Te zămislească fără împreunare și să Te nască fără sămânță, atunci e ușor și pentru gură ca ea să crească și să înmulțească mare lauda Ta.

7. Iată sunt defăimată și mi se răsplătește cu nerecunoștință, dar sunt bucuroasă. Urechile îmi sunt pline de ocară și batjocură, dar puțin îmi pasă oricâte ar trebui să îndur, căci o singură mângâiere de la Tine alungă nenumărate suferințe.

8. Și pentru că nu sunt disprețuită de Tine, Fiul meu, am îndrăzneală. Eu, cea defăimată, am zămislit și am născut pe Judecătorul adevărat, Care mă va răzbuna. Dacă și Tamar a fost îndreptățită de Iuda [Fc 38, 26], cu cât mai mult eu voi fi îndreptățită de Tine.

9. David, părintele Tău, Ți-a cântat un psalm înainte de a veni Tu, spunând că aurul Sabei [Ps 72, 15] se va aduce Ție. Psalmul, pe care el l-a cântat doar în cuvinte, iată-l faptă: grămezi de aur și smirnă stau înaintea Ta!

10. Cei o sută cincizeci de psalmi pe care i-a cântat și-au primit gustul abia de la Tine, fiindcă toate cuvintele prorocilor au nevoie de milosteniile Tale. Căci fără sarea Ta e searbădă orice înțelepciune.”

Continuarea cântecelor de leagăn ale Mariei. 1-3: Maria vede în Pruncul ei chipul lui Adam, omul, iar cu mintea Chipul Tatălui, Divinitatea lui Hristos; 4-6: Pâinea euharistică în locul umanității lui Hristos pentru cei de departe care nu văd Întruparea lui Hristos; 7: Chipul lui Iisus desenat cu vinul pe pâinea euharistică și în inimă prin credință; 8-11: Hristos născut a doua oară din Maria și Născător al Maicii Sale prin Botez; 12: fecioria Mariei, mărgăritarul în comoara lui Hristos, în opoziție cu Tamar (Amnon); 14-15: Tamar-Juda și fiul lor care vestea pe Mesia; Maria-Iosif și Hristos; 16-17: Iosif se închină lui Hristos în sânul Mariei, Chivotul cel Nou și Tablele noi ale Legii

PE ACEEAȘI MELODIE

1. „Nu voi fi geloasă, Fiul meu, că vei fi cu mine și cu fiecare. Fii Dumnezeu pentru cel ce Te mărturisește, fii domn pentru cel ce slujește, și fii frate pentru cel ce Te iubește, ca să-i mântui pe toți!

2. Când ai locuit întru mine, Măreția Ta a locuit atât întru mine, cât și în afara mea. Și când Te-am născut în chip văzut, puterea Ta nevăzută [ascunsă] nu s-a depărtat de la mine. Ești în mine și ești în afara mea, Tu, Cel ce o nedumerești pe maica Ta.

3. Când văd chipul Tău din afară stând în fața ochilor mei, în mintea mea se plămădește Chipul Tău nevăzut. În chipul Tău văzut l-am văzut pe Adam, și în cel nevăzut L-am văzut pe Tatăl Tău, cel amestecat [unit] cu Tine.

4. Frumusețea Ta în două chipuri ai arătat-o, așadar, doar mie? Chip să-Ți dea Pâinea [Euharistia] și mintea! Sălăș-luiește-Te în Pâine și în cei ce o mănâncă! În [Pâinea] văzută și în [mintea] nevăzută să Te vadă Biserica Ta, așa cum Te-a văzut cea care Te-a născut!

5. Cine urăște Pâinea Ta se aseamănă celui ce a urât trupul Tău. Și cel depărtat care iubește Pâinea Ta e ca și cel apropiat care a îndrăgit chipul Tău. În Pâine și în trup Te-au văzut cei dintâi și cei din urmă.

6. E mai de cinste Pâinea Ta, Pruncule, decât trupul Tău, căci trupul Tău l-au văzut și tăgăduitorii, dar ei nu văd Pâinea Ta Vie! S-au bucurat cei de departe, căci partea lor a biruit pe cea a celor de aproape.

7. Iată, chipul Tău e închipuit pe Pâine cu Sângele strugurilor și e închipuit pe inimă de degetul iubirii cu culorile credinței! Binecuvântat Cel ce a făcut să piară chipurile din piatră prin chipul Său adevărat!

8. Nu ești un simplu om, ca să-Ți cânt un cântec de leagăn obișnuit! Căci lucru nou e zămislirea Ta și o minune nașterea Ta. Fără Duhul cine Ți l-ar putea cânta? Glas nou de prorocie se stârnește întru mine.

9. Cum să Te numesc pe Tine Cel străin de noi, Care Te-ai făcut unul din noi? Să Te numesc «fiu», «frate», «mire», «domn», Tu, Cel care ai născut-o pe maica Ta într-o altă naștere, din apă?

10. Căci Îți sunt soră din casa lui David, care e pentru noi al doilea părinte. Și mamă Îți sunt, fiindcă Te-am purtat în pântec. Mireasă Îți sunt, fiindcă ești feciorelnic. Slujnică și fiică a Sângelui și a Apei, pe care le-ai răscumpărat și botezat.

11. Fiul Celui Ceresc a venit și S-a sălășluit întru mine și eu m-am făcut mama Lui. Și așa cum eu L-am născut printr-o altă naștere, tot așa și El m-a născut printr-o a doua naștere. El a îmbrăcat trupul, haina maicii Sale, iar eu am îmbrăcat slava Lui.

12. Pe Tamar, care era și ea din casa lui David, a necinstit-o Amnon [2 Rg 13, 1] și fecioria dintre ei doi s-a pierdut. Mărgăritarul meu [fecioria mea] nu s-a pierdut însă; el stă în vistieria Ta, căci L-ai purtat Tu!

13. Semnele fecioriei tuturor miresele Tale să fie păstrate pentru Tine! Ele sunt purpura împărătească și nimănu nu îi e îngăduit să le atingă afară de Împăratul nostru. Căci fecioria e ca un ștergar pentru Tine, Arhiereul!

14. Tamar duhnea de mirosul socrului ei [Fc 38, 13], căci ea furase bună-mireasma [Cânt 1-2]. Din hainele miresei lui Iosif însă nu venea nici cea mai mică adiere de la el. Pentru mirodenia pe care am zămislit-o, un zid de foc mi s-a făcut zămislirea Ta, o Fiule al Celui Sfânt!”

15. Floarea [Iosif] și-a pierdut mirosul, căci prea puternică era mireasma Slăvitului Crin [Hristos; cf. Cânt 2, 1; 5, 13]. Comoara Miresmelor [Hristos] n-a avut nevoie de floare [Iosif] și de miresmele ei. Departe s-a ținut carnea, fiindcă a văzut în pântec zămislirea Duhului.

16. Femeia slujește bărbatului care e capul ei [1 Co 11, 3]. Iosif s-a sculat însă să slujească Domnului său Care era în Maria. Preotul slujea înaintea Chivotului Legii pentru Tine, Cel Sfânt!

17. Moise a purtat tablele de piatră pe care le scrisese Domnul său [Iș 32, 15]. Și Iosif a însoțit plin de evlavie tăblița curată [Maria] în care S-a sălășluit Fiul Ziditorului. În urmă au rămas tablele [Legii Vechi], pentru că pământul s-a umplut de învătătura Ta.

Continuarea cântecelor de leagăn ale Mariei. 1: Pruncul vestește Maicii slava ei; 2: Gavriil, Simeon și magii atestă această veste; 3: Satana și Pruncul; 4: Eva și Maria, haina de frunze și de slavă; 5: vrednicia fecioarelor închinat lui Hristos; 6: Eva s-a făcut pentru șarpe pâine (țărănă) și iad (mormânt), Hristos S-a făcut pentru noi Pâine, Cămară de Nuntă și Haina Slavei; 7-11: Maria cere feluritelor cinuri — fecioarelor, tinerilor, fetelor, oamenilor liberi, robilor, comunității Bisericii — să vină la Hristos și să caute la El ocrotire; 12-19: Hristos înnoiește creația Tatălui Său prin minunile și vindecările de paralitici, muți, leproși fără ritualurile de purificare impuse pentru tămăduirea lor de un Elisei sau de preoți; aceste tămăduiri trupești combat pe marcioniți

PE ACEEAȘI MELODIE

1. Pruncul pe Care-L port m-a purtat — a spus Maria —, și-a coborât aripile și m-a luat, m-a așezat între ele, a zburat în văzduh și mi-a făgăduit: «Înălțimea și adâncul vor fi ale Fiului tău!»

REFREN: *Laudă Ție, Fiule al Ziditorului, Care iubește toate!*

2. Am văzut pe Gavriil cum Îl numea Domn, și pe arhiereu, bătrânul slujitor [Simeon; Lc 2, 25], cum L-a purtat. Am văzut magii plecându-se și pe Irod temându-se fiindcă a venit Împăratul.

3. Și Satana, care [odinioară în Egipt] a înecat pruncii ca să-l piardă pe Moise, acum omoară pruncii ca să moară Cel Viu. În Egipt voi fugi, căci Satana a venit în Iuda, ca să obosească rătăcind de jur-împrejur vrând să vâneze pe Vânătorul său.

4. Când era încă fecioară, Eva s-a îmbrăcat cu frunzele rușinii. Pentru că era fecioară, maica Ta a îmbrăcat haina slavei care ajunge pentru toți. Și am dat micul acoperământ al trupului Celui ce este acoperământul a toate.

5. Fericită cea în al cărei cuget și inimă ești Tu! Cetatea Împăratului este ea pentru Tine, Fiule al Împăratului; și o Sfântă a Sfințelilor pentru Tine, Arhiereule! Nu cunoaște nici grijă, nici osteneală pentru casă și bărbat [1 Co 7, 32–35].

6. Peșteră și mormânt s-a făcut Eva pentru blestematul șarpe; căci sfatul lui rău a intrat în ea ca să locuiască în ea, și făcându-se țărână ea s-a făcut pâine pentru șarpe. Tu însă ești Pâinea noastră, Tu ești Cămara noastră de nuntă și Haina Slavei noastre.

7. Se teme cea care viețuiește feciorelnic/cu sfințenie, iată apărătorul ei! A greșit, iată iertătorul ei! E stăpâniță de demon, iată izgonitorul lui. Pentru cei aflați în suferințe, iată-L pe Cel ce leagă rănilor!

8. Are o mamă un copil; să vină și să se facă fratele Iubitului meu! Are ea o fată sau o rudă; să vină și să se facă mireasa Celui slăvit al meu! Și cine are un rob, să-l slobozească, pentru ca să vină și să slujească Domnului său.

9. O singură plată, Fiul meu, primește cel născut liber care a luat asupra sa jugul Tău. Robul însă, care a luat asupra sa jugurile a doi domni, ceresc și pământesc, primește îndoită răsplată pentru o îndoită povară.

10. Cea născută liberă, Fiul meu, e și roaba Ta atunci când îți slujește Ție, și cea neliberă [roabă] e și ea născută liberă întru Tine; întru Tine găsește mângâierea de a fi o roabă eliberată. O eliberare nevăzută zace în pântecul ei atunci când Te iubește.

11. O, voi, curatelor fecioare, zoriți cu bucurie în întâmpinarea Iubitului meu, ca El să Se sălășluiască întru voi; așijderea și voi, cele necurate, ca El să vă sfințească; pre-

cum și voi, bisericilor, ca să vă împodobească! El este Fiul Ziditorului, Care a venit să restabilească toată făptura.

12. El a înnoit cerul, fiindcă nebunii s-au închinat la toate stelele. A înnoit pământul, fiindcă prin Adam a ajuns ne-
trebnic. Prin scuipatul Lui [In 9, 6], acesta s-a făcut plămadă nouă. Și Cel ce poate toate a așezat iarăși în dreaptă rânduială trupuri și duhuri.

13. Veniți, orbilor, și luați iarăși înapoi fără bani lumina ochilor! Veniți, ologilor, și luați înapoi sănătoase picioarele voastre! Muții și surzii, luați-vă înapoi glasurile! Și cei cu mâna ologită, luați-vă înapoi mâinile tefere!

14. El este Fiul Ziditorului, ale Cărui vistierii sunt pline de toate binefacerile. Cine are nevoie de ochi să vină la el! El va plămădi lutul, îl va preface, îl va face trup și va da ochilor lumină.

15. Prin lutul mic [In 9, 6] a arătat că El a plăsmuit țărâna noastră [Fc 2, 7]. Sufletul răposatului [Lazăr — In 11] a dat mărturie că El a suflat sufletul omului [Fc 2, 7]. Acești martori din urmă au adevărit că El este Fiul Celui Dintâi.

16. Adunați-vă și voi leproșilor și primiți fără osteneală darul curățirii! Căci El n-are nevoie, ca Elisei, să vă facă să vă îmbăiați de șapte ori în râu [4 Rg 5, 10]; nici nu vă su-pără cu încercări obositoare, cum făceau preoții cu stropi-rile lor [Lv 14, 1].

17. Numărul 7 al lui Elisei a curățit în chip simbolic cele 7 duhuri [Lc 8, 2 sau 11, 26]; iar isopul și sângele [Lv 14, 4–7] alcătuiesc o însemnată preînchipuire. Nu este loc pentru ceva străin: Fiul Domnului a toate nu e «străin» de Dom-nul a toate*.

* Aluzie polemică la adresa marcioniților: Tatăl lui Hristos și Dumnezeuul Noului Testament nu este „Dumnezeul străin” de cosmos și istorie al acestora, ci Creatorul universului cu simbolurile lui și Autorul Vechiului Testament cu prefigurările lui.

18. Căci dacă [Dumnezeul] Cel Drept* lasă trupul să ajungă lepros și Tu îl curățești, atunci Plăsmuitorul trupului ar urî trupul și Tu l-ai iubi. Dar Tu l-ai plăsmuit! Chezășiile [vindecările minunate] pe care le-ai pus asupra lui strigă cu glas tare că Tu ești Fiul Ziditorului.”

* Dumnezeu Vechiului Testament și Creatorul lumii. Tema acestor ultime strofe e dezvoltată în *Imnul 45 împotriva ereziilor*.

18

Îndemn adresat creaturilor să laude pe Mântuitorul, împărțit pe cei 30 de ani ai vieții Sale pământești. 1-3: Nașterea Sa sub Augustus, coincidență simbolică; 4: cei 30 de ani ai vieții Domnului; îndemn ca să-L laude pe Domnul hervimii (5), serafimii (6), Mihail (7), cerul (8), soarele (9), aerul (10), norii și vânturile (11), creația (12), pământul (13), Sinaiul (14), marea (15), templul (16), împărății (17), mielul pascal (18), grăuntele de grâu (20), vița (21), aluatul (23), sarea (24), bogăția (25), apa (26), sabia (27), măgărița (28), bogăția (29), Isaac (30), Moise (31), avocații (32), judecătorii (33), vitejii (34), Iov (35), cei înviați la Răstignirea Sa (36)

PE ACEEAȘI MELODIE

1. În anii împăratului chemat cu numele „strălucirii” [Cezarul August] a răsărit între iudei Domnul nostru, și așa au ajuns să stăpânească „strălucirea” și „Răsăritul” [Za 3, 8; 6, 2]: împăratul pe pământ și Fiul în înălțimi. Binecuvântată fie puterea Lui!

REFREN: *Laudă Ție, Care în acest praznic veselești toate!*

2. În zilele împăratului care a poruncit ca oamenii să se înscrie în listele pentru dări [Lc 2, 1; FA 5, 37], S-a pogorât și Mântuitorul și i-a înscris pe oameni în Cartea Vieții [Flp 4, 3; Ap 13, 8]. El i-a înscris și ei L-au înscris: El ne-a înscris în înălțime și ei L-au înscris pe pământ. Laudă numelui Său!

3. Nașterea Sa în zilele împăratului cu numele „strălucirii” a făcut să se întâlnească simbolul și realitatea: împărat

și Împărat, „strălucire” și „răsărit”. Împărăția aceea a purtat [apoi] crucea Sa. Lăudat fie Cel ce a înălțat-o!

4. Treizeci de ani [Lc 3, 23] a rămas El pe pământ în sărăcie. Să înălțăm, fraților, laude de tot felul anilor Domnului nostru: treizeci de cununi pentru treizeci de ani! Lăudată fie nașterea Ta!

5. În primul an, care e stăpânul comorilor și plinătatea harurilor, să mulțumească împreună cu noi heruvimii care Îl poartă pe Fiul în slavă [Iz 1, 5-21; 1 Rg 4, 4]. El a lăsat slava Lui, a ostenit și a găsit oia cea pierdută [Adam — Mt 18, 10]. Lui fie adusă mulțumirea!

6. În anul al doilea să-I înmulțească mulțumirea împreună cu noi serafimii. Cei ce strigă Fiului „Sfânt, Sfânt, Sfânt” [Is 6, 2] L-au văzut ocărât de tăgăduitori. El a îndurat batjocura și ne-a învățat lauda. Laudă Lui!

7. În anul al treilea să-i mulțumească împreună cu noi casa lui Mihail [îngerii]. Cei ce slujesc Fiului în înălțime L-au văzut cum a slujit pe pământ, a spălat picioarele [In 13, 5], a curățit sufletele. Laudă smereniei Lui!

8. În anul al patrulea să mulțumească împreună cu noi cerul, deși în întregimea lui e prea mic pentru Fiul. Căci el s-a minunat când a văzut că Acesta s-a pogorât la masa disprețuitului Zahau [Lc 19, 7]. A umplut casa lui și a umplut și cerurile. Lui fie slava!

9. În anul al cincilea soarele care pârjolește cu suflarea sa pământul să mulțumească Soarelui nostru Care Și-a micșorat mărimea și Și-a domolit puterea ca să-L poată vedea ochiul slab al sufletului nevăzut. Binecuvântată fie raza luminii Lui!

10. Iar în anul al șaselea să mulțumească împreună cu noi tot văzduhul, în a cărui slavă se veselesc toate. El L-a văzut pe Domnul său cum El, Cel Mare, S-a făcut prunc mic în mic pântec. Binecuvântată fie vrednicia Lui!

11. În anul al șaptelea să salte împreună cu noi norii și vânturile și rouă să picure pe flori! Căci am văzut pe Fiul Care Și-a robit slava și a luat asupra Sa ocară și scuipat necurat [Mt 26, 67]! Binecuvântată fie mântuirea Lui!

12. În anul al optulea să-L laude iarăși toată făptura. Ea, ale cărei roade se adapă din izvoarele ei, a căzut în genunchi când L-a văzut pe Fiul în pântec și Cel curat a băut lapte curat. Binecuvântată fie voia Lui!

13. În anul al nouălea să laude pământul! Căci el, al cărui pântec sterp naște numai când e umezit, a văzut Rodul pe care L-a adus Maria, pământul uscat: Noian mare. El să fie înălțat!

14. În anul al zecelea să-l laude muntele Sinai. El, care s-a topit înaintea Domnului său, a văzut cum au ridicat pietre împotriva Domnului lor [In 10, 31]. El a luat pietre ca să-i zidească o biserică pe pietrele lui*. Binecuvântată fie zidirea Lui!

15. În anul al unsprezecelea uriașa mare să-i mulțumească mâinii Fiului Care a măsurat-o [Is 40, 12]; ea s-a minunat când L-a văzut că S-a pogorât să se boteze în mica apă [a Iordanului] și așa a spălat făptura. Binecuvântată fie biruința Lui!

16. În anul al doisprezecelea să mulțumească templul sfânt, fiindcă a văzut cum ședea Copilul în mijlocul bătrânilor [Lc 2, 46]. Amuțit-au de pizmă negrii cărturari; căci Mielul pascal a behăit de praznicul Său. Binecuvântată fie ispășirea Lui!

17. În anul al treisprezecelea cununile să mulțumească împreună cu noi Împăratului Care a biruit și a fost încununat cu cunună de spini. El i-a împletit lui Adam o minunată cunună de-a dreapta Sa. Binecuvântată fie slava Lui!

* Aluzie la biserica zidită în secolul IV pe Muntele Sinai de ascetul Iulian Saba.

18. În anul al paisprezecelea paștele Egiptului să mulțumească Paștelui care a venit și pe toți i-a veselit. În locul lui faraon a cufundat o legiune și în locul călăreților a înecat demoni. Bindecuvântată fie răzbunarea Lui!

19. În anul al cincisprezecelea să mulțumească mielul turmelor, căci Domnul nostru n-a lăsat ca el să fie junghiat cum a lăsat Moise. El i-a izbăvit pe oameni cu sângele Său. Păstorul a toate a murit pentru toți. Bindecuvântat fie Născătorul Lui!

20. În anul al șaisprezecelea grăuntele de grâu [*In* 12, 24] să mulțumească cu simbolul său Plugarului Care Și-a în-sămânțat trupul Său în pământ sterp; și el, care nu zămis-lea nimic, a odrăslit Pâinea cea Nouă. Bindecuvântat fie Biruitorul!

21. În anul al șaptesprezecelea vița să mulțumească Domnului, Viței celei Adevărate! Sufletele s-au făcut ca niște mlădițe. El Și-a umplut cu ele via Lui și a lăsat să se uște vița ce făcea aguridă [*Is* 5, 1]. Bindecuvântat să fie Cel ce a de-zrădăcinat-o!

22. În anul al șaptesprezecelea vița mâncată de mistrețul pădurii [*Ps* 80, 14] să mulțumească Adevăratului Vier Care a lucrat-o și a păzit El Însuși rodul ei pe care l-a adus Stă-pânului Viei. Lăudat fie Vierul ei!

23. În anul al optsprezecelea aluatul nostru [*Mt* 13, 3] să mulțumească Adevăratului Aluat, care frământă și dospește toate mințile noastre și le face o singură minte printr-o singură învățătură. Bindecuvântată fie învățătura Ta!

24. În anul al nouăsprezecelea sarea să mulțumească trupului Tău, Prunc lăudat! Sufletul e sarea trupului, iar cre-dința sarea sufletului prin care e păstrat acesta. Bindecu-vântată fie păstrarea Ta!

25. În anul al douăzecilea să mulțumească împreună cu noi bogăția cea trecătoare, pe care oamenii desăvârșiți au lăsat-o din pricina „vai-ului” și au venit și au iubit sărăcia

din pricina „fericirii” ei [*Lc* 6, 24. 20]. Bindecuvântat fie Cel ce a binevoit întru ea!

26. În anul al douăzeci și unulea să mulțumească apa care a fost îndulcită [*Iș* 15, 25] prin [Iemn], simbolul Fiului. Neamurile [păgâne] s-au făcut amare prin mierea lui Sam-son care le-a omorât [*Jd* 14, 9. 19]; ele au venit iarăși la viață prin Crucea care le-a izbăvit. Bindecuvântată să fie dulceața Ta!

27. În anul al douăzeci și doilea să mulțumească armele și sabia! Căci ele nu l-au putut omori pe vrăjmașul nostru. Tu l-ai omorât și tot Tu ai pus la loc urechea pe care a tă-iat-o sabia lui Simon [*In* 18, 10; *Lc* 22, 51]. Bindecuvântată fie tămăduirea Ta!

28. În anul al douăzeci și treilea să mulțumească și mă-gărița, căci ea și-a dat spatele ca să șadă pe el [*Za* 9, 9; *Mt* 26, 5] Cel ce a deschis gura măgarilor sălbatici și urmașii lui Agar* au cântat laude. Bindecuvântată fie lauda Ta!

29. În anul al douăzeci și patrulea să mulțumească Fiului bogăția! Minunatu-s-au comorile de Domnul comorilor, cum a crescut în casă de sărmani. El S-a sărăcit ca să-i îmbogă-țească pe toți. Bindecuvântată fie amestecarea Ta cu noi!

30. În anul al douăzeci și cincilea Isaac să mulțumească Fiului Care l-a păzit pe munte de cuțitul jertfei, și S-a făcut în locul lui Miel de junghiere [*Fc* 22]. Muritorul a scăpat și Cel ce dă viață tuturor a murit. Bindecuvântată fie jertfa Ta!

31. În anul al douăzeci și șaselea să mulțumească împreună cu noi Moise! El, care s-a temut și a fugit de omorători [*Iș* 4, 14], să mulțumească Fiului Care a intrat în iad, l-a prădat și a ieșit. Bindecuvântată fie învierea Ta!

32. În anul al douăzeci și șaptelea să mulțumească Fiului avocații cei elocvenți. Ei n-au găsit nici o scăpare din osânda noastră, cum să fim achitați, iar El a tăcut la jude-cată [*Mt* 26, 64] și ne-a achitat. Laudă Lui!

* Triburi arabe de beduini convertite la creștinism.

33. În anul al douăzeci și șaptelea să mulțumească toți judecătorii. Ei, care ca niște drepti au osândit la moarte ticăloși, să mulțumească Fiului Care a murit ca un bun pentru cei răi, deși era Fiul al Celui Drept. Bindecuvântată fie mila Lui!

34. În anul al douăzeci și optulea să mulțumească Fiului toți vitejii, căci ei nu ne-au putut elibera de cel care ne-a prins. Ne-a izbăvit Singurul vrednic de închinare, Care S-a lăsat junghiat. Bindecuvântată fie izbăvirea Ta!

35. În anul al douăzeci și nouălea să-i mulțumească împreună cu noi Iov. El a îndurat suferința pentru sine însuși; Domnul nostru însă a îndurat pentru noi scuiări și bătaii, spini și piroane. Bindecuvântată fie milostivirea Lui!

36. În anul al treizecilea să mulțumească împreună cu noi morții care au fost sculați la viață prin moartea Sa, [să mulțumească] viața care s-a întors înapoi prin răstignirea Lui, precum și înălțimea și adâncul împăcate de El. Bindecuvântat fie El și tatăl Lui!*

* Manuscrisul principal cel mai vechi (secolul VI), care conține colecția *Imnelor* 5-18, adaugă aici următorul colofon: „Aici se încheie imnele Nașterii Domnului Nostru pe care le-a alcătuit fericitul Mar Efrem. Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.”

Imnele următoare (19-20) figurează ca adaos tot în cel mai vechi manuscris (D) ca și ciclul anterior.

1-4: magii cu darurile lor reprezentanți ai poporului asirian, care pe vremea lui Isaia a devastat pe Israel; 5-6: Ahaz, asirienii și magii; 7: „Cu noi este Dumnezeu”; 8-18: lauda Mariei către Fiul ei, Imanuel: Maica Fecioară cinstită de magi (8-9), Pruncul ei în sărăcia Lui adorat de babilonieni (10-11), peștera nașterii (12), trupul oamenilor cinstit prin coroane și podoabe, trupul lui Hristos sfințește chiar cele umile și de ocară (13-17); Maria și poetul amuțesc în fața slavei Fiului (18-19)

AL XII-LEA PE ACEEAȘI MELODIE

1. „Înfrânți au fost Ozia, Iotan și Ahaz [*Is* 1, 1] în războaiele lor. În locul prizonierilor care au fost duși în Asur, au venit la noi magii cu caravane. În piețele noastre s-a revărsat bună-mireasma mirodeniilor lor.

REFREN: *Laudă Ție, Fiule al Domnului a toate, Care izbăvești toate!*

2. Pentru că ești Fiul Celui Milostiv, Te-ai milostivit de ei în bunătatea Ta. Pentru că ești Fiul Celui Gelos, asprirea Ta le-a cerut socoteală. Fiindcă ești Fiul Celui Bogat, ei și-au plătit după iubirea [arătată] lor datoriile lor cu darurile lor.

3. Ca să nu ne faci să suferim și pentru a-i izbăvi, ai legat între ele acestea: cei care au luat argintul nostru au adus aur; cei care au rănit trupul nostru au adus smirnă; cei care au ars lăcașul au adus jertfă de tămâie Dumnezeirii Tale.

4. Smirna lor mijlocește pentru săbiile lor, cu care ne-au omorât; aurul lor pentru comorile noastre, căci au jefuit

comorile casei lui Iezechia [4 Rg 18, 14]; și tămâia lor împacă Dumnezeu Ta, căci L-au mâniat pe Tatăl Tău.

5. Dacă Ahaz a trimis la Asur solie: «Vino și mă scapă!» [4 Rg 16, 7], cei înjosiți au fost înălțați de Tine. La Tine au venit cu zălogurile lor, în locul lui Iehonia, ostaticul din casa lui David pe care l-au dus în robie [Ir 24, 1; 27, 20; 28, 4]*.

6. Dacă prin trimișii săi Ahaz s-a supus lui Asur [4 Rg 16, 7], acum, pentru Tine, asirienii s-au supus prin trimișii lor [magii]. Sceptrul puiului de leu [Iuda; Fc 49, 9] s-a închinat, iar cei puternici, care au primit închinăciunea lor, s-au închinat Ție, Vrednicule de închinare.

7. Când Aram și Efraim s-au ridicat la atac, Sion s-a temut că va fi lăsat fără casa lui David [Is 7, 2]. Când Ahaz a lăsat-o și a fugit, Isaia i-a adus vestea cea bună despre Tine: «Cu noi este Dumnezeu» [Is 7, 14].

8. «Iată fecioara va lua în pântece și va naște» [Is 7, 14] fără împreunare. Visez sau am vedenii? Iată pe genunchii mei e Imanuel. Voi lăsa toate și voi mulțumi în toate zilele Domnului a toate.

9. Ei, care au necinstit fecioarele în Sion, au cinstit-o pe maica Ta. Pruncule feciorelnic, Care ai îmbrăcat semnele fecioriei maicii Tale și ai ieșit cu ele, Tu ești Pruncul, Mirele, Fiul și Dumnezeu meu.

10. Și babilonienii au ieșit și au tăiat pruncii în Iuda. Prin Tine însă pruncii au aflat pace, căci prin Tine cei fără Dumnezeu s-au făcut închinători. Cei ce au necinstit bătrânii au cinstit Pruncul mai bătrân decât toate.

11. Babilonul a trimis chiar și daruri lui Iezechia. Minu-natu-s-au trimișii care au văzut comorile lui [Is 39, 1-2].

* Efrem fuzionează simbolic evenimente petrecute la o distanță considerabilă în timp: invaziile asiriene în Israel la sfârșitul secolului VIII î.Hr. și deportarea evreilor la Babilon la începutul secolului VI î.Hr.

Ce ai arătat Tu magilor? Ai arătat o minune: Ți s-au închinat deși erai sărac [Mt 2, 11]!

12. Deși măreț era palatul de fildeș al împăraților poporului nostru [3 Rg 22, 39], mai măreață și mai frumoasă e mica peșteră în care Te-am născut. În scutece au văzut păstorii slava Ta.

13. Dacă o mică fire poartă pe cap cunună, cununa o face mai mare. Firea Ta e mare, Fiule al unor oameni sărmani, și prin Tine ce este mic se face mare. Și dacă-Ți pune cineva pe cap spini, ei sunt o cunună.

14. Un trup disprețuit poate fi împodobit de pietre scumpe. Prin Tine, Vrednicule de cinste, se fac frumoase chiar și cele disprețuite. Tot ce Te atinge e mare; căci și de aruncă cineva o piatră în Tine, piatra e mărgăritar.

15. Chiar și sudoarea Ta e pentru cei vrednici un botez*, iar praful hainelor Tale e pentru bolnavi izvor mare al tuturor leacurilor mântuitoare** [Mc 5, 23], ba chiar și numai scuipatul Tău dacă le atinge fața dă lumină ochilor orbi [In 9, 6].

16. Dacă îți așezi capul de o piatră, ea va fi sfârâmată și împărțită [ca relicvă], dacă dormi pe gunoi, el se face biserică pentru rugăciuni; și dacă frângi pâine obișnuită, ea este pentru noi Leac al vieții.

17. Cine Te-ar putea ocări? Căci până și ocara Ta e binecuvântarea neamurilor. Cine ar vrea să Te omoare? Căci până și moartea Ta e cuvânt al vieții pentru oameni! Chiar și când urci pe cruce, ești Mielul pascal.

18. Întrucât Tu, Munte, ești prea mare pentru maica Ta, vreau să șed și să tac. Fii mie liman și voi scăpa la Tine.

* Aluzie la o versiune a legendei despre icoana nefăcută-de-mână a lui Hristos de la Edessa, faimosul *mandylion*?

** Aluzie la statuia femeii cu scurgere de sânge de la Panais (Palestina), descrisă de Eusebie, *Istoria bisericească* VII, 18?

Fire măreață și netâlcuită, îngăduie maicii Tale să tacă despre Tine, căci gura ei a obosit!

19. Oprește darul Tău de la harfa Ta, ca ea să se odihnească puțin! Pentru că Tu m-ai învățat tot ceea ce am spus, învață-mă și cum să tac. Pentru că m-ai obosit, dă-mi și odihnă! Laudă Tatălui Tău!”

Începutul unui imn a cărui continuare s-a pierdut în unicul manuscris păstrat. — Sara în așteptarea lui Hristos

AL XVI-LEA PE ACEEAȘI MELODIE

1. Pentru tine era geloasă Sara împotriva obiceiului ei. Nu era geloasă pe mama copilului [Agar], acolo unde și femeile curate pot fi geloase. Pe rob [Ismael] a fost geloasă [Fc 16, 5], pentru Tine, Cel născut liber!

REFREN: *Casa Sarei și neamurile să-Ți aducă laudă!*

2. Pentru arătarea Ta s-a rugat Isaac pentru femeia lui [Rebeca; Fc 25, 21]; ea a zămislit și lupul [Esau] și mielul [Iacob]. S-a arătat că Avraam nu va avea semințe laudate; numai una e sămânța lui care binecuvântează toate [Ga 3, 16].

3. Dacă Avraam ar avea multe semințe binecuvântate, Iulă, atât Esau, cât și Ismael sunt întâi-născuți ai casei lui Avraam. Prin acești doi blestemați s-a arătat că numai una e sămânța binecuvântată.

4. Pe Tine, Fiul Împăratului, Te-a iubit Sara și a urât pe Împăratul [faraon; Fc 12, 15]; nu i-a plăcut palatul împărațesc celei care rățacea împreună cu cel lipsit de patrie [Avraam]. Lui i-a rămas supusă, căci a văzut arătarea Ta ascunsă în el.

5. N-a obosit să aștepte nouăzeci de ani [Fc 17, 17] după Tine; căci în anul al nouăzecilea ai venit Tu la Sara, iar în al o sutălea [an ai venit] la Avraam. Ai dat...*

* Restul s-a pierdut.

21*

1-2: prăznuirea Nașterii Domnului prin priveghere și laude; 3-4: îngerii (vegheții) în noaptea Nașterii; 5-8: Întruparea lui Dumnezeu în pântecul Fecioarei; 9: Mântuitorul; 10: îngerii veghetori și cei ce veghează în noaptea Nașterii; 11-12: Pruncul din iesle răstoarnă pe Satana și creaturile divinizate; 13-15: antinomiile Întrupării: căderea lui Adam și biruința în Hristos; 16-18: Maria și Elisabeta; 19: Nașterea și moartea Mântuitorului

PE MELODIA: *De mii de ori mii*

1. Despre Nașterea Celui Întâi-Născut să grăim de praznicul Său! Căci de ziua Sa El ne dă ajutor nevăzut. Dacă până și [regele Irod] cel necurat a adus de praznicul său și de pomenirea zilei sale de naștere un dar care a stârnit mânia lui Dumnezeu, capul [lui Ioan Botezătorul] pe tîpsie [Mt 14, 8. 11], cu cât mai mult nu va dărui Cel Binecuvântat binecuvântările Sale celui ce cântă de praznicul Său?

REFREN: *Binecuvântat Cel ce S-a micșorat nesfârșit ca să ne înalțe nesfârșit!*

2. Să nu socotim privegherea noastră de azi drept o priveghere de toate zilele! E un praznic a cărui plată e de sute de ori mai mare, căci e un praznic care cu veghea lui se luptă cu somnul, un praznic cuvântător, care cu glasul său

* Urmează *Imnele la Naștere* (21-27) inserate în manuscrisul liturgic *British Museum Add 14506 (J)* între *Imnele* 1 și 2 din colecția reprezentată de manuscrisul *G* și a cărui ordine a fost reținută în ediția critică a lui E. Beck (1959).

luptă cu tăcerea. E înzestrat cu toată bunătățile, e căpetenia oștirii sărbătorilor și a tuturor bucuriilor.

3. În ziua aceasta îngerii și arhanghelii s-au pogorât să cânte cântare de laudă nouă pe pământ. În taină ei coboară și astăzi veselindu-se cu cei ce priveghează. Atunci când și-au cântat această laudă a lor întâia oară, lumea era plină de blestemății. Binecuvântată fie nașterea prin care astăzi lumea răsună de imne de laudă!

4. Căci e noaptea care amestecă veghetori [îngeri — Dn 4, 10. 14] cu veghetori! Veghetorul [îngerul] a venit să facă veghetori pe pământ. Cei ce priveghează s-au făcut tovarășii veghetorilor [îngerilor]. Cei ce cântă laude s-au făcut tovarășii serafimilor. Fericit cel ce s-a făcut harfă spre lauda Ta, plata sa a fost mila Ta.

5. Să laudăm nașterea Celui Întâi-Născut, felul în care Dumnezeu și-a țesut în pântec o haină, a îmbrăcat-o și a ieșit născându-Se, iar în moarte a dezbrăcat-o iarăși. A dezbrăcat-o o dată [în moarte], a îmbrăcat-o de două ori [în Naștere și Înviere]. Când cel de-a stânga [Satana] a înșfăcat-o [prin moartea de pe cruce], [Dumnezeirea] i-a smuls-o [prin Înviere] și a așezat-o de-a dreapta [prin Înălțare].

6. Puterea ce cârmuiește toate s-a sălășluit în mic pântec. Sălășluindu-se acolo, ținea hățurile a toate. Era supusă Născătorului Ei, ca să îplinească voia Lui. Cerul și toate făpturile erau pline de Ea. Soarele a intrat în pântec, dar razele Lui sălășluiau în înalt și în adânc.

7. El sălășluiește în sânurile largi ale tuturor făpturilor, prea mici ca să primească măreția Celui Întâi-Născut. Cum L-ar fi putut atunci cuprinde pântecul Mariei? O minune, dacă s-a întâmplat, o tulburare, dacă nu s-ar fi întâmplat! Dintre toate sânurile care L-au primit, numai unul a fost în stare de aceasta: Sânul Celui Puternic Care L-a născut.

8. Dacă L-a primit întreg, sânul [Mariei] care L-a primit se aseamănă Sânului minunat [al Tatălui] Care L-a născut.

Și cine ar îndrăzni să spună că un sân mic, slab și disprețuit [al Mariei] s-ar putea asemena cu Sânul Marii Ființe? El S-a sălășluit în ea pentru mila Sa; dar pentru că Firea Sa e nemăsurată, n-a fost mărginit de nimic.

9. Pace și împăcare Care ai fost trimisă neamurilor; Rază veselitoare, Care ai venit la cei posomorâți; Aluat puternic, Care birui în liniște totul; Îndelung-răbdătorule, Care ai prins încetul cu încetul zidirea, fericit cel ce a primit în inima sa bucuria Ta și a uitat întru Tine durerea sa!

10. Gurile veghetorilor [îngerilor] și ale celor ce veghează au strigat săltând: „Pace!” Vestea cea bună a veghetorilor, pe care au adus-o, a ajuns la cei ce veghează. Cine va dormi în noaptea aceasta, care a trezit făptura? Căci ei au vestit „Pace” acolo unde domnea vrăjmășia. Binecuvântat fie Pruncul Care a împăcat prin tăcerea Lui Măreția [dumnezeiască] pe care o mâniaseră cei cuvântători.

11. Veghetorii [îngerii] s-au amestecat cu veghetorii; și se bucurau de mântuirea lumii. Rușinat a fost cel rău care l-a sfătuit pe Adam [Fc 3, 5] și și-a împlinit o cunună amăgitoare. El și-a înălțat tronul său pe pământ ca un dumnezeu. Dar Pruncul așezat în iesle l-a prăvălit din puterea sa. Soarele a dat înapoi cinstirea [care i s-a dat]; el L-a cinstit prin magi, s-a închinat Lui prin închinătorii lui.

12. Dumnezeu a văzut că ne închinam făpturilor. Și s-a îmbrăcat într-un trup zidit, ca să ne prindă prin obișnuința noastră. Iată Plăsmuitorul nostru ne-a tămăduit prin această plămadă, și Ziditorul nostru ne-a mântuit printr-un lucru zidit. Nu ne-a condus puterea Sa. Binecuvântat fie Cel ce a venit cu cele ale noastre și ne-a amestecat [unit] cu cele ale Sale.

13. Tu, Cel ce întreci orice măsură, Care Te-ai micșorat fără măsură, din slăvita Ta slavă Te-ai smerit spre umilință. Milostivirea care locuiește întru Tine Te-a plecat atât de mult. Pleacă și spre mine milostivirea Ta ca să ajung slăvit

în ciuda răutății mele. Fericit cel ce s-a făcut lăudat în țări și Te-a lăudat întru toate.

14. S-a făcut slugă pe pământ, și era Domn în înalt; deși moștenea înaltul și adâncul, S-a făcut străin. Dar Cel osândit pe nedrept va judeca după adevăr, și Cel scuipat în față va sufla Duhul în fața [apostolilor — In 20, 22]. Cel ce a ținut în mâini o trestie slabă [Mt 27, 29] Se va face toiașul lumii ca, îmbătrânind, să se sprijine în El.

15. Cel care S-a sculat ca să slujească robilor va fi închinat șezând pe tron [de-a dreapta]. Înaintea Celui pe care-L batjocoreau cărturarii, serafimii strigau: „Sfânt, sfânt, sfânt” [Is 6, 3]. Această slavă Adam a vrut să o fure în ascuns. Șarpele care l-a făcut să cadă a văzut la ce înălțime a fost ridicat. Și el [Adam] l-a zdrobit, fiindcă îl amăgise cu viclenie; picioarele Evei l-au călcat în picioare [Fc 3, 15], fiindcă își vărsase veninul în urechea ei.

16. Cea nuntită a ajuns stearpă și n-a adus rod, dar pântecele Mariei a zămislit fără nuntă. Să ne minunăm de câmpii și să ne mirăm de sădirile lor: cea care a primit n-a dat înapoi, și cea care n-a împrumutat a dat înapoi. Firea s-a mărturisit învinsă, căci pântecele a amăgit-o: fără să-i fi dat ea nimic, el i-a dat înapoi.

17. În fața judecății Maria e apărată de Elisabeta. Stârpi-ciunea Elisabetei a adevărit că Voința care are puțință va închide ușa deschisă și o va deschide pe cea închisă. Ea a făcut lipsit de prunci pântecele celei căsătorite și rodnic pântecele fecioarei. Pentru că poporul [ales] a fost necredincios, Ea a încuiat-o pe cea căsătorită în fața celei curate.

18. Cel ce poate da lapte sânilor uscați și neroditori i-a lăsat să se sleiască când au fost tineri și i-a făcut să curgă când au fost bătrâni, a silit și schimbat firea la vremea ei și împotriva vremii ei. Domnul firilor a schimbat firea fecioarei. Pentru că poporul [ales] era sterp, a făcut-o pe bătrână [Elisabeta] gură care să vorbească pentru slujnică [Maria].

19. Și așa cum a început în naștere, așa a sfârșit în moarte. Nașterea Sa a primit închinare, iar moartea Sa a plătit datoria. Când a venit la naștere I s-au închinat magii [Mt 2, 11], iar când a venit la pătimire tâlharul a scăpat la El [Lc 23, 42]. Între nașterea Sa și moartea Sa, El a pus la mijloc lumea, pe care a mântuit-o prin naștere și prin moarte.*

* Imnul se continuă cu alte șase strofe preluate din *Imnele despre credință* (20-22 = *Fid.* 4, 1-3; 23 = *Fid.* 4, 7; 24 = *Fid.* 4, 11; 25 = *Fid.* 7, 5), și care n-au fost traduse pentru că aparțin logic și compozițional unui alt context.

22

Imn alfabetic cu următoarele teme, adeseori reluate: îndemn de a lăuda în ziua Nașterii Sale pe Domnul, Medicul nostru (1-3); către pământ și Biserică (9); către neamuri (24); către femei, Eva și Maria (23); Kanon și Nisan — cele două luni ale nașterii și zămislirii (6); cele trei luni ale praznicelor Nașterii, Învierii și Înălțării (8). Nașterea Domnului eliberează creația de sub jugul idolatriei (4 sq, 35), eliberează creația divinizată abuziv de om, soarele (10 sq), luna (12), focul (13 sq); biruie pe cei ce-și fac idoli (22); aurul, tămâia și smirna, mai înainte în slujba idolilor, adoră cu magii Pruncul (25-29); adorația idolatră a făpturilor de către oameni desființată de adorația Pruncului, Făptură divină (15 sq); Satana lucrător în idolatrie, răsturnat de Nașterea Mântuitorului (17 sq, 30 sq); biruința Nașterii asupra caldeilor (32); eliberarea sufletului înlănțuit (33); biruința asupra păcatului, netezirea căii spre Dumnezeu (19-21). Libertatea în cădere și mântuire; Satana și Dumnezeu doar ademenesc (34); zămisirea și nașterea Domnului (34, 36 sq); minunatul schimb al Întrupării (38-40); încheiere (41)

SCHIMBAREA MELODIEI

1. Cântați, popoarelor, de praznic, laude întâi-născutului între toate praznicele! Numărați durerile care au fost, vânățiile și suferințele, ca să cunoaștem ce răni ne-a tămăduit Pruncul trimis nouă! Lăudat Cel ce a putut tămădui toate durerile noastre!

REFREN: *Binecuvântat să fie înainte de toate în nașterea Sa!*

2. Mărturișiți, popoarelor mântuite, pe Mântuitorul a toate de ziua nașterii Sale! Prin milostivirea Sa până și mintea mea slabă s-a făcut harfă să cânte de praznicul Său biruin-

tele Celui Întâi-Născut! Binecuvântat Cel ce ne-a învrednicit de praznicul Său!

3. Cum s-ar putea minuna cineva de un doctor, fără a fi auzit și aflat [mai întâi] care au fost durerile? Când vestim rănilor noastre, e slăvit Tămăduitorul nostru. Binecuvântat Cel slăvit ca un biruitor prin suferințele noastre!

4. Făpturile primeau închinare, pentru că [omul] cel care se închina lor era nebun. Se închina tuturor lucrurilor, fiindcă nu se închina Unuia. Cel milostiv s-a pogorât și a rupt jugul ce ținea în robie toate. Binecuvântat Cel ce a luat de pe noi jugul nostru!

5. Milostivirea Celui ceresc S-a pus în mișcare și El S-a pogorât ca să elibereze făptura Sa. În această binecuvântată lună în care se face eliberarea [robilor], Domnul a venit la robime, ca să cheme pe robi la libertate. Binecuvântat fie Cel ce a adus slobozenia noastră!

6. Domnul lunilor și-a ales două luni pentru isprăvile Sale. Zămislirea Sa s-a petrecut în luna lui Nisan [martie-aprilie] și nașterea sa în luna lui Kanon [decembrie-ianuarie]. În luna lui Nisan a sfințit pruncii zămisliți, iar în luna lui Kanon i-a slobozit pe cei născuți. Binecuvântat fie Cel ce aduce bucurie cu lunile Sale!

7. Strigat-a cu tăcerea lui soarele la Domnul său împotriva închinătorilor lui. Durere a simțit el, făptura, că primea închinare în locul Domnului său. Bucuroasă e acum zidirea că primește închinare Ziditorul. Binecuvântat fie Pruncul Cel vrednic de închinare!

8. Trei luni au împletit cunună și L-au încununat cu biruințe. Luna binecuvântată a slujit nașterii Sale, luna vrednică de dorire a slujit Învierii Lui, iar luna desfătării Înălțării Lui. Lunile I-au adus cununile lor. Binecuvântat fie Cel ce a strălucit biruitor în lunile Sale!

9. Descoperă-ți, veselește-ți, pământule, fața ta de praznicul nostru! Cu glas tare să cânte laudă Biserica! În tăcere

să laude cerul și pământul! Aduceți laudă și mărturisire Pruncului Care a adus slobozenie pentru toți! Binecuvântat fie Cel ce a rupt zapisul datorilor noastre!

10. Căci nebunii cinsteau soarele, necinstindu-l însă prin cinstirea lor. Acum că au cunoscut că el este rob, și prin alergarea sa el se închină Domnului său. Se bucură toate [făpturile] roabe că acum sunt socotite roabe. Binecuvântat fie Cel ce a rânduit firile!

11. Neleguire am făcut când ne-am făcut robi altor robi [făpturilor]. Libertatea noastră i-a silit pe robi [făpturile] să fie stăpânii noștri. Căci pe robul nostru al tuturor, soarele, l-am făcut stăpânul nostru al tuturor. Binecuvântat fie Cel ce ne-a dus înapoi la El Însuși!

12. Chiar și luna era închinată și a fost eliberată prin nașterea Sa. De mirare e că lumina care luminează ochii a întunecat ochii care au privit la ea ca la un dumnezeu. Binecuvântată fie strălucirea care ne-a luminat!

13. Focul s-a închinat nașterii Tale care a luat închinarea de la el; căci lui i se închinau magii care au căzut închinându-se înaintea Ta. Ei l-au lăsat și s-au închinat Domnului său, schimbând focul pe Foc. Binecuvântat fie Cel ce ne-a botezat în lumina Sa!

14. În locul focului nebun care-și mistuie propriul său trup, magii s-au închinat Focului Care Și-a dat trupul Său celor ce-L mănâncă. Cărbunele s-a apropiat să sfințească buze necurate [Is 6, 6]. Binecuvântat fie Cel ce a amestecat în noi Focul Său!

15. Rătăcirea orbise oamenii, ca ei să se închine făpturilor. Primeau închinare cele ce erau împreună-roabe cu ei, iar Stăpânului a toate I se arăta nerecunoștință. Cel vrednic de închinare S-a pogorât ca să Se nască și a strâns la El toată închinarea. Binecuvântat fie Cel căruia Îi aduc închinare toate.

16. Cel ce știe toate a văzut că ne închinam făpturilor. S-a îmbrăcat într-un trup zidit, ca să ne prindă prin obiș-

nuița noastră, ca **printr-un** trup zidit să ne tragă spre Ziditorul. Binecuvântat fie **Cel** ce ne-a dus la El cu ademenire!

17. Cel rău a știut cum să ne vatăme: prin stele ne-a făcut orbi; prin averi ne-a păgubit; prin aur ne-a făcut săraci; prin idoli sculptați ne-a făcut o inimă de piatră [Iz 11, 19]. Binecuvântat fie Cel ce a venit să o înmoaie!

18. Din pietre au făcut idoli, ca oamenii să se poticnească prin ei. I-au pus pe drumuri, ca orbii să se împiedice de ei. I-au numit dumnezei, ca aceia care-i văd să se poticnească. Binecuvântat fie Cel ce a vădit idoliile cei mincinoși!

19. Păcatul și-a întins mantia să acopere toate, ca nimeni să nu poată vedea adevărul. Adevărul s-a pogorât în pântec, a ieșit din el și a surpat rătăcirea. Binecuvântat fie Cel ce a înlăturat-o prin nașterea Sa!

20. Cel Milostiv n-a îndurat să vadă închisă calea noastră spre El. Pogorându-Se prin zămislire, a deschis calea. Ieșind prin naștere a croit-o și a așezat pe ea borne. Binecuvântată fie pacea căii Tale!

21. A ales proroci, și ei au netezit calea pentru poporul [ales]. A trimis apostoli, și ei au gătit cărare pentru neamuri [le păgâne]. De ocară s-au făcut pietrele de poticneală ale celui rău, căci niște oameni slabi le-au îndepărtat. Binecuvântat fie Cel ce drepte a făcut căile noastre!

22. Idoliile îi făceau orbi pe cei care-i sculptau; ei făceau ochi pietrei, dar își orbeau ochii lor. Laudă nașterii Tale, care a deschis ochii văzătorilor orbi. Binecuvântat fie Cel ce a restabilit vederea!

23. Femeile feciorelnice să mulțumească curatei Maria. Căci prin Eva, mama lor, mare a fost ocară lor; acum însă prin Maria, sora lor, slăvită a fost biruința lor. Binecuvântat fie Cel ce iese din ele!

24. Să laude neamurile [păgâne] **nașterea Tu**; căci au primit ochi ca să vadă. El a luat de la ele **beția** lor, iar ele

și-au văzut înjosirea lor, s-au osândit pe sine și s-au închinat Izbăvitorului lor. Binecuvântat fie Cel ce le-a învățat pocăința!

25. Oamenii și-au risipit închinarea lor pretutindeni. Dar pe Cel Vrednic de închinare nu L-au căutat să-I aducă închinare. Dar cele închinare n-au putut suferi să primească închinare de la închinătorii cei rătăciți. Binecuvântat fie Cel ce S-a pogorât ca să primească închinare!

26. Aurul idolilor s-a închinat Ție, Celui care l-ai prefăcut în milostenie. El, care în chipurile lipsite de viață era fără folos, e de folos pentru cei vii; zorește acum spre casa Ta cu bani, așa cum a zorit cândva spre ieslea Ta. Binecuvântat fie Cel pe Care L-a îndrăgit zidirea!

27. Tămâia, care slujise demonilor, s-a închinat nașterii Tale. Posomorâți erau norii ei de fum; dar acum s-a veselit când L-a văzut pe Domnul ei. În loc de a fi adusă jertfă rătăcirii, ea a fost adusă acum jertfă lui Dumnezeu. Binecuvântată fie nașterea Ta, care a primit închinare.

28. S-a închinat Ție și smirna, atât pentru ea însăși, cât și pentru mirodeniile înrudite cu ea. Idoliile cei necurați au fost făcuți necurați prin ungera ei; dar prin Tine mirodeniile și-au redobândit mireasma în ungera cu care Te-a uns Maria [In 12, 3]. Binecuvântată fie mireasma Ta care ne-a înmiresmat!

29. Aurul cel închinat s-a închinat Ție când Ți l-au adus magii. El, care primea închinare în idoli, s-a închinat acum Ție. S-a închinat Ție împreună cu închinătorii lui și a mărturisit că Tu ești Cel vrednic de închinare. Binecuvântat fie Cel ce a cerut închinarea pentru El!

30. Cel rău care se zbenguia pe pământ a fugit cu cetele sale. Pe înălțimi i se jertfeau vițeei, iar în grădini i se junghiau boii. El a înghițit întreaga făptură și și-a umplut pântecul cu pradă. Binecuvântat fie Cel ce a venit și l-a deșertat.

31. Despre el a spus Domnul nostru că a căzut din cer [Lc 10, 18], că el, cel urât, se va înălța, dar va cădea din înălțimea lui. Piciorul Mariei l-a călcat în picioare pe el, care mușcase călcâiul Evei [Fc 3, 15]. Binecuvântat fie Cel care prin nașterea Sa l-a umilit.

32. Caldeii umblau pretutindeni și rătăceau. Tulburați au fost pe pământ vestitorii rătăcirii. Au fost făcuți să tacă fiind biruiți de vestitorii adevărului. Binecuvântat fie Pruncul Care a fost vestit!

33. Întinsu-și-a păcatul năvoadele spre prindere. Laudă nașterii Tale care a rupt năvoadele rătăcirii. Sufletele prinse în adânc au fugit în înalt. Binecuvântat fie Cel ce ne-a dat aripi!

34. Voia Sa ne-ar fi putut elibera și cu de-a sila. Dar fiindcă nu ne-am făcut vinovați cu de-a sila, nici El nu ne-a îndreptat cu de-a sila. Cel rău ne-a dus în robie prin momeală, și nașterea Ta ne-a mântuit tot prin momeală. Binecuvântat fie Cel ce a născocit un meșteșug să ne mântuiască!

35. Se tânguiau făpturile că primeau închinare, și se rugau în tăcere să fie slobozite. Cel ce eliberează toate le-a auzit și, fiindcă nu putea suferi aceasta, S-a pogorât, a îmbrăcat în pântec haină de rob, a ieșit și a eliberat făptura. Binecuvântat Cel ce a câștigat foloase pentru făptura Sa!

36. Milă s-a pus în mișcare în cer la glasul făpturilor ce strigau după ajutor. Și atunci a fost trimis Gavriil [Lc 1, 26], care a venit și a vestit zămislirea Ta. Când Te-ai născut, veghetorii [îngerii] au vestit ieșirea Ta. Binecuvântată fie de către toți închinarea Ta!

37. Căci mai mare e bucuria pentru naștere decât pentru zămislire. Pentru că numai un înger ne-a vestit zămislirea Ta; dar bucuria nașterii Tale ne-au vestit-o mulțime de oaste îngerească [Lc 2, 13]. Binecuvântată fie vestirea Ta în ziua Ta!

38. Laudă vreau să-Ți aduc de ziua Ta, Vrednicule de închinare! Ia de la mine roada mea și dă-mi mila Ta! Căci

dacă eu, cel rău, Ți dărui cele ale mele, cu cât mai multe nu-mi vei da Tu, Cel Bun? Binecuvântată fie bogăția Ta în robul Tău!

39. Două lucruri pentru care Te-ai rugat ni s-au împărțit prin nașterea Ta. Tu Te-ai îmbrăcat în trupul nostru văzut; iar noi ne-am îmbrăcat în puterea Ta nevăzută. Trupul nostru s-a făcut haina Ta, iar Duhul Tău s-a făcut veșmântul nostru. Binecuvântat fie Cel ce a fost împodobit și ne-a împodobit!

40. Minunatu-s-a adâncul și înaltul, că nașterea Ta i-a supus pe cei răzvrățiți. Pentru că Ți-am dat ostatici [trupul și sufletul lui Iisus], ne-ai dat pe Mângâietorul. Când ostaticii [trupul și sufletul lui Iisus] s-au urcat de la noi, atunci s-a pogorât la noi Căpetenia oștirilor [Duhul]. Binecuvântat fie Cel ce i-a luat pe unii și L-a trimis pe Celălalt!

41. Veniți, toate gurile, gătiți-vă și faceți-vă apă și izvoare de cântări! Să vină Duhul Sfânt și să laude El în noi toți pe Tatăl Care ne-a mântuit prin Fiul Său. Binecuvântat fie El înainte de toate în Fiul Său!

23

1: rugăciune pentru harul de a putea povesti nașterea; 2-4: minunea nașterii: Dumnezeu după voință în trup, după atotprezență în toate; Întruparea, descoperire a bunătății lui Dumnezeu; antinomiile nașterii: ceresc și pământesc, Fiu al lui Dumnezeu și Fiu al Mariei, voia și firea lui Dumnezeu; 5-6: nașterea lui Hristos, renaștere a umanității și izvor de nădejde; 7-9: ziua de naștere a lui Hristos ține locul nașterii Lui, ne dă pe Fiul Său; 10: magii și prorocul, Irod și cărturarii; 11-13: antinomiile Celui Întrupat: pântecul Mariei cuprinde pe Cel Infinit; Pruncului din iesle I se aduc daruri; hainele lui Hristos fac minuni; haina de apă a Botezului Său strălucește lumină; giulgiurile Sale atestă minunea; scopul: acela de a reda lui Adam haina pierdută a raiului; 14: rugăciune finală

SCHIMBAREA MELODIEI

1. Care muritor va putea povesti despre Cel ce dă viață tuturor, Care a lăsat înălțimea Măreției Lui și S-a pogorât la cele mici. Tu, Care prin nașterea Ta înalți toate, înalță și mintea mea slabă, ca să povestesc despre nașterea Ta; nu să cercetez măreția Ta, ci să vestesc harul Tău [bunătatea Ta]! Binecuvântat fie Cel ce e și ascuns și vădit în faptele Sale!

REFREN: *Laudă Ție mai cu seamă de la noi toți!*

2. Mare minune că Fiul, Care S-a sălășluit cu totul în trup, a locuit întreg în el fără ca acesta să-L fi cuprins. S-a sălășluit în el, fără să fie mărginit. Voia Sa era întregă în el, dar întregimea Lui nu era în el. Cine ar putea spune aceasta: că deși sălășluia întreg în trup, sălășluia întreg în toate? Binecuvântat fie Cel nemărginit Care S-a făcut mărginit!

3. Măreția Ta rămâne ascunsă pentru noi, harul Tău s-a arătat înaintea noastră. Vreau, Doamne, să tac despre măreția Ta și să vorbesc despre harul Tău. Harul Tău a pus stăpânire pe Tine și Te-a plecat spre noi, cei răi. Harul Tău Te-a făcut prunc, harul Tău Te-a făcut om, a strâmtorat și lărgit măreția Ta. Binecuvântată fie Puterea Care S-a făcut mică și mare!

4. Laudă Celui ce S-a făcut pământesc fiind prin firea Sa ceresc. În iubirea Lui S-a făcut întâi-născut al Mariei [Lc 2, 7] fiind Întâi-Născutul lui Dumnezeu [Evr 1, 6]. S-a făcut după nume fiu al lui Iosif fiind Fiu al Celui Preaînalt. S-a făcut om după voia Lui, fiind prin firea Sa Dumnezeu. Binecuvântată fie voia și firea Ta! Binecuvântată fie Slava Ta care s-a îmbrăcat în chipul nostru!

5. Nașterea Ta, Doamne, s-a făcut maică a tuturor fapturilor, fiindcă a zămislit și a născut din nou umanitatea care Te-a născut. Ea Te-a născut trupește, iar Tu ai născut-o duhovnicește. Numai de aceea Te-ai născut, ca să naști pe oameni după asemănarea Ta. Iată, nașterea Ta naște toate. Binecuvântat fie Cel ce S-a făcut tânăr și a întinerit toate!

6. Nădejdea oamenilor care pierise a sporit prin nașterea Ta. Nădejde bună au vestit faptele cerești oamenilor. Satana, care a nimicit nădejdea noastră, și-a nimicit cu propria sa mână nădejdea sa când a văzut că nădejdea a sporit din nou: nașterea Ta s-a făcut pentru cei lipsiți de nădejde izvor care picură nădejde. Binecuvântată fie nădejdea care ne-a dat vestea cea bună!

7. Ziua nașterii Tale se aseamăna Ție; căci e binevenită și vrednică de iubire ca și Tine. Noi, care n-am văzut nașterea Ta, am iubit-o totuși ca și cum am fi fost pe vremea ei. În ziua Ta Te vedem ca atunci când erai prunc, îndrăgit de toți. Saltă, iată, de bucurie în ea bisericile. Ziua Ta împodobește și e împodobită. Binecuvântată fie ziua Ta, care a venit pentru noi!

8. Ziua Ta ne-a făcut un dar, cum Tatăl Tău nu are un al doilea. Nu un serafim a trimis El la noi, nu un heruvim s-a pogorât la noi. N-au venit veghetori [înger] slujitori, a venit Întâi-Născutul, Căruia Îi slujesc aceștia. Cine ar putea mulțumi îndeajuns Măreției nemăsurate care zace într-o iesle disprețuită! Binecuvântat fie Cel care ne-a dat toate cele ale Sale!

9. Generației aceleia i-a făcut bucurie nașterea Ta. Generației noastre i-a făcut bucurie ziua Ta. Îndoită a fost fericirea acelei generații; căci ei au văzut nașterea Ta și ziua Ta. Mai mică e fericirea celor de pe urmă; căci ei văd numai ziua nașterii Tale. Dar întrucât cei de aproape s-au îndoit, mai mare e fericirea celor de pe urmă, care au crezut în Tine fără să Te vadă [*In* 20, 29]. Binecuvântată fie fericirea care ni s-a înmulțit!

10. Magii s-au veselit din depărtare, cărturarii au vestit de aproape. Prorocul [*Miheia*] a arătat locul din cartea sa, iar Irod turbarea sa. Cărturarii au arătat tâlcuirea, iar magii credința. De mirare cum la un prunc cei de un neam cu el s-au repezit cu săbiile lor, iar cei străini cu darurile lor. Binecuvântată fie nașterea Ta care i-a pus în mișcare pe toți!

11. Pântecul Mariei mă uimește cum Te-a putut cuprinde și învălui pe Tine, Doamne. Întreaga zidire era prea mică ca să ascundă măreția Ta. Pământul și cerul erau prea strâmte ca să fie sânul care să adăpostească Dumnezeirea Ta. Prea mic pentru Tine a fost sânul pământului și îndeajuns de mare pentru Tine a fost sânul Mariei. El S-a sălășluit în poală și a tămăduit cu poala [*veșmântului Său — Lc* 8, 44].

12. A fost înfășat cu scutece în cele de jos, și I s-au adus daruri. A îmbrăcat hainele unui băiat, și minuni au izvorât de acolo. S-a îmbrăcat în apa botezului, și raze au țâșnit de acolo. S-a îmbrăcat în giulgiuri ca un mort, și semne de biruință s-au arătat ele. Odată cu smereniile Sale vin și înălțările Lui. Binecuvântat Cel ce a legat slava Lui de pătimirea Sa!

13. Toate aceste schimbări, pe care Cel Milostiv le-a lepădat și îmbrăcat, s-au făcut fiindcă S-a străduit să-l îmbrace din nou pe Adam în slava pe care acesta a lepădat-o. În locul ramurilor lui [Adam] El S-a învăluit în scutece, și în locul pieilor lui [Adam] S-a îmbrăcat în haine. S-a botezat pentru fărădelegea lui [Adam] și a fost uns cu miresme din pricina morții lui. A înviat și l-a înălțat întru slavă. Binecuvântat Cel ce S-a pogorât, S-a îmbrăcat [în Adam] și S-a înălțat!

14. Pentru că nașterea Ta i-a cuprins și pe fiii lui Adam ca și pe Adam însuși, Tu, Cel Puternic, Care Te-ai făcut prunc, prin nașterea Ta m-ai născut din nou și pe mine. Tu Cel Curat, Care Te-ai botezat, spălarea Ta să ne spele de întinare! Tu, Cel Viu, Care ai fost uns cu miresme, fă-ne să dobândim viață prin moartea Ta! Ție numai vreau să-Ți mulțumesc în Cel ce umple toate. Laudă Ție de la noi toți!

1 și 17-18: omorârea pruncilor din Betleem; 3: fuga în Egipt; 4: Scriptura și poporul (ales), împlinirea ei și neamurile (păgâne); 5-10: steaua Betleemului, Irod și magii; 11: dubla venire a lui Hristos; 12-16 și 19-20: Nașterea Mântuitorului vestită de proroci, necunoscută de iudei, ci cunoscută de păgâni (magi), care au venit cu daruri de departe, de la noii copii ai lui Avraam treziți din pietre; 21: strofă finală; 22-25: adaos de alte manuscrise; 22: Scripturile, poporul iudeu și neamurile păgâne; 23-25: steaua și Ioan, cei doi vestitori ai Mântuitorului

SCHIMBAREA MELODIEI

1. Omorâți au fost pruncii [Mt 2, 16-18] din pricina nașterii Tale, care dă viață tuturor! Fiindcă Domnul nostru, Domnul Împărăției, avea să fie un împărat omorât, tiranul acela [Irod] viclean i-a adus ostatici omorâți, îmbrăcați în simbolurile morții Sale. Cetele cerești au primit ostaticii pe care i-au adus cei pământești. Binecuvântat fie Împăratul care i-a mărit!

REFREN: *Laudă Ție de toate limbile în ziua aceasta a nașterii Tale!*

2. Ca niște păstrători ai celor încredințate, toți împărații din casa lui David și-au predat unii altora tronul și cununa Fiului lui David. Dar preoții, prorocii și împărații s-au sfârșit, găsindu-și capăt și hotar într-Unul, Domnul a toate, Care a luat de la ei toate și a pus capăt succesiunilor. Binecuvântat fie Cel ce S-a îmbrăcat în ale Sale!

3. Gângurit-au porumbeii în Betleem; căci șarpele a omorât puii lor. Vulturul însă a scăpat fugind în Egipt ca

să primească făgăduințele. Egiptul s-a bucurat că s-a făcut capitalul pentru plățirea datoriilor lui. El, care-i omorâse pe fiii lui Iosif [Iș 1, 22], s-a străduit să dea înapoi Fiului lui Iosif datoria lui față de urmașii lui Iosif. Binecuvântat fie Cel ce L-a chemat în Egipt!

4. Cărturarii citeau în fiecare zi că o stea va răsări din Iacob [Nm 24, 17]. Poporul [Israel] avea glasurile și citirile [prorocilor], dar neamurile [păgâne] aveau răsăritul și tâlcuirea. Ei aveau Scripturile, iar noi împlinirea, ei ramurile, iar noi roadele. Cărturarii citeau în cărți, iar magii au văzut în realitate raza acelei citiri. Binecuvântat fie Cel ce ne-a dat Scripturile lor!

5. Cine ar putea vorbi despre ascunderea și arătarea stelei luminoase care mergea înaintea purtătorilor de daruri? Ea s-a arătat și a vestit cununa [Împăratului], și tot ea s-a ascuns și a ascuns trupul [Domnului]. Prin acestea două s-a făcut vestitoarea și ocrotitoarea Fiului. I-a ocrotit trupul și I-a vestit cununa. Binecuvântat fie Cel ce face înțelepți pe vestitorii Săi!

6. Privit-a tiranul spre magi când aceștia au întrebat: „Unde e fiul de împărat?” [Mt 2, 2]. Deși inima îi era posomorâtă, căuta să arate în afară că e vesel. Și împreună cu oile [magii] a trimis lupi [soldații]* ca să omoare pe Mielul lui Dumnezeu. Mielul a fugit însă în Egipt, ca de acolo să-i judece pe cei pe care i-a izbăvit de acolo. Binecuvântat fie Cel ce acum i-a dus în robie din nou**!

7. Magii au descoperit tiranului: „Când robii tăi s-au amestecat cu noi, steaua s-a ascuns și căile ni s-au întunecat.”

* Efrem pare să spună că soldații care au omorât pruncii au fost trimiși împreună cu magii (deși Mt 2, 7-18 spune că soldații au fost trimiși mai târziu), probabil interpretând relatarea evanghelică prin Nm 22-24, unde Valaam e însoțit de bătrânii lui Moab și Madian; cf. mai jos strofa 20.

** Aluzie la distrugerea Ierusalimului de romani în anul 70 și risipirea evreilor care a urmat.

Nu știau bunii că amarnicul împărat trimisese ucigași ca închinători ca să stârpească Rodul dulce pe care cei amari l-au mâncat și s-au îndulcit. Laudă Ție, Leacule al Vieții!

8. Cum magii primiseră porunca să se ducă și să caute Pruncul, stă scris despre ei că au văzut steaua aceea și s-au bucurat [Mt 2, 8. 10]. Prin aceea că s-au bucurat de vederea ei a dat de înțeles că aceasta se ascunsese. Ea s-a ascuns ca să-i țină departe pe ucigași; și s-a înălțat ca să-i cheme pe închinători. Pe unii i-a făcut să cadă, și pe alții i-a chemat. Binecuvântat fie Cel ce a biruit și în unii și în alții!

9. Cum însă a trecut cu vederea pe Prunc cel necurat care a omorât pruncii? L-a împiedicat dreptatea dumnezeiască căci el socotea că magii se vor întoarce la el. Pe când ședea și-i aștepta să prindă Pruncul închinat și pe închinătorii Lui, aceștia au scăpat din mâinile lui; de la tiranul acela darurile și închinătorii au fugit spre Fiul de Împărat. Laudă Celui ce știe toate meșteșugurile!

10. Odihnindu-se în culcușurile lor, magii cei lipsiți de viclenie cugetau și astfel somnul li s-a făcut oglindă, și un vis le-a răsărit ca o lumină. Au văzut pe ucigașul, viclenia și sabia sa, și s-au spăimântat. Viclenia sa o întinsese bărbatilor, iar sabia o ascuțise împotriva copilașilor. Veghetorul [îngerul] i-a învățat pe cei ce dormeau. Binecuvântat fie Cel ce i-a făcut înțelepți pe cei lipsiți de viclenie!

11. Cei simpli, care au crezut, au cunoscut două venituri ale lui Hristos. Cărturarii nebuni însă nu și-au dat seama nici măcar de una din ele. Neamurile [păgâne] au aflat viață [mântuire] la cea dintâi [venire] și înviere la cea de-a doua. Întâia venire a risipit în toate vânturile poporul [ales, Israel] cu înțelegerea orbită, iar cea de a doua va șterge pomenirea lui. Binecuvântat fie Împăratul Care a venit și va veni!

12. Mântuitorul a răsărit orbilor, iar ei s-au uitat după altul! Soarele și-a arătat razele, iar ei sunt învăluiți în întuneric. Atunci Cel Strălucitor și-a trimis lumina și i-a chemat pe fiii întunericului [magii] să vestească fiilor luminii

[iudeilor]: „Iată în mijlocul vostru e lumina, dar peste ochii voștri stă un văl!” [2 Co 3, 14]. Laudă Ție, Soare nou!

13. Prorocii au vestit [nașterea Lui], dar n-au spus timpul ei. El i-a trimis pe magi, și ei au venit și au arătat timpul Lui. Dar magii, care au făcut cunoscut timpul Lui, n-au arătat și locul unde era Pruncul. Și atunci steaua strălucitoare a zorit și a arătat unde anume era Pruncul. Binecuvântat fie Cel ce a fost tâlcuit de toate!

14. Iudeii au tăgăduit trâmbița lui Isaia care suna zămisirea Sa [Is 7, 14]. Și ei au făcut să tacă harfa psalmilor care cântau despre preoția Sa [Ps 110, 4]. Au făcut să amuțească chitara Duhului care cânta și ea despre împărăția Sa [Ps 145, 13]. În tăcere adâncă au încuiat nașterea măreață, care a smuls chiote de bucurie celor cerești și celor pământești. Binecuvântat fie Cel ce a răsărit din tăcere!

15. Glasul Său s-a făcut cheie nevăzută și a deschis gura magilor. Pentru că în Iuda vestitorii tăceau, au sunat glasuri în făptură. Și, vestea cea bună pe care au tăgăduit-o aceia au adus-o cu ei cei de departe. Și atunci tăgăduitorii au început să asculte glasurile străinilor care strigau cu glas tare despre Fiul lui David. Binecuvântat fie Cel ce prin glasul nostru i-a făcut să tacă!

16. Pentru că poporul [ales] a tăgăduit darurile și nu le-a adus Fiului Împăratului, vestitoarea Lui [steaua] a ieșit la neamuri/păgâni [magi] și le-a adus cu darurile lor. Nu le-a adus însă pe toate; căci micul sân al Betleemului nu le-ar fi putut cuprinde, dar sânul Sfintei Biserici s-a deschis larg și i-a primit pe fiii ei. Binecuvântat fie Cel ce a făcut-o roditoare pe cea stearpă!

17. Tăiat-au ucigașii în Betleem mândrele flori, ca odată cu ele să piară și mândra Sămânța în care zăcea ascunsă Pâinea cea Vie. Spicul Vieții a fugit ca să vină în snop la vremea secerișului. Strugurele care fugise de tânăr s-a dat pe Sine Însuși tescuirii, ca prin Vinul Său să mântuiască sufletele. Laudă Ție, Leacule al Vieții!

18. Ucigașii au intrat în grădina cea plină de roade tinere; au scuturat florile de tulpini, au nimicit vlăstare și muguri. Fără să știe, tulburătorul a adus daruri curate [pruncii uciși]: Vai lui și har lor! Betleemul a dat pârgă și a adus roade feciorelnice Celui Sfânt! Binecuvântat fie Cel ce a primit pârga lor!

19. Întrucât cărturarii tăceau din pizmă și fariseii din invidie, oameni din piatră cu o inimă din piatră au cântat laude înaintea Pietrei celei nebăgate în seamă care s-a făcut în capul unghiului [Mc 12, 10]. Pietrele au fost muiate de Piatră și s-au făcut limbi cuvântătoare. Pietrele au strigat prin Piatră [Lc 19, 40]. Binecuvântată fie nașterea Ta care a făcut pietrele să strige!

20. Steaua despre care stă scris în Scriptură au văzut-o neamurile [păgâne] îndepărtate ca să fie rușinat poporul [ales]. Poporul care-i învăța pe alții și era mândru a fost nevoit să afle de la neamuri cum și unde au văzut acelea răsăritul despre care a vorbit Valaam [Nm 24, 17]. Un străin [Valaam] L-a arătat pe Acela, și tot niște străini [magii] L-au văzut mai întâi. Binecuvântat fie Cel ce a stârnit gelozia poporului!

21. Să se apropie rugăciunea mea de ușa Ta și sărăcia mea de comoara Ta! Dă-mi, Doamne, fără să socotești, cum dă omului Dumnezeu! Căci dacă dai multe, o faci ca Fiu al Celui Milostiv, și dacă mai adaugi, o faci ca Fiu al Împăratului. Dacă am fost nerecunoscător, am fost ca născut din țărână: ca Adam e și copilul lui Adam, și cum este Cel Milostiv e și Fiul Celui Milostiv. Laudă Ție Cel ce Te asemeni Părintelui Tău!

< strofe adăugate în alte manuscrise >

22. N-a băgat de seamă poporul [iudeu], care avea Scripturile, că acestea vesteau păcatele lor. Ele strigau despre lepădarea lui și povesteau despre intrarea noastră [a neamurilor păgâne]. Iată poporul nebun citește în cărțile sale făgăduințele ce au fost împărțite nouă. Lăudându-se cu

cărțile lui, el ne citește propria lui învinuire și mărturisește moștenirea noastră. Binecuvântat fie Cel ce le-a dat lor osteneala pentru a ne dărui nouă odihna.

23. Cei doi vestitori: steaua și Ioan, lăsau să se întrevadă cele ale Întâi-Născutului. Una strălucirea, celălalt glasul; căci Cel Vestit e Lumină și Cuvânt. Glasul și raza slujesc Lui; strălucirea a vestit lumina Lui și glasul înțelepciunea Lui. Binecuvântat fie Întâi-Născutul mai cu seamă de vestitorii Lui!

24. Privit-a spre el Ioan și a strigat: „Iată Mielul lui Dumnezeu” [In 1, 29]. Mielul s-a îngrășat și a crescut și a venit să se jertfească. Ioan nu s-a temut să strige: „Iată Acesta este!”, chiar dacă ucigașii s-au repezit la el, și chiar dacă era vremea stropirii [Lv 16], ca prin sângele Său să vină iertarea. Binecuvântat fie Cel ce a plătit datoria noastră!

25. Steaua strălucitoare nu s-a asemănat lui Ioan; căci într-un loc strălucea și își arăta calea celor curați, și într-alt loc apunea și rătăcea calea lupilor. Ea a cruțat Mielul de omorâre pentru ziua junghierii Lui prin care să aducă is-pășire turmei Sale [Evr 9, 11–10, 18]. Binecuvântat fie Cel întru Care s-au izbăvit cei ai Săi!

25

1: praznicul Împăratului în Biserică și pustiitul Sion; 2: praznicul Bisericii cu cântecele ei și îngerii; 3: Biserica și Fiul adorat cu daruri în ea; 4: pruncii Bisericii și pruncii Betleemului; împărații creștini și împăratul Persiei; 5: „Immanuel” al lui Isaia aplicat Bisericii; 6: păstorul din Efrata și Biserica, Betleemul permanent; 7: Daniel a prorocit ticăloșia și respingerea popoului urmată de chemarea neamurilor; 8: psalmii lui David și Biserica; 9: Biserica, refugiul praznicelor, prorocilor și cărților Vechiului Legământ; 10: în Biserică se împlinesc cele zece fericiiri ale Domnului; 11–15: Efrata, Betleemul, Maria și Nașterea; minunea Dumnezeuului născut; 16: Simeon, Pruncul și Duhul; 17: Gavriil și Fecioara; prin îngeri sălaşul ei se face un cer nou

SCHIMBARE A MELODIEI. PE MELODIA: *Fericită Efrata*

1. Fericită ești Biserică, pentru că în tine vuiuște marele praznic, praznicul Împăratului. Și însetate foarte [după prăznuitori] sunt porțile părăsitului Sion, lipsite de praznice. Fericite sunt porțile tale, larg deschise, fără să fie de ajuns de largi, și curțile tale care s-au lărgit fără să-i poată cuprinde pe toți. În tine vuiuesc neamurile [păgâne] care au strigat, și strigătul lor a făcut să tacă poporul [ales, Israel].

REFREN: *Laudă Celui ce Te-a trimis!*

2. Fericită ești Biserică; pentru că de praznicele tale se bucură veghetorii [îngerii]. Căci o noapte au lăudat ei pe pământul care restrânge și refuză lauda. Fericite sunt cântările tale care sunt semănate, secerate și adunate în hambare în ceruri! Gura ta e o cădelniță, iar cânturile tale se înalță ca tămâia de praznicele tale.

3. Fericită ești Biserică; pentru că de praznicul acesta vin la tine toate darurile! Magii au adus odinioară Adevărului darurile lor între cei vicleni. Fericită casa ta; căci S-a pogorât să Se sălășluiască Fiul Împăratului Cel închinat cu daruri. Aurul apusului și mirodeniile răsăritului se aduc de praznicele tale.

4. Fericită ești Biserică; pentru că n-ai un împărat tiran, omorător al pruncilor. Căci acela a omorât în Betleem pruncii fără deosebire, ca să omoare Pruncul Care dă viață tuturor. Fericți pruncii tăi, care au fost invidiați și cinștiți de împărați care au primit în ei mirodeniile cinstirii Tale*. Cununa Răsăritului însă a călcat în picioare pe cei ce Te iu-besc, dar ea va fi călcată în picioare de cei iubiți de Tine**.

5. Fericită ești Biserică; pentru că de tine se veselește și Isaia în prorocia sa: „Iată Fecioara va lua în pânțece și va naște” [7, 14] un prunc, al cărui nume e o taină [simbol] mare. Tâlcuirea lui s-a descoperit în Biserică: două nume s-au amestecat și s-au făcut unul: „Immanuel”***, „Dumnezeu” e „cu tine” în toată vremea, întrucât te-a unit cu membrele [trupului] Lui.

6. Fericită ești Biserică; pentru că Miheia a strigat: „Un păstor va ieși din Efrata” [Mi 5, 2]. Căci a venit la Betleem ca să ia din el toiagul lui Iesei și să pască popoarele. Fericți mieii tăi, însemnați cu pecetea Lui. Și mieluşelele tale, păzite de cuvântul tău! Tu, Biserică, ești Betleemul cel veşnic, căci întru tine e Pâinea Vieții****!

7. Fericită ești Biserică; pentru că de tine se bucură și Daniel, bărbatul doririlor [Dn 9, 23]. El a vestit că slăvitul

* Aluzie la împărații creștini ai Imperiului Roman începând cu Constantin cel Mare.

** Aluzie la persecuțiile anticreștine ale regelui sasanid al Persiei, Shapur II, aflat în război aproape permanent cu Imperiul Roman. Ele au fost declanșate în 339–340 și au durat până la moartea regelui în 379 (deci după moartea lui Efrem survenită pe 9 iunie 373).

*** Efrem pare a separa pe „Immanuel” în două nume: „Imanu” și „El”.

**** În ebraică „Bet-lehem” înseamnă Casa Pâinii.

Mesia va fi omorât și pentru moartea Lui cetatea sfântă va fi pustiiată [Dn 9, 26]. Vai poporului [Israel] care a fost lepădat și nu S-a întors! Fericite neamurile [păgâne], care au fost chemate și nu s-au întors înapoi! Cei întâi chemați n-au vrut să vină, și în locul lor alții s-au bucurat de nunta lor [Lc 14, 24].

8. Fericită ești Biserică, căci întru tine cântă cu harfa sa împăratul David, care în Duhul a cântat despre El aceasta: „Fiul Meu ești Tu” în strălucire sfântă „astăzi Te-am născut” [Ps 2, 7]. Fericite urechile tale care au fost curățite ca să audă despre ziua Lui și despre trupul Său! Priveghează și cinstește-L! Învață de la Sion care a făcut în jale praznicul, și veselește pe Cel ce te-a veselit pe tine!

9. Fericită ești Biserică; pentru că toate praznicele au fugit din Sion și s-au așezat întru tine. Întru tine prorocii cei osteniți au aflat odihnă de osteneala și ocară pe care au trebuit să o îndure în Iuda. Fericite cărțile lui deschise în templele tale, și praznicele ei prăznuite în lăcașurile tale sfinte! Sionul zace pustiu; și astăzi, iată, toată lumea saltă de bucurie de praznicele tale!

10. Fericită ești Biserică, pentru cele zece fericiri* pe care le-a dat Domnul nostru! Simbol desăvârșit; căci de numărul 10 țin toate numerele. Așadar, zece fericiri te-au făcut desăvârșită pe tine. Fericite cununile tale împletite din aceste fericiri sfinte, care au fost țesute în orice cunună. Tu, Cel fericit, încununat cu orice fericire, aruncă și spre mine un cuvânt de fericire!

11. Fericită ești Efrata, maica împăraților; căci din tine a ieșit Domnul cununilor! Miheia ți-a vestit că El e din veșnicie [5, 2] și că întinderile vremilor Lui sunt necuprinse. Fericii ochii tăi care L-au văzut înaintea tuturor! Pe tine te-a învrednicit să-L vezi când S-a arătat. Obârșia binecu-

* Tradiția siriană veche număra zece fericiri (Mt 5, 3; 5, 4; 5, 5; 5, 6; 5, 7; 5, 8; 5, 9; 5, 10; 5, 11 [cu Lc 6, 27a] și Lc 6, 21; cf. Afrahat, Omilii 2, 9.

vântării și începutul bucuriilor tu le-ai primit înaintea tuturor celorlalți.

12. Fericit ești Betleeme! Căci te invidiază cetățile și orașele întărite. Asemenea ție au invidiat-o și pe Maria femeile și fiicele fecioare ale căpeteniilor. Fericită e slujnica pe care a socotit-o vrednică să Se sălășluiască întru ea, și fericit locul pe care l-a socotit vrednic să locuiască întru el! Slujnică săracă și loc mic a ales El ca să Se smerească.

13. Fericit ești Betleeme; căci întru tine a primit început Fiul Cel veșnic în Tatăl! Cu anevoie de înțeles e cum Cel ce S-a supus întru tine pe Sine însuși vremilor e Cel mai înainte de vremi! Fericite sunt urechile tale; căci întru tine a behăit mai întâi Mielul lui Dumnezeu, care a săltat întru tine și S-a micșorat în ieslea ta, și în același timp se întindea peste toate făpturile și era închinat în toate zările.

14. Fericită ești și tu Marie; căci numele tău e mare și înalt din pricina Pruncului tău! Fiindcă tu ne poți spune cât, în ce chip și unde S-a sălășluit întru tine Cel Măreț Care S-a micșorat. Fericită gura ta care a mărturisit fără să cerceteze, și fericită limba ta care a laudat fără să iscodească! Dacă până și mama Lui s-a înspăimântat de El, măcar că L-a purtat, cine L-ar putea înțelege?

15. O, femeie, pe care n-a cunoscut-o nimeni, cum vom putea vedea pe Fiul pe Care L-ai născut! Fiindcă ochiul nu poate înțelege schimbările slavei ce se odihnește peste El. Căci limbi de foc sălășluiesc întru Cel care a trimis limbi la înălțarea Sa [FA 2, 3]. Orice limbă să se păzească! Căci cercetarea noastră e un vreasc și foc este iscodirea noastră.

16. Fericit preotul acela [Simeon; Lc 2, 25-32] care a adus în templul Tatălui pe Fiul Tatălui, Rodul cules din pomul nostru, măcar că El vine întru totul din Măreția dumnezeiască. Fericite sunt mâinile sale care s-au sfințit când L-au adus, și fericit părul său alb care a întinerit când L-a sărutat! Duhul din Templu a zorit cu bucurie în întâmpinarea Lui, și atunci când a fost răstignit a rupt catapeasma și l-a lăsat [Mc 15, 28].

17. Căpetenia îngerilor ți-a dat[, Marie,] salutul păcii ca zălog al sfințeniei. Pământul s-a făcut cer nou în care veghetorii [îngerii — Dn 4, 10. 14] s-au coborât și au cântat laude. Fiii înălțimii au înconjurat sălașul tău din pricina Fiului Împăratului Care se sălășluise întru tine. Prin cetele veghetorilor [îngerilor] casa ta pământească ai făcut-o asemenea cerului de sus.

26

1: întâiul an la Nașterii Domnului se aseamănă întâii zile a creației; 2: magii și omorârea pruncilor în anul al doilea; 3-10: cele șapte zile ale creației — lumina, apele cerului și pământului, florile, luminătorii, animalele pământului și mării, Adam și sabatul — laudă pe Ziditorul lor născut; 11: ziua a opta, ziua tăierii-împrejur; 12: ziua a zecea, numărul fundamental, simbolul Numelui lui Iisus; 13: ziua curățirii

SCHIMBARE A MELODIEI

1. Întâiul an de la nașterea Mântuitorului nostru e obârșia bunătăților și temeliea vieții. Căci poartă întru sine mulțimea biruințelor și plinătatea binefacerilor. Se aseamănă întâii zile a creației, marele stâlp al fapturilor: aceasta poartă zidirea fapturii, iar ziua Întâi-Născutului poartă binefacerile Lui pentru oameni.

REFREN: *Binecuvântată fie nașterea Ta, care a bucurat toate făpturile!*

2. În anul al doilea de la nașterea Mântuitorului nostru s-au veselit magii și s-au întunecat fariseii, s-au deschis comorile, s-au temut regii și au fost omorâți pruncii. Căci în anul acesta s-au adus la Betleem daruri dorite și cumplete: iubirea a adus jertfă aur, iar pizma a adus jertfă cu sabia pruncii.

3. Ziua Celui ce luminează toate e veselă prin nașterea Sa. E un stâlp strălucitor care alungă cu razele sale lucrurile întunericului, asemenea zilei în care a fost făcută lumina și a sfâșiat întunericul întins peste frumusețea fapturilor.

Strălucirea nașterii Mântuitorului nostru a pătruns și ea în întunericul ce sălășluia peste inimă și l-a sfâșiat.

4. Întâia zi [a creației], obârșia și începutul, se aseamănă unei rădăcini din care țâșnesc toate. Mult mai slăvită decât ea e ziua Mântuitorului nostru sădită ca un pom în pământ: căci moartea Sa e ca o rădăcină în pământ și învierea Lui e asemenea unui pisc care atinge cerul. În toate zările se întind cuvintele Lui ca niște ramuri, și pentru cei care-L mănâncă, trupul Său e asemenea rodului acestuia.

5. Ziua a doua să laude nașterea Fiului, al Doilea [după Tatăl] și Glasul Celui Dintâi [al Tatălui]. El a poruncit și s-a ivit țaria. A despărțit apele de deasupra Lui și a adunat mările dedesubtul Său. Cel ce a despărțit apele de ape S-a despărțit de îngeri și S-a coborât la oameni. În locul mărilor care s-au adunat la porunca Lui, a deschis Izvorul Vieții și a dat de băut din El.

6. Ziua a treia să împletească cu imne o cunună de psalmi și să o aducă într-un glas nașterii Celui ce a făcut în ziua a treia să încolțească flori și muguri. Dar acum S-a pogorât și S-a făcut Floare sfântă Însăși Cel ce a făcut să încolțească toate. Din pământ uscat a odrăslit ca să împodobească și să încununeze pe cei biruitori.

7. Ziua a patra să mulțumească împătrit nașterii Celui ce a făcut în ziua a patra cei doi luminători, cărora li s-au închinat nebunii, și pentru aceasta au orbit. Căci acum a coborât Domnul stelelor și a strălucit ca un soare din pântec. Razele Sale au deschis orbilor ochii și strălucirea Lui i-a luminat pe cei rătăciți.

8. Ziua a cincea să laude pe Cel ce în ziua a cincea a făcut târătoarele și fiarele mării. Șarpele cel din neamul lor a înșelat-o pe mama noastră și a dus-o în rătăcire pe ea, fată lipsită de experiență și înțelegere. Pentru că vicleanul și-a bătut joc de fata lipsită de experiență, înșelătorul a fost demascat de Porumbelul Care a strălucit și a ieșit din pân-

tec nevinovat, Înțeleptul care a călcat în picioare pe cel viclean.

9. Ziua a șasea să laude pe Cel ce a zidit în zi de vineri* pe Adam pe care l-a pizmuț cel rău. Ca un prieten mincinos i-a înmănat surâzând viclenia, punându-i veninul în mâncare. Leacul Vieții a născocit o vindecare pentru amândoi. A îmbrăcat trup și s-a dat pe Sine amândurora: muritorul L-a gustat și a aflat astfel viața, dar înghițitorul care L-a mâncat a fost deșertat de El.

10. Ziua a șaptea să strige „sfânt” Sfântului Care a sfințit sabatul ca să dea odihnă ființelor vii. Cel neobosit în mila Lui S-a îngrijit de oameni și S-a îngrijit de dobitoace. Întrucât cei liberi au ajuns sub jug, a venit la naștere și robie ca să-i slobozească. Lovit fost-a obrazul Robului la judecată [Mt 26, 68]; dar a zdrobit ca un Domn jugul ce apăsa peste cei liberi.

11. Ziua a opta, care a tăiat-împrejur pe iudei, să mulțumească Celui ce a dat lui Iosua, care purta numele Său**, porunca să taie-împrejur cu o cremene poporul [Ios 5, 1] al cărui trup a fost tăiat-împrejur, dar a cărui inimă a rămas înăuntru păgână. Iată în ziua a opta a venit ca prunc la tăiere-împrejur Cel ce taie-împrejur toate [Lc 2, 21]. Și deși semnul lui Avraam era în carnea Sa, fiica oarbă a Sionului L-a lovit.

12. Ziua a zecea să se laude cu numărul său! Căci „iot”, litera frumosului nume Iisus, însemnează numărul „zece”, numărul care cârmuiește ca un domn numerele. Căci oricine numără până la zece se întoarce ca să înceapă iarăși de la unu. O, măreț simbol [taină] care zace în numele Iisus, a cărui putere întoarce fapăturile!

13. Întâi-Născutul, Care curăță toate, a curățit de ziua curățirii Sale [Lc 2, 22] curățirea întâilor născuți și a fost

* Vineri e ziua creației, căderii și mântuirii omului prin Răstignire.

** În siriacă Iosua și Iisus sunt același nume.

adus ofrandă [la Templu]. Domnul ofrandei a fost nevoit să aducă ofrandă păsărele [Lc 2, 22-24]. În nașterea Sa s-au împlinit chipurile, iar în curățirea și în tăierea Sa împrejur asemănările: prin pogorârea Sa a venit și a plătit datoria, iar prin învierea Sa S-a urcat [ca o pasăre] și a trimis comorile [Ef 4, 8].

1: lunile zămislirii și nașterii lui Hristos și soarele; 2-3: litera „iot”, inițiala numelui „Iisus” și cifra „zece”: 10 Nisan, ziua zămislirii Lui; 4: numărul „șase”, ziua nașterii Lui (6 Kanon); 5: „iot”, inițiala numelui lui Iosif; 6: „mim”, inițiala numelor Mesia și Maria, 9: numele părinților după trup ai lui Iisus, Iosif și Maria, și inițialele Numelui Său: *Iisus Mesia*; 10: „iot”, inițiala și a numelui lui Ioan Botezătorul; 12-13: iarăși 6 și 10, creația și Iisus; 14-16: pogorârea și Înălțarea la cer a lui Iisus și mersul soarelui; 17-18: simbolismul lunilor zămislirii lui Ioan și Iisus; 19-20: cele două nașteri ale lui Hristos; 21-22: simbolismul lunilor nașterii și zămislirii Domnului

SCHIMBAREA MELODIEI

1. Lumina s-a făcut vestitoare a Strălucirii pe care a născut-o Maria; căci zămislirea Sa s-a petrecut atunci când biruia lumina, iar nașterea Sa s-a întâmplat atunci când biruia soarele. Binecuvântat fie Cel biruitor!

REFREN: *Laudă Ție, Fiule al Domnului a toate!*

2. Litera „iot” stă la începutul numelui Tău. Ca una care înseamnă și numărul 10, ea este și ziua a zecea a lunii lui Nisan. În ziua a zecea ai intrat în pântec. Zămislirea Ta e împodobită cu simbolul numărului desăvârșirii.

3. Numărul 10 e desăvârșit. În ziua a zecea a lunii lui Nisan [aprilie] ai intrat în pântec. Și numărul 6 e desăvârșit. În ziua a șasea a lunii Kanon [ianuarie] nașterea Ta a bucurat cele șase zări ale lumii.

4. Numărul 10 e suma* iar de 6 ori 6** e suma sumelor. În ziua a zecea a avut loc zămislirea Lui, iar în ziua a șasea nașterea Lui. Nașterea Sa a bucurat cele 4 zări*** ale cerului plus înaltul și adâncul.

5. Numele „Iosif” n-ar fi fost în stare să-ți fie tată, din pricina slăbiciunii lui. Numele Tău i-a dat lui litera „iot”. Numele Tău i-a dat numelui „Iosif” puterea de a-ți fi tată.

6. Tot așa, numele „Mesia” [Hristos] e cel care a dat din milă prima sa literă numelui Mariei. Iată că numele lor atârnă de numele Tale; după cum și trupurile lor atârnavă de puterea Ta împreună cu toate făpturile.

7. Prima literă a numelui „Mesia” a purtat chiar și numele Mariei, care L-a purtat în trupul și sânul ei pe Mesia, așa cum puterea Lui purta trupul ei.

8. Căci Maria n-ar fi putut purta trupul Său fără puterea Lui. El a arătat nevăzutul în văzut; căci nici măcar numele lor n-ar fi putut exista fără numele Său.

9. Literele [„iot” și „mim”] cu care încep numele Sale El le-a dat părinților Săi, care s-au făcut capul Său. Și așa cum trupurile lor au fost împodobite de El, așa și numele lor au fost împodobite cu numele Său.

10. Nici Ioan n-a botezat trupul Său fără puterea Lui. Litera „iot” purta numele „Ioan” tot așa cum puterea lui Iisus îl purta pe Ioan.

11. Dacă însă a împrumutat numelui lor frumusețea literelor Lui, dacă a amestecat în numele lor din slăvita Sa frumusețe, cu cât mai mult n-a amestecat în numele lor puterea Sa nevăzută?

* Numărul 10 e suma primelor patru numere întregi: $1 + 2 + 3 + 4 = 10$.

** 6×6 e suma primelor opt numere întregi $1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8 = 36$.

*** Nordul, sudul, estul și vestul.

12. Și așa cum numărul are doar 10 trepte, tot așa creația are doar 6 zări: înaltul și adâncul și cele 4 zări, toate pline de Tine.

13. „Iot” e litera lui „Iisus”. Împăratul nostru e împăratul tuturor numerelor. De deplinătatea lui atârnă toate numerele, așa cum în Iisus se amestecă toate înțeleșurile.

14. Cel ce este mai mare decât toate S-a coborât cu totul într-o smerire negrăită. Și S-a întors iarăși din acea smerire să dobândească din nou înălțimea nemăsurată de-a dreapta.

15. E foarte de mirare că din acea înălțime nu s-a pogorât și n-a venit la cele mici încetul cu încetul. El a fugit spre oameni din sânul Dumnezeirii.

16. Soarele Tău vestește ca o gură taina [simbolul] Tău: iarna coboară ca și Tine în cele de jos, vara urcă, asemenea Ție, în înalt și domnește peste toate.

17. Lumina și întunericul închipuie și descoperă celor înțelegători și preînchipuirea zămislirii Tale, Doamne, și aceea a lui Ioan, vestitorul Tău, taina zămislirii și a nașterii voastre.

18. Zămislirea lui Ioan s-a petrecut în luna Teșrin [octombrie-noiembrie], când întunericul înaintează. Zămislirea Ta însă s-a petrecut în luna lui Nisan [martie-aprilie], când lumina stăpânește asupra întunericului și îl supune.

19. Mărturisesc întâia Ta naștere [din Tatăl] ascunsă de toate făpturile. Mărturisesc și a doua Ta naștere [din Maria] arătată și mai tânără decât toate făpturile care s-au făcut prin Tine.

20. Din cele două nașteri ale Întâi-Născutului, una e cerească, alta pământească; una e străină, străină de toate; alta înrudită cu noi, legată întru totul de oameni.

21. Ziua nașterii Tale cade simbolic în luna lui Kanon [decembrie-ianuarie], în care lumina smulge din nou întu-

nericului ceasurile pe care acesta le-a înghițit, așa cum și Tu ne-ai smuls pe noi de la înghițitorul nostru [iadul].

22. Luna lui Nisan care striga: „Iată lumina e încuiată în pântec!”, închipuie zămisirea Ta. Doi luminători au ieșit în luna lui Kanon: Tu din pântecele maicii și soarele din întuneric.

1: fecioria din arca lui Noe și Maria; 2: strofă identică cu *Imnul la Naștere* 25, 17; 3-4: feciorie și căsătorie; 5: minunea Mariei: Fecioară și Mamă; 6: zămislire omenească și zămislirea Mariei; 7: Maria poartă în ea pe Hristos și după naștere; 8-10: veninul amar al rătăcirii; Biserica, albina care strânge de peste tot dulceață

PE ACEEAȘI MELODIE

1. Dacă în cinstita arcă [a lui Noe] până și animalele au trăit feciorelnic, cum să se întoarcă atunci spre căsătorie Maria, în care S-a sălășluit Imanuel? Voința ta te-a făcut mare și sfântă, iar Domnul tău te-a înălțat și împodobit și El. Animalele lui Noe au fost silite [spre feciorie] cu forța; tu însă ai fost prin voința ta.

REFREN: *Laudă nașterii Lui!*

2. Căpetenia îngerilor ți-a dat[, Marie,] salutul păcii ca zălog al sfințeniei. Pământul s-a făcut cer nou în care veghetorii [îngerii — Dn 4, 10. 14] s-au coborât și au cântat laude. Fiii înălțimii au înconjurat sălașul tău din pricina Fiului Împăratului Care se sălășluisse întru tine. Prin cetele veghetorilor [îngerilor] casa ta pământească ai făcut-o asemenea cerului de sus.

3. Legătura trupească nu e ceva urât și căsătoria nu este necurată. Dar mai puternice și mai ușoare sunt aripile fecioriei decât cele ale căsătoriei. Deși e curată, legătura

trupească stă totuși mai prejos. Refugiul ei e întunericul. Îndrăznirea aparține în întregime fecioriei/sfințeniei învăluite în lumină.

4. Lumina a strălucit peste sălașurile voastre [ale îngerilor] și n-a mai lăsat loc pentru căsătorie. Căci în sălașul tău plin de strălucire [Marie] n-a fost nimeni care să facă cele ascunse. Umbrele moliciunii și poftelor au fost risipite de razele Mântuitorului. Cu totul duhovnicească ai fost făcută de Duhul [Marie], fiindcă ai născut pe Cel Duhovnicește!

5. De spunem: „E fecioară”, ne contrazice zămisirea. De spunem: „E femeia unui bărbat”, strigă tare semnele fecioriei. De spunem: „E în același timp fecioară și femeie a unui bărbat”, trupul e doar unul și nu ne îngăduie să spunem aceasta. O uimire și o minunare pentru cei cuvioși, un chin și o suferință pentru cărturari: semnele fecioriei erau ascunse dar sânii erau plini. Lui fie adusă laudă de toți!

6. Zămisirea pământească e pricina stârnirii poftelor trupești în mădulare. Zămisirea ta curată a depărtat și șters stârnirea poftelor din mădularele tale. Ea a turnat curăție și feciorie întru tine, te-a umplut cu curgere sfântă și te-a curățit, ca oricine te vede să spună: „Cât de aleasă e această slăvită femeie!”

7. Rodul zămislirii fiind Cel Slăvit, El S-a întipărit în mintea Ta ca o pecete. Deși era născut [din Tatăl], era întru tine în așa fel încât strălucirea Sa străbătea întregă din mădularele tale, mirul iubirii Sale se revărsa în întregime peste tine. I-ai țesut un veșmânt, iar El și-a întins strălucirea Sa peste toate simțirile tale.

8. Cât de mult a rățăcit rățăcirea [erezia], strângând venin amar din flori dulci. Roadele dulci pe care le-a mâncat se prefac în ea în amar venin de moarte. Chiar și din cărțile înmiresmate [ale Scripturii] rățăcirea adună venin de moarte pentru iubitorii ei. Ei primesc un pahar în care copiii șarpelui [ereticii] au amestecat veninul șarpelui.

9. Fericită Biserică, albină care ai mulțime de flori dulci; o primăvară a ta e egipteană, iar a doua e iudaică*. Din sfinte flori culegi și din toate aduni orice ajutor. Fericită Biserică, tu care ai strâns dulceață din florile templului tău!

10. Albina e preînchipuirea ta; ea și-a lăsat florile patriei sale și a fugit nu puțin să răspândească mireasma dulcii Flori odrăslite în Iudeea. A venit și a strâns în urechile ei dulceața parabolilor ei și le-a dus departe. Ierusalimul însă a făcut-o să-și verse dulceața, pe care neamurile [păgâne] au alergat și au strâns-o degrabă.

* Calendarul sirian împarte primăvara (*Nisan* în siriacă) în două părți care corespund lunilor martie și aprilie. Probabil o aluzie la ieșirea din Egipt și la Pătimirile lui Hristos.

Imnele Arătării
(*De Epiphania*)

1-3: strofe identice cu *Imnul la Naștere* 17, 12. 16. 17; 4-6: minunea lui Moise la apele amare, norul și trecerea prin Marea Roșie prefigurarea Botezului; 7-10: Ioan Botezătorul gătește calea Mirelui; 11-16: strofe identice cu *Imnele la Naștere* 5, 13. 15; 6, 9. 7. 8. 22

IARĂȘI IMNE ALE LUI MAR EFREM, LA ARĂTARE*
PE MELODIA: *Aceasta e luna*

1. El a înnoit cerul, fiindcă nebunii s-au închinat la toate stelele. A înnoit pământul, fiindcă prin Adam a ajuns ne-
trebnic. Prin scuipatul Lui [*In* 9, 6], acesta s-a făcut plă-
madă nouă. Și Cel ce poate toate a așezat iarăși în dreaptă
rânduială trupuri și duhuri.

REFREN: *Laudă Ție de la turma Ta în ziua arătării Tale!*

2. Adunați-vă și voi leproșilor și primiți fără osteneală
darul curățirii! Căci El n-are nevoie, ca Elisei, să vă facă să
vă îmbăiați de șapte ori în râu [*4 Rg* 5, 10]; nici nu vă su-
pără cu încercări obositoare, cum făceau preoții cu stropi-
rile lor [*Lv* 14, 1].

3. Numărul 7 al lui Elisei a curățit în chip simbolic cele
7 duhuri [*Lc* 8, 2 sau 11, 26]; iar isopul și sângele [*Lv* 14, 4-7]

* *Imnele 1-10 la Arătare (denha)* sunt adăugate ciclului *Imnelor Nașterii* în manuscrisul liturgic *J (British Museum Add 14506)*. *Imnul 1 la Arătare* este o compilație din strofe efremiene preluate din imne aparținând unor cicluri diferite.

alcătuiască o însemnată preînchipuire. Nu este loc pentru ceva străin: Fiul Domnului a toate nu e „străin” de Domnul a toate.

4. Moise a îndulcit apele de la Mera [Iș 15, 23] care erau amare, iar poporul a cârtit și a murmurat [Iș 15, 24]. El a dat prin aceasta un semn al Botezului, arătând că Domnul său va coborî și îi va face dulci cu cele amare.

5. Norul adumbrea și depărta căldura fierbinte de peste tabără [Ps 105, 39; Is 4, 5–6]. El alcătuiască o preînchipuire a Duhului Sfânt care ne adumbrește în Botez și ține departe flocăra de trupurile noastre [cf. Dt 3, 25–27].

6. Prin mare a trecut odinioară poporul și a alcătuit o preînchipuire a Botezului care e baia voastră. Poporul a trecut, dar n-a crezut. Neamurile [păgâne] s-au botezat și au crezut, și au primit pe Duhul Sfânt.

7. Cuvântul [In 1, 1] și-a trimis glasul Său [pe Ioan — Mt 3, 3] ca vestitor al venirii Sale, să-I gătească calea și să-I țină mireasa până ce vine, ca la venirea Sa să o ia gata din apă.

8. Glasul prorociei îl îmboldea pe [Ioan] fiul celei sterpe, și el a ieșit, a rătăcit în pustie și a vestit: „Iată, vine Fiul Împărăției! Gătiți-I calea [Mt 3, 3] să intre și să Se sălășluiască în sălașurile voastre!”

9. Striga Ioan: „După mine vine, dar e mai înainte de mine [In 1, 30]. Sunt doar glasul, nu Cuvântul. Sunt sfeșnic, nu Lumina, stea care răsare înaintea Soarelui dreptății”.

10. Striga în pustie Ioan, zicând: „Întoarceți-vă, păcătoșilor, de la răutatea voastră și aduceți roade vrednice de pocăință [Mt 3, 8]! Căci iată vine Cel ce desparte grâul de pleavă [Mt 3, 12]!”

11. Biruit-a soarele, întipărind un simbol în treptele pe care le-a urcat. Căci douăsprezece zile sunt de când a început să urce și ziua de astăzi e a treisprezecea, un simbol deplin al Fiului și al celor Doisprezece [Apostoli] ai Săi!

12. Înfrânt este întunericul, ca să arate că e înfrânt Satana, și biruie lumina, ca să strige că a strălucit Întâi-Născutul. Înfrânt este cel întunecat cu întunericul și biruie Lumina noastră odată cu soarele.

13. În înalt și în adânc s-au ivit doi vestitori pentru Fiul: steaua luminoasă se veselea în înalt și Ioan propovăduia în adânc. Doi vestitori, unul pământesc și unul ceresc.

14. Steaua luminoasă, care a strălucit dintr-odată împotriva firii sale, mai mică decât soarele și totuși mai mare decât el, era mai mică decât el în lumina văzută, dar mai mare decât el în puterea ei nevăzută din pricina simbolului ei.

15. Steaua răsăritului și-a trimis razele în întunecimi [la magii aflați în întuneric]; i-a condus ca pe niște orbi, și ei au venit și au primit lumină mare. Au adus daruri și au primit viață, s-au închinat și s-au întors înapoi.

16. Cerul s-a deschis, apa a strălucit, porumbelul s-a pogorât, glasul Tatălui, mai puternic decât tunetul, a coborât de sus și a spus: „Acesta este Fiul Meu Cel iubit!” [Mt 3, 17]. Îngerii vesteau, iar pruncii săltau strigând: „Osana!”

Imnul 2 la Arătare = Imnul 18 la Naștere

3

1: semnul Ungerii ce premerge Botezului; 2-3: ungerea păcătoasei și ungerea baptismală; 4-5: tăiere-împrejur și Ungere, deosebiri; 6-7: untdelemnul lui Ilie și untdelemnul Domnului; putere transformatoare; 8-17: prefigurări vechi-testamentare: ramura de măslin a arcei lui Noe (8), ungerea pietrei din Betel de către Iacob (9), ungerea de către Moise a fiilor lui Aaron; aceștia vor fi mistuiți de foc, dar veșmintele lor unse vor fi cruțate (10), ungerea altarului cu sânge de Aaron (11), jertfele preoților unși (12), aceste ungeri sunt numai simboluri (13), ungerea lui David (14), ungerea lui Saul (15), ungerea unui lepros curățit (16 sq); 18-19: două îndemnuri către cei ce se botează cu privire la unicitatea botezului; 20: ungerea Botezului și ungerea din Betania; 21: mieii însemnați prin ungere primesc Euharistia; 22: ungere și înfrânare; 23-24: semnul ungerii alungă păcatul, desparte pe casnici de străini; 25: pomul Adevărului, umbră și ramuri, simbol și realitate; 26: transformarea lui Hristos în Întrupare transformă prin Botez oamenii din lupi în oi; 27: rugăciunea poetului de îndurare la judecată; 28: îndemn la laudă de sfârșitul praznicului; 29-35: adaosuri din alte manuscrise: 29: ispitirea lui Iosif și curăția celor botezați; 30-31: îndoitul întuneric de la Răstignire și îndoita lumină a Ungerii și a Botezului; 32: pecetluirea gropii cu lei și Ungerea baptismală; 33-35: semnele înfierate pe animale și semnele Ungerii baptismale

SCHIMBAREA MELODIEI. ALT IMN

1. Hristos și untdelemnul* s-au legat, Nevăzutul s-a unit cu văzutul. Untdelemnul unge în chip văzut, Hristos în-

* În siriacă, *meșha*, „untdelemn” evocă limpede pe *meșiha*, „Unsul”, „Mesia”, „Hristos”. Toate strofele acestui imn al Mirungerii încep cu litera *min*.

semnează în chip nevăzut noii miei ai Duhului, turmă a cărei slavă e îndoită, căci e zămislită din Untdelemn* și născută din Apă.

REFREN: *Hristos însemnează cu untdelemn mieii cei noi ai turmei Sale!*

2. Cât de înalt este rangul vostru! Dacă păcătoasa a uns picioarele Domnului ei ca o slujnică [*Lc 7, 38*], acum prin slugile Sale Hristos Însuși însemnează și unge ca o slugă trupurile voastre; căci se cuvine ca Stăpânul turmei să-și însemneze El Însuși oile Sale.

3. Păcătoasa avea nevoie de iertarea datoriiilor, și ungerea a fost pentru ea jertfa prin care a împăcat pe Împrumutătorul ei. Voi însă sunteți turma așezată între păgâni și tăgăduitori [iudei]: Adevărul v-a însemnat cu Untdelemn ca să vă deosebiți de cei rătăciți.

4. El a despărțit poporul [ales] de neamuri [păgâni] prin vechiul semn al tăierii-împrejur, iar prin semnul Ungerii a despărțit de popor neamurile. Când neamurile rătăceau, El a despărțit poporul de neamuri; acum, când poporul rătăcește, a despărțit de el neamurile.

5. Neeman a luat din țărâna unui pământ curat și s-a întors în pământul său [*4 Rg 5, 17*], ca prin acea pulbere sfântă să se deosebească de cei necurați. Untdelemnul lui Hristos deosebește pe cei inițiați de cei profani; prin el cei aflați înăuntru se deosebesc în chip limpede de cei ce stau afară.

6. Untdelemnul pe care l-a înmulțit Ilie [*3 Rg 17, 15*] era menit să fie hrană pentru gură; căci cornul [ulciorul] văduvei n-a fost un corn [ulcior] al ungerii. Untdelemnul Domnului nostru în corn [ulcior] nu este hrană pentru gură; din păcătos, din lupul din afară, el face un miel în turmă.

* Efreem are în vedere, așadar, o ungere prebaptismală cu valoare sacramentală existentă în vechea Biserică siriacă.

7. Blând și smerit, untdelemnul îi face pe cei aspri asemenea Domnului său. Neamurile [păgâne] erau lupi și se temeau de toiagul tare al lui Moise [Iș 7, 15]. Iată, untdelemnul însemnează și face din lupi turmă de miei; lupii care fugeau de toiag și-au găsit scăparea în cruce.

8. Venit-a frunza de măslin [Fc 8, 11] purtând preînchipuirea ungerii, și cei din arca [lui Noe] au zorit spre ea cu bucurie, căci aducea vestea cea bună a mântuirii. Zoriți și voi cu bucurie în întâmpinarea acestui Untdelemn Sfânt; se bucură trupurile datornicilor fiindcă el aduce vestea cea bună a iertării.

9. Tot untdelemn a vărsat și Iacob pe piatră însemnând prin aceasta că ea se va face casă a lui Dumnezeu și că va da zeciuială acolo [Fc 28, 12. 22]. Trupurile voastre sunt, iată, și ele însemnate cu Untdelemn Sfânt potrivit preînchipuirii. Fiți temple pentru Dumnezeu [1 Co 3, 16; 6, 19] și Lui să-I aduceți jertfele voastre!

10. Moise a însemnat și uns pe fiii lui Aaron levitul [Iș 4, 14; 29, 21]; focul a mistuit trupurile lor dar a cruțat veșmintele lor [Lv 10, 1-5]. Fericiți sunteți însă voi, fraților; căci focul Celui Milostiv s-a pogorât de sus și a mistuit desăvârșit păcatele voastre, dar a curățit și sfințit trupurile voastre!

11. Ungerea lui Aaron, fraților, era sânge de animale stropit pe coarnele altarului [Lv 16, 18]. Ungerea Adevărului e aceasta: Sânge viu și care dă viață tuturor: Acesta a stropit trupurile voastre, s-a amestecat în mințile voastre și s-a turnat în cămărilor voastre de nuntă.

12. Preoții unși jertfeau carne de animale omorâte; la voi însă, străluciților, unșilor, trupurile voastre sunt jertfa voastră [Rm 12, 1]. Leviții unși jertfeau răunchii animalelor [Iș 29, 13. 22]; voi însă i-ați întrecut pe leviți: Îi aduceți inima voastră.

13. Ungerea poporului [ales] era doar umbra lui Hristos, toiagul său e simbolul Crucii, mielul său era preînchipuirea

Întâi-Născutului. Slava sa era simbolul bisericilor voastre, tăierea sa împrejur era un semn al însemnării voastre. Poporul cel de demult ședea în umbra harurilor voastre.

14. Când a fost uns David [1 Rg 16, 6-13], fraților, Duhul S-a pogorât și a umplut inima omului lui Dumnezeu de desfătare; mireasma inimii lui s-a asemănat miresei untdelemnului său. Duhul S-a sălășluit întru el și a cântat în el. Ungerea voastră e însă și mai mare; căci Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt S-au pogorât să Se sălășluiască întru voi.

15. Când a fost uns Saul [1 Rg 10, 1], pe cât de dulce era mireasma untdelemnului său, pe atât de împuțită era duhoarea inimii sale; iar Duhul S-a depărtat de la el și a fugit. Ungerea voastră e însă și mai mare, căci cugetul vostru e cățuia voastră; în templele voastre Duhul Se veselește, căci Îi sunteți cămară de nuntă pururea!

16. Când un lepros se curăța, preotul îl însemna cu untdelemn și îl ducea la izvor [Lv 14, 17. 15. 28]. Trecut-a însă preînchipuirea și a venit adevărul. Iată, ați fost însemnați cu Untdelemn, ați fost desăvârșiți prin Botez; v-ați unit cu Turma Domnului și ați fost hrăniți cu Trupul Lui*.

17. Unde e leprosul care, odată curățit, să-și iubească din nou lepra sa? Ați dezbrăcat păcatul. Lăsați-l! Nimeni nu mai îmbracă iarăși lepra de care s-a dezbrăcat. Păcatul a căzut, s-a cufundat. Să nu mai fie scos afară! A putrezit și s-a descompus. Să nu mai fie readus la viață! Să nu vă mai atingă rugina pe voi, cei care ați fost însemnați cu untdelemnul lui Hristos.

18. Vasul plămădit din lut își dobândește frumusețea din apă și puterea [taina] din foc, dar atunci când cade se zdrobește și nu mai poate fi plăsmuit din nou. Voi v-ați făcut vase ale harului lui Dumnezeu. Păziți-vă de dreptatea Lui, care nu creează de două ori!

* Schema arhaică a inițierii creștine în Siria epocii lui Efreem: Mirungere — Botez — Euharistie, diferită de cea devenită tradițională ulterior în lumea greco-bizantină: Botez — Mirungere — Euharistie.

19. Care e asemănarea între voi și prorocul pe care l-a scuipat afară chitul [Iona 2, 10]? Cel lacom [Satana] v-a scuipat afară fiindcă l-a silit Puterea care a silit și chitul. Iona s-a făcut o oglindă pentru voi, căci chitul nu l-a mai înghițit iarăși; tot așa nici pe voi să nu vă înghițită cel lacom a doua oară! Voi, care ați scăpat, asemațați-vă lui Iona!

20. Untdelemn de preț a vărsat pe capul Domnului nostru Maria, și mireasma lui s-a revărsat în întreaga casă [In 12, 3]. Și mireasma Ungerii voastre s-a revărsat și a urcat la cer, bucurând pe veghetorii [îngerii] din înalt și stingherindu-l pe Satana. Dulce lui Dumnezeu e bună-mireasma voastră.

21. Mulțimile în pustie se asemanau unor oi fără pășune, dar s-a găsit pentru ele un Păstor milostiv Care le-a înmulțit pâinile pe pășuni [Mt 15, 29]. Fericți sunteți voi, mieii cei simpli ai lui Hristos însemnați cu Semnul Lui! Căci v-ați învrednicit de Trupul și de Sângele Lui. Păstorul În-suși S-a făcut pășune pentru voi.

22. Din apă a făcut vin și a dat de băut oamenilor la nunta Sa [In 2, 1]. Pentru voi, care ați postit, untdelemnul e mai bun decât băutura. Prin vinul Lui mirii s-au însoțit, prin untdelemnul Său soții s-au făcut feciorelnici: cu vinul Lui se face căsătoria, iar cu untdelemnul Său sfințirea/fecioria*.

23. Dă năvală turma lui Hristos ca să ia Semnul vieții. Ce flamura împărătească a mai pus pe fugă vreodată păcatul? Cel rău s-a înfricoșat în fața flammurii Tale, păcatul a fost biruit, risipit. Veniți, oilor, de primiți Semnul vostru care alungă lupii care vor să vă sfășie!

24. Veniți mieilor, primiți semnul vostru; căci Semnul vostru e Adevărul! e semnul care deosebește pe casnici de străini. Fierul tăierii-împrejur taie în chip asemănător și pe tăgăduitori [evrei], ca și pe fiii lui Agar [beduinii arabi]. Dacă tăierea-împrejur e semnul oilor, iată că și măgarii sălbatici ai pustiei [Fc 16, 12] sunt tăiați-împrejur!

* *Qaddișuta*, fecioria și consacrarea ascetică, legate în chip indisolubil de Botez la Efrem, ca în vechea tradiție siriană.

25. Adevărul seamănă unui pom mare; el și-a întins umbra peste poporul [ales], dar și-a înfipt rădăcinile între neamuri [păgânii]. Poporul [ales] s-a așezat în umbra lui, căci simbolurile lui au fost o umbră. Neamurile [păgânii] însă s-au așezat pe ramurile lui [Mt 13, 32], și au cules și mâncat din roadele lui.

26. Turmă nouă sunteți voi, care ați dezbrăcat năravurile lupilor și ca niște miei v-ați asemănat Mielului. Cel Unul S-a schimbat și i-a schimbat pe toți*. Oaia S-a înjunghiat pentru lup, iar mieii au alergat, au mâncat-o și s-au făcut oi. Păstorul s-a schimbat în oaie și lupul și-a uitat firea sa.

27. Privește în mila Ta și spre mine! Să nu mă schimonosească semnul țărilor, al oamenilor de-a stânga. Să nu se facă oaia Ta țăp [Mt 25, 32]! Căci dacă nu sunt în stare de dreptate, n-am vrut nici să păcătuiesc. Nu Te uita, Doamne, la năravurile mele cele rele, ci caută doar spre voia mea! Nu dreptatea Ta să se uite la faptele mele, ci harul Tău la voia mea!

28. Poeții și învățătorii, ascultătorii și cei însemnați să înalte laudă lui Hristos, și prin El Părintelui Său Preaînalt, care a dat poeților cuvântul lor, și învățătorilor glasul lor, Care a dat ascultătorilor înțelegere și a sfințit untdelemnul pentru cei însemnați.

Laudă Plinătății și amin Pecetluirii!**

< strofe dintr-un alt manuscris, *Ja* >

29. Cine nu se va înspăimânta că peste Iosif în iatac s-a năpustit necurăția, ca să întineze trupul său curat și feciorelnic [Fc 39, 11-12]? Iosif poate să vă fericească că însăși Curăția a zorit în întâmpinarea voastră în lăcașul cel sfânt, să vă sfințească mădularele!

* Schimbarea, *șuhlafa*, la Efrem se referă la Întrupare; cf. *Imnele* 25, 15 și 3, 6 la Naștere. Subiectul schimbării sau prefacerii este *Ihidaya*, „(Fiul) Unul(-Născut al Tatălui)”.

** Stih supranumerar în strofă, probabil un răspuns al comunității.

30. Dintr-odată soarele s-a întunecat și dintr-odată tâlharul a strălucit [Lc 23, 43-44]. Luminătorul s-a întunecat ca să dea mărturie că răstignitorii au răstignit Lumina. În Untdelemn sunt, iată, razele Ei! Ungeți-vă și veți străluci de cunoștință cum a strălucit tâlharul de la Raza Care a răsărit peste el!

31. Domnul nostru a murit și soarele s-a întunecat: îndoită noapte pentru răstignitori. Întunericul îi învăluia din afară, întunericul îi învăluia dinăuntru. Voi însă, care L-ați mărturisit pe Cel Răstignit, aveți îndoită lumina: luminați fiind de Untdelemn, străluciți iarăși în Apă!

32. Împăratul caldeilor a pecetluit în chip văzut gura gropii [cu lei] [Dn 6, 18], iar Împăratul ceresc a pecetluit gura fiarelor în chip nevăzut. Privegheați și vă rugați asemenea lui Daniel, ca Semnul Vieții pe care-l purtați să alunge poftetele și ele să se depărteze de trupurile voastre.

33. Dureoasă pentru dobitoace e înfierarea lor, dureoasă pentru suflete e tăierea împrejur care revărsa întinări peste cei tăiați împrejur fiindcă nu tăia împrejur întinarea inimii. Cremenea i-a însemnat odinioară pe cei aspri [Ios 5, 2-3], Untdelemnul îi însemnează pe cei curați; celor blânzi Cel Blând le-a dat Untdelemn, dar inimii lor de piatră le-a dat cremene.

34. Înfierarea aceea firească se împărtășește de puterea focului; ea pune semnul proprietarului pe proprietatea și turma sa. Untdelemnul însă se împărtășește în loc de foc de Duhul Sfânt; El așează un semn ceresc pe trupurile voastre pământeste.

35. Semnul se face mijlocitor între animal și flacăra; el ia din foc cu blândețe, ca trupul să nu ardă. Între turma Ta și Focul Tău stă, iată, Semnul Untdelemnului Tău, Doamne! Untdelemnul care atâță focul a îmblânzit pentru mine vâlvătaia lui.

4

1-3: cei unși cu untdelemn devin apoi prin Botez rude cu Hristos și dobândesc haina veșniciei; 4: legământul între cel ce se botează și Domnul înaintea preotului; 5-6: aluatul lui Dumnezeu în apa botezului; 7-8: veșmântul Botezului e Hristos însuși; 9-13: pogorârea lui Hristos e înălțarea celui botezat, asemenea lui Hristos, și acesta își păstrează slăbiciunea; 14-17: slăbiciunea omenească din afară a celor botezați și înălțarea lor lăuntrică se aseamănă rugului aprins văzut de Moise; pedeapsa celor ce l-au disprețuit pe acesta din urmă; porunca lui Hristos de a nu disprețui pe cei mici; 18-24: adaos din alt manuscris: Euharistia de după Botez; veșmântul Botezului din foc și Duh, care mistuie păcatele; cei botezații strălucesc în întunericul lumii; fericirea lor aici și dincolo

SCHIMBAREA MELODIEI. ALT IMN

1. Coborâți [în apă], frații mei însemnați, îmbrăcați pe Domnul nostru [Ga 3, 27] și amestecați-vă cu neamul Său! Căci este Fiul Celui de neam mare, cum a spus în parabola Sa [Lc 11, 12].

REFREN: *Binecuvântat Cel ce în ape a șters păcate nenumărate!*

2. Din înalt vine Firea Lui și din adânc Haina Lui legată pentru totdeauna de haina celui ce își dezbracă acum haina sa [Col 3, 9].

3. Și voi să dobândiți acum din ape de la El haină care nu se învechește și nici nu se strică, haină care pe cei ce o poartă îi îmbracă în veșnicie.

4. Preotul binecuvântat e un mijlocitor între cele două părți: un contract se încheie înaintea lui; mijlocitor al Domnului său, e un chezaș din mijlocul nostru.

5. Dumnezeirea și-a amestecat aluatul în apă. Plămada trupului alcătuit din țărână a atras la ea aluatul și l-a frământat cu Dumnezeirea.

6. Aluatul Domnului se poate întinde până la rob trăgându-l spre libertate; el l-a legat pe cel rob de Cel de neam mare [Lc 11, 12], de Domnul a toate.

7. Căci chiar dacă rămâne rob pe pământ, robul care s-a îmbrăcat în apă în Cel ce slobozește toate este om liber sus; libertatea e podoaba lui.

8. Omul liber care s-a îmbrăcat în apă în Veghetorul Acela [Hristos, Îngerul Domnului] se face părtaș al Robului ca să se asemene Domnului, Care S-a făcut Rob pentru robii Săi.

9. Cel care face bogate toate S-a pogorât și S-a îmbrăcat în sărăcie ca să împărtășească săracilor bogățiile ascunse în comoara apei [Botezului].

10. Cel mic care s-a îmbrăcat în Cel ce ridică în apa [Botezului] toate, chiar dacă e slab în ochii nebunilor, e mare pentru veghetori [îngeri], fiindcă e îmbrăcat în Măreția [lui Dumnezeu].

11. Cel mare însă, Care din iubire s-a făcut mic, a fost prigonit de tăgăduitori [iudei] și închinat de veghetori [îngeri]. S-a făcut mic și i-a făcut mari pe cei mici.

12. Cine e mare să se facă mic, ca, mic fiind, să crească prin El! Să se asemene Celui Preaînalt, Care S-a făcut cel mai mic; S-a făcut mic și i-a făcut mari pe toți.

13. Cel de jos, care s-a îmbrăcat în apă în Cel Înalt, poate fi disprețuit, dar a-l cerceta e lucru mare; căci în el locuiește Cel Preaînalt.

14. Căci cine ar putea disprețui rugul acela disprețuit, umil, în mijlocul căruia însă a locuit măreția învăpăiată a Dumnezeirii [Iș 3, 2-4]?

15. Cine l-ar putea disprețui pe Moise, găngavul umil, în a cărui umilință a locuit Strălucirea slăvită [Iș 4, 10-12]?

16. Cine l-a disprețuit pe el [pe Moise] a disprețuit și pe Domnul său. Pe ticăloșii care l-au disprețuit i-a înghițit cu mânie pământul [Nm 16, 32]; pe leviții care și-au bătut joc de el i-a mistuit focul [Nm 16, 35].

17. De aceea a poruncit Hristos: „Nu numi raca” [Mt 5, 22] pe cel botezat, care s-a îmbrăcat întru El. Căci cine disprețuiește pe cel mic, disprețuiește împreună cu el și pe Cel Mare.

18. Iubiților și frumoșilor, care ieșiți din apa [Botezului], așezați-vă la ospățul pe care vi l-a gătit Fiul Tatălui, Care a pus întru voi lumina Sa!

19. Copii ai Botezului, copii fără pată, v-ați îmbrăcat în foc și în duh [Lc 3, 16]. Păstrați haina pe care ați îmbrăcat-o în apa [Botezului]!

20. Cine s-a îmbrăcat în veșmântul slavei țesut din Apă și din Duh [In 3, 5], acela nimicește în Focul Lui măreția păcatelor.

21. Cei chemați la ospățul Său [...] faceți-vă luminători care să strălucească în lumea întunecată de rău.

22. Cămară de nuntă netrecătoare și fericire nesfârșită ați scos din Apă voi, fiii Duhului, atât pentru lumea aceasta, cât și pentru cea de dincolo!

1-2: veșmântul din Duh al Botezului, veșmânt ceresc al celor uniți cu îngerii; 3-4: Ioan Botezătorul vestește Botezul cu apă și Duh prin care neamurile păgâne se fac copii ai lui Avraam; 5: Iordanul și Botezul; 6: curățirea lui Neeman și Botezul; 7-8: Moise și trecerea prin Marea Roșie, preoții și Botezul; 9-11: ungerea lui David și biruința asupra lui Goliat; 12-14: apa din stâncă și izvorul din coasta lui Hristos; 15: rugăciune finală

ALT IMN

1. Coborâți, fraților; îmbrăcați-vă în scaldătoare în Duhul Sfânt și uniți-vă cu făpturile duhovnicești [îngerii] care slujesc Dumnezeirii.

REFREN: *Binecuvântat Cel ce a așezat Botezul spre iertarea fiilor lui Adam!*

2. Căci Ea e Focul ascuns care însemnează turma Ei cu cele Trei Nume ale Celui ce este Duh [In 4, 24], Nume care înspăimântă pe cel rău.

3. Ioan, care striga cu glas tare: „Iată Mielul lui Dumnezeu” [In 1, 29. 36], făcea cunoscut despre neamuri [păgâni] că ei sunt copiii lui Avraam [Mt 3, 9].

4. Iar despre Domnul nostru a mărturisit: „Cu Foc și cu Duh va boteza!” [Mt 3, 11]. Focul și Duhul, fraților, iată-le în adevăratul Botez!

5. Botezul e mai puternic decât Iordanul, micul pârâu, căci valurile lui de Apă și Untdelemn spală păcatele fiecărui.

6. Elisei a curățit lepra lui Neman prin înșeptită cufundare [4 Rg 5, 10. 14]; iar Botezul curăță păcatele ascunse în suflet.

7. Moise a botezat poporul [Israel] în mare, dar n-a putut spăla inima lui pe dinăuntru, care era plină de întinarea păcatelor.

8. Iată preotul spală, asemenea lui Moise, întinarea sufletului și însemnează cu Untdelemn mieii cei noi pentru Împărăția cerurilor.

9. Samuel l-a uns pe David ca el să fie împărat în popor [1 Rg 16, 13]; iar pe voi vă unge preotul ca să moșteniți Împărăția.

10. David a luat drept armă untdelemnul, cu care a luptat și l-a doborât pe viteazul acela care voia să subjuge pe Israel [1 Rg 17, 4. 23].

11. Așa și Untdelemnul lui Hristos și arma din Apă smeresc mândria celui rău [Satana], care voia să subjuge neamurile [păgâne].

12. Prin apa care a curs din stâncă s-a potolit setea popoului [Israel]; iar prin izvorul lui Hristos e potolită setea neamurilor [păgâne]!

13. Toiagul lui Moise a deschis stâncă și a făcut să curgă izvoare [Is 17, 5-6], din care bând s-au răcorit cei chinuți de sete.

14. Iată din coasta lui Hristos [In 19, 34] curge izvorul Leacului Vieții! Neamurile [păgâne] chinuite au băut din el și au uitat de durerile lor.

15. Varsă Roua Ta peste mine, nevrednicul, și iartă păcatele mele prin Sângele Tău! Fie, Doamne, să stau de-a dreapta Ta amestecat în numărul sfinților Tăi!

1-2: Duhul Sfânt la Botezul lui Iisus și în Botezul Bisericii; 3-5: apa Iordanului și apa Botezului; 6-8: bucuria îngerilor pentru cei ce se botează, care se fac din trupești duhovnicești; 9: pogorârea celor însemnați și urcarea celor botezați, îmbrăcați în haina lui Adam dinainte de cădere; 10: Botezul ca rezidire a trupului; 11: noua denumire a celor botezați; 12: Elisei și Neeman; 13: numele celor botezați sunt înscrise de Hristos în cartea cerească; 14: Botezul ca început al epocii harului; 15: sărutarea păcii cu mieii cei noi îmbrăcați în alb; 16-18: darul Botezului pierdut prin păcate poate fi redobândit prin lacrimile pocăinței; 19-20: rugăciune finală pentru poet, învățător și preot; îndemn la lauda Domnului

SCHIMBAREA MELODIEI. ALT IMN

1. Duhul S-a prăvălit din înalt și, plutind peste ea, a sfințit apa la botezul lui Ioan. Atunci a lăsat toate și S-a lăsat peste Unul singur [Lc 3, 22]. Acum însă coboară și rămâne peste toți cei născuți din apă [In 3, 5].

REFREN: *Binecuvântat Cel ce S-a botezat ca să vă boteze, pentru ca să vi se ierte datoria!*

2. Dintre toți cei pe care i-a botezat Ioan, Duhul S-a așezat peste Unul. Iar acum S-a pogorât de sus ca să se așeze peste mulți și plutește dezmiertător peste tot cel ce iese [din apă].

3. Minune! Cel ce curățește toate S-a pogorât și S-a cufundat în apă. Mările fericesc râul în care Te-ai botezat, și apele cerului sunt pline de invidie că nu s-au învrednicit să fie scaldătoarea Ta.

4. Minune, Doamne, și acum: că deși izvoarele sunt pline de apă, numai Apa Botezului poate aduce iertare. Puternice sunt oceanele cu apele lor; dar prea slabe ca să aducă iertare.

5. De se sălășluiește puterea Ta, Doamne, într-un lucru disprețuit, el se face cinstit, așa cum un pustiu se umple de popor atunci când se așează în el un împărat. Prin Puterea Ta, Apa s-a făcut biruitoare asupra păcatului care a fost înghițit de viață.

6. Săltați, oilor, când vedeți că se apropie mâna care botează. Primiți, oilor, Semnul vostru, intrați și amestecați-vă cu turma! Mai mult decât pentru întreg staulul se bucură azi veghetorii [îngerii] pentru voi [Lc 15, 7].

7. Veghetorii [îngerii] se bucură pentru cei născuți din Duh și din apă. Făpturile de foc și duh se bucură astăzi că făpturile trupești s-au făcut duhovnicești. Serafimii care strigă „Sfânt, Sfânt, Sfânt” se veselesc că s-a înmulțit numărul celor ce strigă „sfânt” împreună cu ei.

8. Dacă îngerii se bucură chiar și pentru un singur păcătos care se pocăiește [Lc 15, 10], cât de mult trebuie să se bucure acum, căci în toate bisericile de praznicele dumnezeiești Botezul naște făpturi noi făcute cerești din pământeste!

9. Botezații care urcă [din Apă] sunt sfințiți, iar cei însemnați [cu Untdelemn] coboară în ea iertați. Cei ce urcă s-au îmbrăcat în slavă, cei ce coboară au dezbrăcat păcatul. Adam și-a pierdut dintr-odată veșmântul slavei lui, iar voi ați îmbrăcat dintr-odată veșmântul lui.

10. Când o casă de lut cade, ea poate fi înnoită cu apă. Trupul făcut din lut al lui Adam, care a căzut, a fost înnoit de Apa [Botezului]. Iată preoții înnoiesc iarăși, ca niște zidari, trupurile voastre!

11. Mirare mare e că lâna, care ia toate culorile, așa cum mintea omenească ia toate însușirile, e numită după cu-

loarea ei. Tot așa voi, ascultătorilor [catehumenilor], ați fost botezați și ați fost numiți „părtași”.

12. Apă obișnuită a sfințit Elisei cu Numele ascuns; îmbăindu-se în ea leprosul văzut, Puterea nevăzută l-a curățit [4 Rg 5, 14]. Ștearsă a fost lepra prin apă, ca și păcatul în cristelniță.

13. Astăzi au fost șterse datoriile voastre și au fost înscrise numele voastre. Preotul șterge în apă, iar Hristos scrie în ceruri: prin ștergere și scriere bucuria voastră e îndoită!

14. Astăzi a răsărit mila și s-a întins de la un capăt la altul. Soarele a apus și Mila a răsărit. Dreptatea și-a lucrat mânia ei și a despărțit, iar Harul și-a întins iubirea lui: milă și izbăvire pe degeaba!

15. Oile bătrâne dinăuntru zoresc să dea sărutul păcii noilor miei care tocmai li s-au alăturat. Cei albi s-au îmbrăcat în alb: albi înăuntru, albi și în afară, atât trupurile, cât și hainele voastre.

16. Orice gură vă fericește; căci sunteți fericiți întru toate. Păcatul a fost izgonit de la voi, Duhul Sfânt S-a așezat peste voi, fața celui rău s-a întunecat, iar Fața Celui Bun strălucește.

17. Ați primit darul pe degeaba. Nu încetați să-l păstrați! Odată pierdut, mărgăritarul nu mai poate fi înlocuit, așa cum fecioria, odată pierdută, nu mai poate fi găsită.

18. Pe voi, cei curați de orice prihană, să vă păzească puterea veșmintelor voastre albe. Iar pe cel ce s-a întinat iarăși de bunăvoie, lacrimile lui îl pot spăla din nou. Iar pe mine, slujitorul vostru al tuturor, să mă izbăvească rugăciunea voastră a tuturor!

19. Poetului, ostenit de cuvinte, să i se dea dezlegare din milostivire! Învățătorului, ostenit de vorbe, să i se dea iertare din bunăvoință! Preotului, ostenit de botezare, să-i vină cununa de la dreptate!

20. Din gura noastră, a tuturor împreună, a celor de jos și a celor de sus fără deosebire, îngeri, heruvimi și serafimi, botezați, însemnați și ascultători*, să strigăm cu glas tare: „Laudă Domnului praznicului nostru!”

* Cele trei trepte ale catehumenatului în vechea Biserică siriană.

1-14: prefigurări vechi-testamentare ale Botezului: toiegele lui Iacob în apă (1-3); Rebeca la puț (4); Moise ca păstor al lui Ietro (5); trecerea prin Marea Roșie (6); Moise și amoriții (7); alegerea luptătorilor de către Ghedeon și biruința lui (8-9); David și apa din puț (10); teascurile mâniei (11); brâul lui Ieremia (12); ungera lui Solomon (13); lâna din Ghedeon (14); 15-19: imagini naturale ale Botezului: baie răcoritoare (15); sudoarea și fierbințeala (16); apa pe drumul prin pustie (17); cufundătorul și mărgăritarul (18); apa dulce în corabie (19); 20-27: imagini ale Botezului în Noul Testament: samarineanca la puț (20-21); orbul la scăldătoarea Siloam (22); spălarea mâinilor de Pilat (23); apostolii (Simon) ca pescari de oameni (24-27); 28: rugăciune finală

SCHIMBAREA MELODIEI. ALT IMN

1. Oile lui Iacob au năvălit și au înconjurat puțul [Fc 30, 38] ca să ia în apă asemănarea lemnului îmbrăcat în simbolurile și preînchipuirile Crucii prin care asemănările și-au aflat tâlcuirea.

REFREN: *Binecuvântat Cel ce a iertat păcatele voastre, ca să primiți Trupul Său în curăție!*

2. Nuiielele au fost pentru Iacob chipuri, iar oile asemănări [Fc 36, 37]. Nuiielele arătau crucea, iar oile sufletele. Lemnul său închipuia lemnul Crucii noastre, turma sa închipuia Turma noastră.

3. Să se veselească turma lui Hristos și să înconjoare puțul Botezului, să se îmbrace în Apă întru asemănarea Crucii

slăvite și vii, spre care privește întreaga zidire întipărită toată de ea.

4. La puțuri a dobândit Rebeca podoabă urechilor și mâinilor ei [Fc 24, 22. 27]. Iar în Apa [Botezului] Mireasa lui Hristos [Biserica] s-a îmbrăcat în comori: în mâinile ei Trupul viu [Euharistia], iar în urechile ei făgăduințele [Botezului].

5. Scos-a Moise apă pentru turma lui Ietro, preotul păcătos [Iș 2, 7]. Păstorul nostru a botezat turma Sa; căci este Arhiereul adevărat. La puț erau turme mute, iar aici oi cuvântătoare.

6. Poporul botezat prin mare a ajuns păgân pe uscat. Legea s-a făcut nelucrătoare în urechile lui, iar mana s-a stricat în vasele lui [Iș 16, 20]. Voi însă mâncați Trupul viu, Leacul Vieții care dă viață tuturor!

7. Fiilor lui Lot Moise le-a zis: „Dați-ne apă pe argint și vom trece doar prin ținutul vostru” [Nm 21, 21]. Ei însă n-au vrut să le dea voie să treacă, nici să le dea apă trecătoare. Iată aici Apă vie fără plată și Cale care duce spre Eden.

8. Din apă și-a ales Ghedeon vitejii biruitori în lupte [Jd 7, 4]. Voi, însă, cei pogorâți în ape curate, ridicați-vă din ele și fiți biruitori în lupte! Primiți din Apă iertarea și din luptă cununa!

9. Botezaților, luați-vă făcliile voastre cum și-au luat făcliile lor oamenii lui Ghedeon [Jd 7, 20]! Biruiți întunericul cu făcliile voastre și tăcerea prin Osana voastră! Căci și Ghedeon a biruit în luptă prin strigăte și lumini.

10. Regele David a cerut apă din puț și i s-a adus, dar n-a băut-o, pentru că a văzut că a fost cumpărată cu sânge de om [1 Par 11, 16-19]. Voi însă v-ați scăldat în Apa cumpărată cu Sângele lui Dumnezeu.

11. Din Edom L-a văzut prorocul pe Dumnezeu venind ca un tescutor: El a gătit teasca mâniei, a zdrobit neamurile

[păgâne] și a izbăvit poporul [Israel]. Botezul însă face acum ca neamurile [păgâne] să fie izbăvite și poporul [Israel] să fie lepădat.

12. În râu și-a ascuns Ieremia brâul, care apoi s-a stricat [Ir 13, 7] închipuind poporul [Israel] care s-a stricat, s-a învechit și a căzut. Neamurile [păgâne], care căzuseră și se stricaseră, s-au îmbrăcat în apă în înnoire.

13. La binecuvântatul pârâu Siloe* l-au uns preoții pe Solomon [3 Rg 1, 38–39]. Tineretea lui a fost cinstită, dar bătrânețea sa desfrânată. Prin Apa curată [a Botezului] însă, voi v-ați îmbrăcat în curăție cerească.

14. Lâna care a rămas uscată de rouă [Jd 6, 37–40] închipuia Ierusalimul, iar vasul cel plin de apă [Jd 6, 37–40] închipuia Botezul: aceea a rămas uscată ca și cetatea închipuită, acesta s-a umplut ca și scaldătoarea simbolizată.

15. Trupul ostenit găsește în apă baie și odihnă de osteneala sa. Iată Baia în care sunt ascunse odihnă, viață și bucurie! În ea a găsit odihnă și ostenitul Adam care a adus osteneala în făptură [Fc 3, 17].

16. Izvoarele sudorii în trup sunt așezate ca leac împotriva fierbințelii. Iar izvoarele Botezului sunt așezate ca leac împotriva flăcărilor [iadului]. Iată Apa în stare să stingă [focul] gheenei.

17. Cine umblă în pustie, acela ia cu sine apă ca armă împotriva secetei care biruie toate. Coborâți în izvorul lui Hristos, și luați viața pe mădulele voastre ca armă împotriva morții!

18. Din adâncul mării scoate cufundătorul mărgăritarele lui. Cufundați-vă și voi [în Botez] și scoateți din apă Curăția ascunsă în ea, Mărgăritarul care va fi așezat în cununa Dumnezeirii.

* *Peshitta*, vechea traducere siriacă a Vechiului Testament, are Siloe; textul ebraic are Ghihon.

19. Apă dulce adună și strânge în butoaie corăbierul; în mijlocul mării el păstrează apa dulce în mijlocul apelor amare. Așa și voi păstrați în îmbăierile păcatului Apa Botezului vostru.

20. A spus samarineanca Domnului nostru: „Puțul e adânc” [In 4, 11]. Botezul e înalt. Dar în milostivirea lui el se pleacă spre noi; iertare cerească s-a pogorât la cei păcătoși.

21. „Cine bea din apa pe care i-o voi da Eu, acela nu va înseta în veac” [In 4, 14]. După acest sfânt Botez ați însetat, iubiților; în veci nu veți mai înseta după un alt botez.

22. În scaldătoarea Siloe s-a spălat orbul care voia să vadă [In 9, 7]. Ochii săi s-au luminat în apă, dezbrăcând întunericul care era peste ei. Voi ați dezbrăcat întunericul nevăzut, și din apă ați dobândit veșmânt de lumină.

23. Măinile și le-a spălat Pilat ca să nu se facă ucigaș [Mt 27, 24]. Voi însă cufundați-vă în apă trupurile, mâinile și gura! Mai mult, veniți și mâncați Leacul Vieții Care dă viață tuturor!

24. „Veniți după Mine și vă voi face pescari de oameni” [Mt 4, 19]: și în locul pescuirii trecătoare au prins pescuire veșnică. Ei, care prindeau pești pentru moarte, au botezat și au dat viață muritorilor.

25. O sută cincizeci de pești a tras năvodul lui Simon din mare. Dar din sânul botezului propovăduirea lui a prins zeci de mii de oameni pradă pentru Împărăție.

26. Preotul nostru e ca un pescar; stă lângă o apă mică. Dar mare este pescuirea lui, pești de orice chip și orice măsură; ceea ce prinde scoate și aduce Împăratului ceresc.

27. Simon a scos pești pe care i-a tras pe uscat și i-a adus înaintea Domnului [In 21, 10]. Iar preotul nostru a prins din Apa Botezului cu mâna pe care a primit-o de la Simon prin punerea mâinilor fecioare și feciorelnici, care au fost aduși de praznic Domnului praznicelor.

28. Milostivirii Tale mă rog cu osârdie: Izbăvește-mă! Căci ai jurat din milă că Tu, Doamne, nu voiești moartea muritorului, ci viața lui [Iz 18, 32]. Tu Te-ai jurat și eu Te rog cu osârdie. Tu, Cel ce juri, milostivește-te de cel ce Te roagă cu osârdie!

8

Prefigurări și imagini biblice pentru Botez: strălucirea de pe fața lui Moise (2); focul templului în puț (4); cei trei tineri în cuptor (5-6); Luca 12, 49 sq (7-8); Ieremia în pântecul mamei sale și în temniță (9-10); Elisei și fierul în apă (12); apa vrajbei în pustie (13); Agar la izvor (14); vântul ce sufla peste apele primordiale (15); Elisei înconjurat de oștirile cerești (18); Marea Roșie trecută de Israel (19); Iona în mare (20); izvoarele Ierihonului blestamate de Iosua, tămăduite de Elisei (22); alte teme: Botez și Întrupare (3 și 21); focul puterii lui Dumnezeu în untdelemnul Ungeriei și apa Botezului (11); sabia Domnului și cel născut în apa Botezului (16-17); și Maica Domnului a primit Botezul cu apă (23-24)

SCHIMBAREA MELODIEI. ALT IMN

1. În milostivirea Sa, Domnul S-a plecat și S-a pogorât ca să amestece în apă harul Său și să unească Firea Măreției Sale cu trupurile slabe ale oamenilor. A croit în apă un chip în care să coboare și Să Se sălășluiască între noi, asemenea chipului milostivirii prin care S-a pogorât și S-a sălășluit în pântec. E mila lui Dumnezeu, Care caută toate chipurile ca să se sălășluiască între noi!

REFREN: *Fericiți voi, cei cu trupuri strălucitoare!*

2. În peștera Horebului S-a plecat și S-a pogorât și a întins umbra Măreției Sale asupra lui Moise. A amestecat strălucirea Sa slăvită într-un muritor [Moise]. Aceasta era un semn al Botezului. Căci pogorându-Se să Se sălășluiască în el, a domolit în apă Puterea Măreției Lui ca să Se sălășluiască în cei slabi. Peste Moise s-a odihnit doar o suflare, peste voi însă plinătatea lui Hristos [Ef 4, 13].

3. Puterea pe care n-a putut-o îndura Moise, căpetenia eliberatorilor, și Ilie, căpetenia zeloșilor — de care chiar și serafimii își ascund fața lor [Is 6, 2], căci e Puterea care covârșește toate —, și-a arătat mila amestecându-se în Apă și Untdelemn, ca înaintea ei să poată sta slăbiciunea omească și prin Apă și Untdelemn să se îmbrace întru Ea.

4. Preoții robiei au îngropat și ascuns într-un puț focul templului [2 Mac 1, 20], simbol al Slăvitului Foc pe care Arhiereul l-a amestecat în cristelniță. Preoții au luat noroiul [puțului] și au stropit cu el altarul, fiindcă focul aceluia puț era amestecat în lut, simbol al trupului nostru care în Apa [Botezului] se amestecă cu Focul și cu Duhul Sfânt.

5. Cei trei tineri biruitori în Babilon au fost botezați în cuptorul de foc și au ieșit din el. Ei au intrat în el, s-au scaldat în flăcări, s-au plimbat în văpăi, iar acestea au picurat asupra lor rouă cerească [Dn 3, 50] și s-au dezlegat de pe ei legăturile pământești. Cei trei tineri biruitori au intrat, iată, în cuptor și au găsit aici un al Patrulea [Dn 3, 92].

6. Focul acela văzut, care a strălucit acolo, arăta Focul și pe Duhul Sfânt amestecat și ascuns în Apa [Botezului]. În flacăra el închipuia Botezul. Veniți, intrați și botezați-vă, fraților, în această văpaie care dezleagă legăturile, căci în El sălășluiește ascuns Cel de-al Treilea al Dumnezeirii [Hristos], Care în cuptorul de foc era al Patrulea.

7. Două cuvinte a rostit Domnul nostru și ele sunt strâns unite între ele. El a spus: „Foc am venit să aduc pe pământ” [Lc 12, 49] și: „Cu Botez am a Mă boteza” [Lc 12, 50]. Prin Focul Său a fost stins focul pe care l-a aprins cel rău. Apa Sa a biruit apa vrajbei cu care l-a încercat pe Iosif [Fc 37, 24] care a biruit și a fost încununat.

8. Iată Focul furat al Mântuitorului, pe care l-a aprins din milostivire în oameni; prin Focul său El a stins focul care ardea în necurați și păcătoși, foc în care cresc spini [Fc 3, 18] și neghină [Mt 24]. Fericite trupurile voastre care

au fost botezate în Focul care a mistuit mărcinii păcatelor voastre, și a făcut să se înalțe sămânța voastră cerească!

9. El l-a sfințit pe Ieremia în pântecul maicii sale [Ir 1, 5] și prin aceasta ne-a învățat că dacă până și rodul pântecului slab al legăturii trupesti e sfințit, cu cât mai mult va sfinți atunci Botezul rodul curat și duhovnicesc al nașterii Sale! Căci acolo în pântec e rodul obștesc al zămislirii oamenilor, aici însă în apa Botezului e rodul unei nașteri asemenea făpturilor duhovnicești [îngerilor].

10. Pe acest Ieremia, care a fost sfânt încă din pântecul maicii sale, căpeteniile l-au luat și l-au aruncat într-un puț [Ir 38, 4]. Sfințit a rămas prorocul în nămolul acestuia. Căci curată era inima sa chiar și în glod. Temeți-vă, fraților! Căci iată spălat este astăzi noroiul vostru ascuns și întinarea păcatelor voastre. Nu vă mai întoarceți în glodul vostru! Căci nu e decât o singură baie care curăță trupurile voastre.

11. Îndrăznețul, care se botează și păcătuiește iarăși, se aseamănă șarpelui care-și leapădă pielea și iarăși o îmbracă, care se înnoiește și întinerește ca iarăși să îmbrace vechile-i năravuri. Căci șarpele nu-și leapădă cugetele. Dezbrăcați-vă de cugetul său, de rugina sufletelor voastre! Omul cel vechi [Rm 6, 5; Ef 4, 22] să nu lase să se învechească nouatea pe care a îmbrăcat-o!

12. Elisei a aruncat o bucată de lemn în apă, a făcut să plutească ce era greu, iar ce era ușor să se cufunde [4 Rg 6, 6]. În apă s-au răsturnat firile, s-a făcut un lucru nou împotriva rânduiei lucrurilor. Cât de ușor e de aceea, Doamne, bunătații Tale să faci astfel ca în apă să se cufunde păcatul cel greu, și duhul cel ușor să fie scos afară și tras spre înălțimea cerului.

13. Iată înaintea voastră o apă liniștită, sfântă, blândă! Nu apa vrajbei, care l-a aruncat pe Iosif în puț [Fc 37, 24]. Nici apa sfădirii pentru care poporul s-a răzvrătit și a mur-

murat în pustie [Nm 20, 13]. E apa prin care se face împăcarea cu cerul.

14. Un izvor de apă văzut-a Agar [Fc 21, 19] și din el l-a adăpat pe încăpățânatul care s-a făcut măgar sălbatic în pustie [Fc 16, 11]. În locul aceluia izvor fiii lui Agar [arabii] s-au botezat în apa Botezului și s-au făcut blânzi și pașnici. Cine a mai văzut vreodată asini sălbatici care să lucreze în jug împreună cu boii? Seceriș însutit a dat sămânța lucrată de ei!

15. La început Duhul plutea pe deasupra apelor [Fc 1, 2] clocindu-le; și ele au zămislit și au născut chiții mării, peștii și păsările. Duhul Sfânt a clocit și apa Botezului, și ea a născut ca niște vulturi fecioare și căpetenii, ca niște pești pe cei înfrânați și mijlocitori, și ca niște chiți ai mării pe cei vicleni care s-au făcut simpli ca porumbeii [Mt, 10, 16].

16. Iată în apa [Botezului] sabia Domnului nostru desparte fii și părinți [Mt 10, 34–35]; e sabia vie ce desparte între vii și muritori. Iată prin Botez ei se fac feciorelnici/sfinți, căci s-au pogorât, au fost botezați și s-au îmbrăcat în Cel Unul*. Spre El zoresc mulți, cu semințiile, pruncii și bogățiile lor.

17. Căci pentru cine se îmbracă prin Botez în Cel Unul, Domnul celor mulți, Acela se face pentru el multe. Hristos se face pentru el comoară mare. El, Care S-a făcut în pustie masă îmbelșugată [Mt 14, 13–21] și la nuntă izvorul vinului [In 2, 1–12], S-a făcut toate în toți prin ajutoarele, tămăduirile și făgăduințele Sale.

* *Ihidaya*, „Unicul”, e Hristos ca Fiul veșnic și Unul-Născut al Tatălui; cei ce se îmbracă în Cel Unul devin *ihidaye*, „singuri” sau monahi prin celibat, „sfințenie/feciorie”, *qaddișe*. Devine din nou evidentă legătura strânsă existentă în vechea tradiție siriană între Botez, feciorie și monahism. Efrem însuși făcea parte ca diacon celib din confreria unor asemenea persoane consacrate: „fiii” și „ficele Legământului”, care, spre deosebire de monahi, trăiau însă în interiorul, nu la marginea, comunităților creștine siriene.

18. Elisei s-a făcut tovarășul veghetorilor [îngerilor] prin viețuirea lui curată și feciorelnică [sfântă]; o tabără de veghetori [îngeri] îi înconjură [4 Rg 6, 17]. Tot așa Botezul să fie pentru voi o tabără de veghetori [îngeri], fiindcă în inimă locuiește nădejdea celor de jos și Domnul celor de sus. De aceea, sfințiți pentru El trupurile voastre! Căci unde locuiește El, păcatul rămâne departe.

19. Nu sunt tot apele mării aceleia, care a ocrotit poporul [Israel] în valurile sale și a înecat pe neamuri [păgâni] în valurile ei. În Botez apele s-au schimbat: în ele, iată, neamurile [păgâne] au găsit viața, și poporul [Israel] moartea! Căci oricine nu se botează în Apa Celui ce dă viață tuturor a murit în chip nevăzut ca odinioară faraon în mare în chip văzut [Iș 14, 28].

20. Nu sunt aici tot apele mării aceleia care au mugit și s-au dezlănțuit împotriva lui Iona și l-au înghițit în adânc pe fiul lui Amitai [Iona 1, 1]. Fugarul a fost închis într-o temniță; o groapă l-a dus și l-a încuiat în alta: căci Dumnezeu l-a închis și în mare și în chit. Harul însă s-a pus chezaș pentru el, a deschis temnița și l-a scos pe propovăduitor afară.

21. Prorocii l-au numit pe Cel Preaînalt „foc mistuitor” [Dt 4, 24] și au zis: „Cine ar putea sta înaintea Lui?” Cum poporul [Israel] nu s-a putut sălășlui întru El, El și-a îmblânzit puterea Sa și neamurile [păgâne] s-au amestecat cu El; în Untdelemn s-au folosit de El ca ungere, în Apă ca haină, în Pâine ca hrană, în Vin ca băutură; în glasul Lui L-au auzit și cu ochii minții L-au văzut.

22. Iosua, fiul lui Nun, a blestemat Ierihonul și a blestemat izvoarele lui [Ios 6, 26]. Iosua le-a blestemat și ele s-au stricat. Prin simbolul lui Iisus ele au fost însă binecuvântate, căci a căzut în ele sare și s-au făcut dulci și gustoase [4 Rg 2, 20–22]: un simbol al Sării dulci ieșite din Maria, care s-a amestecat cu apa, a oprit puroiul rănilor noastre.

23. Și Maica Sa a fost botezată în Numele Său și s-a îmbrăcat în Ascunderea [Dumnezeirea] Lui, și pe cea care mai înainte L-a zămislit și născut a născut-o Botezul. Ea a născut și a fost născută, căci trupul, pe care El l-a luat din ea, ea l-a primit iarăși în Pâine și în Daruri [le euharistice]. Celei care a născut trupul Său, i-a dat viață Leacul Vieții care e în Pâinea Sa.

24. Dacă până și Maicii care L-a născut, Botezul Său i-a dat înălțare prin apă, Trupul Său i-a dat viață prin Pâine, iar Paharul Său a îmbătat-o din Vinul Său, cine ar putea deveni sfânt fără Apa Botezului, și cine s-ar putea sfinți fără Apa Botezului, cine se poate sfinți fără Sfântul Său Pahar?

9

1-2: Botezul în Iordan și Botezul creștin; 3-4: rodirea Botezului și dispozițiile primitorului său; 5: experiența lăuntrică a puterii nevăzute a Botezului; 6-7: frumusețea Botezului, Botezul ca oglindă; 8-10: Botezul primit fără înțelegere și cu înțelegere; 11: Botezul, scară a cerului; 12: apostolii au botezat neamurile (păgâne) care s-au făcut haină albă a lui Hristos; 13: trupul sfințit prin Botez trebuie ferit de întinare mai mult decât hainele; 14: felurile roade ale lui Hristos în oameni ca lumina soarelui în case mici și mari

SCHIMBAREA MELODIEI. ALT IMN

1. Ioan a văzut Duhul Care S-a odihnit peste Capul înalt, ca să arate că El, Capul din înalt, S-a pogorât în apă, a fost botezat, după care S-a urcat iarăși ca să Se facă Cap al pământului! Fii ai Duhului v-ați făcut de atunci, iar Hristos S-a făcut pentru voi Cap și voi mădulare pentru El.

REFREN: *Binecuvântat Cel ce S-a pogorât și a sfințit apele ca să ierte păcatele fiilor lui Adam!*

2. Uitați-vă și cunoașteți cât de mult ați fost cinstiți! Căci în locul sârmanului pârâu al Iordanului e aici slăvitul Botez, ale cărui aripi umbresc în pământ locuit trupurile voastre. Ioan a botezat în pustie; în sânul curat al cristelniței.

3. Văzând slava lui [a Botezului] nebunii își închipuiau că puterea lui crește odată cu podoaba lui. Ea însă rămâne aceeași și nu se împarte întru sine. Căci e Putere dumnezeiască și nici nu scade, nici nu crește; numai în noi ea scade sau crește: în cel al cărui cuget e mare, și Botezul e mare.

4. Dacă știința unui om este mare, rangul său îl înalță mai presus de frații săi; pe măsura credinței sale e și făgăduința făcută lui, și pe măsura înțelegerii sale e și cununa lui. E ca și cu lumina: deși aceasta e toată strălucitoare și toată egală cu sine însăși, un ochi e mai limpede decât altul.

5. Iisus a amestecat în apă Puterea Sa. Îmbrăcați-vă în ea, fraților, ca niște înțelepți! Sunt unii care văd în Botez numai apa. Dar odată cu trupul nostru trebuie botezată și mintea noastră. Trupul trebuie să simtă apa văzută, iar mintea Puterea nevăzută, ca să vă asemănați atât Celui nevăzut, cât și celui văzut.

6. Cât de slăvit e Botezul, veniți să-l vedem cu ochii inimii! Sunteți întipăriți cu o pecete ca monedele într-o monetărie, primiți chipul ei! Să nu rămânem în urma acestor chipuri, pentru că oile au însemnate aceste chipuri în inima lor! Slava din Apa [Botezului] închipuiți-o înăuntrul vostru!

7. Apa e ca o oglindă pentru cel ce se privește în ea. Stârnește-ți râvna, înțeleptule, și aseamănă-te ei, care-și alcătuiește întru sine și chipul tău! Ia-ți pildă de la ea și fii ca ea! Uită-te în Botez și îmbracă-te în Frumusețea ascunsă în el!

8. Ce folos va avea cel care aude un glas dar nu pricepe înțelesul lui, care aude un glas fără să-l înțeleagă? Urechea îi este plină, dar sufletul e gol. Iată Darul [Botezului] e din belșug, primiți-L cu înțelegere, ca și El să se bucure de primitorii Lui!

9. Botezul cu înțelegere e unirea a doi luminători*. Bogat e izvorul strălucirilor lor; el sfășie întunericul de deasupra duhului omului, ca sufletul să poată privi netulburat pe Cel Nevăzut uns cu Slava Sa, și să simtă cât de nepăsător e spre pocăință.

10. Botezul fără înțelegere e o comoară, deși e deplin e totuși lipsit; căci primitorul lui rămâne sărac. Nu știe cât

* Duhul Sfânt și duhul sau mintea omului.

de mare e bogăția în care a intrat și sălășluiește. Căci mare Dar este în Botez, deși săracul nu simte cât de mare se face odată cu el.

11. Înălțați ochii minții voastre și priviți, fraților, stâlpul ascuns în văzduh, a cărui rădăcină e înfiptă în apa [Botezului], și care urcă până la poarta înălțimii de sus, ca scara pe care a văzut-o Iacob [Fc 28, 12]! Pe ea coboară, iată, spre Botez Lumina și urcă spre cer mintea ca să se unească într-o singură iubire.

12. Domnul nostru botezat de Ioan a trimis douăsprezece izvoare [apostoli]. Aceștia au ieșit și au spălat în undele lor întinarea neamurilor [păgâne]. Albi s-au făcut închinătorii și hainele lor: hainele pe munte [Tabor, Mt 17, 2] și trupurile în Apa [Botezului]. În locul hainelor s-au făcut albe neamurile [păgâne] și ele I s-au făcut Lui veșmânt de slavă.

13. De la hainele voastre învățați, fraților, paza mădularilor voastre! Căci dacă până și haina ce poate fi curățită adeseori e păzită cu atâta grijă ca să rămână frumoasă, cât mai mult atunci trebuie să ne îngrijim de curăția trupului, pentru că nu e decât un singur Botez și multe sunt cele care-l vatămă.

14. Într-o casă mică și soarele este mic, deși este mare. Dacă însă strălucește într-o casă mare și largă, atunci razele lui sunt mai multe, se întind departe. Deși rămâne același în firea sa, soarele primește însă în case schimbări, ca și Domnul nostru în oameni.

10

1-2: căderea lui Adam și Botezul lui Hristos; 3-5: mântuirea prin Nașterea, Botezul, moartea și Învierea lui Hristos; jocul luminătorilor cu prilejul lor; 6-7: descoperirea slavei umanității, bunătății și dreptății lui Hristos; 8: dimineața, amiaza și seara zilei răstignirii, vestitoare ale lui Hristos; 9-10: cele patru punți de la naștere la botez, moarte și înviere; Învierea lui Hristos ca naștere spre Împărăție; 11: armele lui Hristos, Duhul Sfânt; 12: Botezul lui Hristos; 13-15: atitudinea lui Dumnezeu față de omul liber; 16: crucea lui Hristos, cheie a raiului; 17-19: adaosuri și alte manuscrise: 17: fiii lui Adam morți prin păcat, renașcuți prin Botez; 18: Mângâietorul scrie numele celor botezați ca moștenitori ai raiului; 19: minunea nașterii zilnice a soarelui

SCHIMBAREA MELODIEI. ALT IMN

1. Adam a păcătuit și a câștigat toate durerile, iar lumea, pe urmele lui, a dobândit toate păcatele. În loc să încerce să se ridice, ea părea să afle plăcere în cădere. Laudă Celui ce a venit și iarăși a ridicat-o!

REFREN: *Laudă Celui ce a venit și iarăși a ridicat-o!*

2. Cel curat a venit să Se boteze și El împreună cu cei necurați. Cerul s-a desfăcut [Mc 1, 10] ca să-L slăvească, căci Cel ce curățește toate S-a botezat împreună cu toți. S-a pogorât în apă și a sfințit-o pentru Botezul nostru.

3. Pricina pentru care a intrat în pântecul maicii e și pricina pentru care a pogorât în râu. Pricina pentru care a intrat în mormânt e și pricina pentru care ne duce în că-

mara Sa de nuntă; aceea de a-i face desăvârșiți pe oameni în tot chipul.

4. Zămislirea Sa e comoara binecuvântărilor noastre. Nașterea Sa e vistieria bucuriilor noastre. Botezul Său e pricina iertării noastre. Moartea Sa e pricina vieții noastre. Numai moartea a mâhnit-o prin Învierea Sa.

5. La Nașterea Sa a strălucit steaua în văzduh. La Botezul Său lumina a fulgerat din apă. La moartea Sa soarele s-a întunecat pe boltă. La Pățimirea Sa au apus luminătorii. La Arătarea Sa luminătorii s-au arătat împreună cu El.

6. A descoperit slava Sa din pricina Măreției Lui. A descoperit pătimirea Sa din pricina umanității Lui. A descoperit iubirea Sa din pricina bunătății Lui. A descoperit judecata Sa din pricina dreptății Lui. A dat celor alor Săi să guste gusturile Sale.

7. Cine a văzut pătimirea Sa și L-a tăgăduit din pricina ei să vină să vadă slava Lui și să se închine Lui! Cine L-a disprețuit nerecunoscător față de bunătatea Lui să se teamă că va simți dreptatea Lui. El a dat ajutorul Lui închinătorilor Săi.

8. Răsăritul a luminat dis-de-diminează, miazăziua s-a întunecat în mijlocul zilei, apusul s-a luminat seara. Cele trei zări închipuiau pe Cel Întâi-Născut; vesteau moartea și viața Lui.

9. Nașterea Sa a ajuns îndată la Botez. Botezul Său a ajuns degrabă la moarte. Moartea Sa a ajuns neîntârziat la Înviere. Împătrită punte spre Împărăția Lui. Iată turma Sa trece peste ea pe urmele Lui.

10. Și așa cum fără ușa Nașterii nimeni nu poate intra în lume, tot așa fără puntea Învierii nimeni nu poate intra în Împărăția cerurilor. Oricine rupe această punte surpă nădejdea lui.

11. Și-a luat armele [Duhului Sfânt], a biruit și a dobândit cununa. A lăsat armele pe pământ și S-a urcat la cer.

Dorește cineva cunună de biruință? Să vină la arme ca prin ele să dobândească cununa și biruința pe care o dorește!

12. A împlinit dreptatea [Mt 3, 15] pe pământ și s-a urcat la cer. Dacă S-a botezat chiar și Cel ce curățește toate, care om nu se va lăsa botezat? Fiindcă harul lui Dumnezeu a venit la Botez să spele puroiul rănilor noastre.

13. Atotputernică e sila lui Dumnezeu. Dar el nu iubește atât de mult sila cât voința înțelegătoare. De aceea ne cheamă în multe feluri ca să ne mântuiască fără silă, prin convingere.

14. În bunătatea Sa le-a împăcat pe amândouă: n-a vrut să silească libertatea noastră, dar n-a lăsat-o nici de capul ei. Căci dacă ar sili-o, ar desființa hotărârea ei liberă. Și dacă ar lăsa-o de capul ei, și-ar răpi puțința de a o ajuta.

15. Știe că prin silă ne-ar lipsi de ceva. Știe că prin îngăduință ne-ar preda stricăciunii. Știe că prin învățatură ne poate câștiga. Nu ne-a silit și nici nu ne-a lăsat de capul nostru cum a făcut cel rău; ne-a învățat și mustrat și ne-a câștigat cu bunătatea Lui.

16. Știe că vistieria Sa este plină. Cheia vistieriei Sale a pus-o în mâinile noastre. Pentru că Adam a deschis ușa gheenei, a făcut din Crucea Sa vistiernicul nostru, ca ea să ne deschisă ușa raiului.*

< strofe adăugate în alte manuscrise, O și M >

17. Fiii întâiului Adam au căzut și s-a înecat în păcat. Atunci Tatăl a trimis pe Fiul Său iubit; Acesta S-a botezat și i-a născut a doua oară pe oameni; și ei au găsit viața într-o a doua naștere.

18. Iată Duhul, Mângâietorul, e aici ca un scriitor iscusit ca să înscrie numele celor botezați și să le aducă Tatălui, ca moștenitori în Eden, unde e loc pentru mulți.

* „Sfârșitul Imnelor la Arătare”, notează copistul manuscrisului P.

19. Am văzut soarele, fraților, răsărind de la răsărit, maica strălucirilor. La vederea lui, duhul mi s-a umplut de uimire: cum se zămislește și se naște în fiecare zi! Și atunci caută să-l cerceteze iscoditorii!

11

1: sfințirea bisericilor și ungerea; 2: Botezul lui Hristos și Botezul Bisericii; 3: fiii lui Aaron și catehumenii; 4: râul lui Iezchiel și Botezul; 5: botezul lui Ioan și Botezul creștin; 6: tămăduirea paralizicului de la Betezda și Botezul; 7: tămăduirea apei de către Elisei și Botezul; 8: prăznuirea Botezului

ALT IMN

1. Mulțumește, fiică [Biserică], pentru că ai îndoită cunună! Templele tale și copiii tăi se bucură; iată sfințirea templelor tale prin slujbe și sfințirea copiilor tăi prin înungere! Fericită ești tu; căci sunt două începuturi deodată: asemenea Slavei care coboară peste lăcașurile tale coboară și Duhul asupra copiilor tăi.

REFREN: *Să se bucure trupurile care s-au dezbrăcat de cel rău și în apă s-au îmbrăcat iarăși în slava lor!*

2. Deschis-a Domnul Botezul în binecuvântatul râu al Iordanului. Înaltul și adâncul s-au bucurat pentru el. Râul păcii a scos din apă Pârğa Sa [Hristos], iar Acesta a scos pârğa Botezului Său [creștinii]. Facă Cel Bun în milostivirea Lui ca pacea Sa să aducă pârğă pe pământ!

3. Întins-a Moise cortul cel trecător. Preoții lui s-au curățit în apă [Iș 29, 4], au intrat și au slujit în el; dar au fost pedepsiți și focul i-a mistuit [Lv 10, 2], pentru că inima lor nu fusese spălată înăuntrul lor. Fericită ești tu [Biserică];

* Imnele 11-13 la Arătare sunt adăugate în manuscrisul P (British Museum Add 14512).

căci, de marele Paște al Pătimirii, sufletele sunt curățite întru tine de preoți prin mireasma de jertfă a hainelor lor de pocăință.

4. Mare e taina pe care a văzut-o prorocul: curgerea aceea de apă ce se rostogolea [Iz 47, 5]. A privit în adâncul ei și a văzut frumusețea Ta; în loc de el însuși te-a văzut pe tine [fiică], a cărei credință năvalnică nu poate fi trecută. Potopul tău nevăzut inundă pe inițiații păgânismului!

5. Ioan a fost cel mai mare între cei născuți din femeie, dar cel mai mic din Împărăție e mai mare decât el [Mt 11, 11]. Pentru că cei botezați de el au fost botezați din nou cu botezul Apostolilor [FA 19, 4]. Fericită ești tu [Biserică], căci oricare din preoții tăi e mai mare decât el [Ioan], doar pentru că botezul său dăinuie în veac.

6. Scăldătoarea Siloe* n-a băgat în seamă pe bărbatul care zăcea în pat; treizeci și opt de ani a așteptat degeaba din pricina părtinirii leviților. Fericită ești tu [Biserică], căci tămăduirea ta se lucrează întru tine în fiecare ceas și preoții tăi sunt gata pentru oricine are nevoie de ajutorul tău.

7. Prorocul a tămăduit apa stricată și a ridicat boala pământului făcut neroditor [4 Rg 2, 19-22]; moartea a încetat și pământul s-a umplut de viață; copiii lui s-au înmulțit și au umplut sânul său. Mila ta însă e mai mare decât mila lui Elisei. Înmulțește-mi mieii mei și turmele mele pe lunga curgere a pâraielor mele!

8. Mare minune e în turma ta [Biserică]: îngeri împreună cu cei vii. Trei Păstori sunt lângă curgerea apei, Doi nevăzuți [Tatăl și Duhul] și Unul văzut [Hristos], Care botează. Fericit cel botezat în izvorul Lor! Căci Trei Brațe l-au sprijinit și Trei Nume l-au păzit.

* Siloe aici în loc de Betezda (In 5, 2).

1-4: căderea în păcat și Botezul; 5: Botezul, izvorul vieții din coasta lui Hristos; 6-7: Treime și Botez

1. În Botez Adam a aflat iarăși slava grădinii [raului]. Căci Hristos S-a pogorât, l-a luat din apă, S-a îmbrăcat întru el, după care S-a înălțat și S-a preamărit împreună cu el. Binecuvântat fie Cel Atotmilostiv!

REFREN: *Binecuvântat Cel ce S-a pogorât, S-a botezat în Iordan și a întors neamurile [păgâne] de la rătăcire!*

2. Viteazul a căzut din rai și Cel Milostiv l-a sprijinit prin Botez. Frumusețea pierdută din pricina pizmuitoru-lui a găsit-o iarăși prin har. Binecuvântat fie Cel Atotmilostiv!

3. Rudele [lui Dumnezeu, oamenii] au primit podoabă în Eden; dar șarpele a furat cununile lor. Mila dumnezeiască a călcat în picioare șarpele și rudele Lui au strălucit iarăși în hainele lor. Binecuvântat fie Cel Atotmilostiv!

4. Ele se îmbrăcaseră în frunzele sărmene [Fc 3, 7]. Cel milostiv însă S-a milostivit de cei odinioară frumoși, și în loc de frunze le-a dat din apa Botezului Veșmântul Slavei. Binecuvântat fie Cel Atotmilostiv!

5. Botezul e Puțul Vieții, pe care Fiul lui Dumnezeu l-a deschis prin viața Lui; din coasta Sa [In 19, 34] a născut curgeri de apă. Veniți toți cei însetați [In 7, 37], veniți și vă răcoriți! Binecuvântat fie Cel Atoatemilostiv!

6. Tatăl l-a însemnat pe el [izvorul] cel înalt [al Botezului], Fiul s-a însoțit cu ea [fântâna] cea binecuvântată

[a Botezului], Duhul a pecetluit-o cu întreită pecete, și el [Botezul] a strălucit în sfințenie. Binecuvântat fie Cel Atotmilostiv!

7. Neiscodita Treime a așezat comori în Botez. Coborâți, voi săracilor, și îmbogățiți-vă! [...] Binecuvântat fie Cel Atotmilostiv!

* Lacună în manuscris.

1: renașterea din Botez; 2: Botezul nimicește zapisul datoriei lui Adam; 3: veșmântul Botezului țesut de Duhul Sfânt; 4-6: rai și Botez; 7: înrudirea cu Sfânta Treime lucrată de Botez; 8: Botezul, cale spre cer; 9: lumina Crucii în apa Botezului; 10: baia Botezului, stropire cu isopul lui Hristos; 11-13: comoara apei Botezului, izvorul din coasta lui Hristos în care moare păcatul strămoșesc; 14: îndemn către cei botezați să se îmbrace în Cel Unul[-Născut]

ALT IMN

1. Botezul s-a făcut maică ce zămislește în fiecare zi făpturi duhovnicești și ridică în chip feciorelnic lui Dumnezeu copii noi. Binecuvântat fie Cel ce ne-a născut a doua oară!

REFREN: *Binecuvântat Cel ce a sporit frumusețea voastră din apele Botezului!*

2. În sânul Botezului a fost desființată datoria obștească; mila a șters în Apă și în Untdelemn[ul Botezului] marele zapis al lui Adam și el a fost rupt.

3. Duhul Sfânt a țesut în Apa [Botezului] haine frumoase pentru rudele [lui Dumnezeu] biruite, care-și pierduseră hainele în grădină. Binecuvântat Cel ce pe cei pierduți i-a adus înapoi!

4. În grădină se gătise o mândră cămară de nuntă; dar șarpele a răsturnat-o. În locul ei a fost dăruit Botezul, fiul stelei, ca el să mângâie pe cei odinioară frumoși.

5. Iată în ușa Apei [Botezului] mila strigă în fiecare zi pe cei pierduți să intre [Pr 8, 3] și să se facă fii ai lui Dumnezeu, Cel Iubitor de oameni, ca să se unească cu El în lumina Sa.

6. Heruvimul și sabia lui [Fc 3, 24] au fost depărtați de la ușa Botezului, Fiul lui Dumnezeu stă aici ca să-i ducă pe oameni la Tatăl Său, ca să-i facă împreună moștenitori cu El fără pizmă.

7. Fii ai lui Dumnezeu v-ați făcut prin Botez, frați și prieteni ai lui Hristos, rude ale Duhului, fii ai luminii din apă. Binecuvântat fie Cel ce v-a făcut mai frumoși!

8. Botezul ne-a croit calea vieții spre Împărăție. Umblând pe ea pământenii intră la Dumnezeu, ca să se slăvească împreună cu El.

9. Soarele care a strălucit pe Cruce a făcut să se sălășluiească lumina lui în apă [Botezului] și a strigat neamurile întunecate. Ele s-au pogorât, s-au îmbrăcat și s-au împodobit în ea și au strălucit în strălucirea Arătării Lui.

10. Cel Sfânt a făcut o baie și a chemat neamurile la iertare. În Botezul Său i-a spălat și sfințit pe cei întinați care s-au făcut curați prin stropirea cu isopul plin de iertare.

11. În apă și-a ascuns bogăția Lui, și a tras la Sine pe cei nevoiași, ca ei să coboare și să primească de aici comoara pe care o împărtășește celor sărmani și să se bucure de bunătățile Sale cele mari.

12. În această Apă sfântă moare păcatul care omoară toate, și sufletul omorât la început de păcat trăiește din nou, și-a găsit iarăși străvechea frumusețe.

13. Prin izvorul care a curs din coasta Fiului lui Dumnezeu [In 19, 34] chinuitul pământ înflorește și aduce roade cuvântătoare prin Apa care înnoiește pământul.

14. Voi cei botezați, care în sânul Botezului ați găsit Împărăția, coborâți, îmbrăcați-vă în Cel Unul; căci El este Domnul Împărăției. Fericiți voi, căci ați fost încununați!

Imme-dialog
*(Sogyatha)**

Sogytha alfabetică la Maica Domnului, fără ca strofele să aibă vreo legătură precisă între ele. Teme: minunea zămislirii și a nașterii feciorelnice (2, 5-10, 18-19, 23, 32-36); minunea lui Dumnezeu în sânul Maicii Sale (4, 12, 20, 21, 27, 46-49); Eva și Maria (11, 24-26, 30, 42, 45); Adam și Hristos (13-15, 28-29, 50); Pruncul divin (3, 39). Imagini-cheie: Maria-lâna (16); pomul vieții (22); izvorul curat, Templul (37-38); mlădița din rădăcina lui Iesei (40); juninca liberă de jug (41); căruța lui Dumnezeu (44).

SOGYTHA LA POMENIREA MAICII DOMNULUI
PE MELODIA: *Tatăl a scris scrisoarea*

1. Trezește, harfa mea, cânturile tale spre lauda Fecioarei Maria! Înaltă glasul tău și cântă minunea acestei Fecioare, fiica lui David, care a născut lumii Viața.

2. Cine iubește se minunează de ea; cine vrea să iscodească, înroșește și amuțește, ca să nu iscodească Maica, ce a născut în feciorie neatinsă. Dacă până și ea e prea înaltă pentru a putea fi tâlcuită în cuvinte, să nu îndrăznească spre Fiul ei tăgăduitorii!

3. Pruncul s-a jucat cu vipera și a călcat în picioare șarpele [Is 11, 8]. Și a făcut-o pe Eva să uite veninul care a intrat în ea de la omorătorul șarpe care prin viclenia lui a prăvălit-o în iad.

4. „Ca muntele Sinai Te-am purtat fără să fiu arsă de focul Tău înfricoșător; căci Tu Ți-ai ascuns focul, ca să nu mă vatămi. Și nu m-a ars flacăra Ta, spre care nu pot să privească nici chiar serafimii.”

* Inscrise în ms. siriac *British Museum Add 14506*, între *Imnele la Naștere și Imnele la Arătare* ale lui Mar Efrem. Deși nu aparțin cu certitudine lui Efrem, fiind compoziții mai târzii, ele au fost redade aici atât din pricina unității tematice cu imnele precedente, cât și pentru că reflectă elocvent un gen propriu imnografiei siriene: poemul-dialog (*sogytha*). Din punct de vedere formal, *sogytha* propriu-zise sau dialoguri imnice sunt doar nr. 4 și 5.

Despre acest gen literar, cf. S. BROCK, „Dialogue Hymns of the Syrian Churches”, în *Sobornost/Eastern Churches Review* 5:2 (1983), p. 35-45 și *Sogiatha. Syriac Dialogue Hymns. Four Syriac Dialogue Hymns* (The Syrian Churches Series 11), 1987; 4 imne-dialog între Zaharia și Gavriil, Gavriil și Maria, Ioan Botezătorul și Hristos, tâlharul și heruvimul.

5. Al Doilea Adam a fost numit [1 Co 15, 47] Cel al Cărui nume era dintru început, fiindcă S-a sălășluit în pântecul fiicei lui David și din ea S-a făcut om fără sămânță și fără durere. Binecuvântat fie Numele Său!

6. Gavriil cel trimis a gătit în ea un sălaș Domnului său. Neamul nostru omenesc mărunț și de jos se unește în ea cu neamul lui Dumnezeu, Cel mai presus de orice patimă.

7. Și atunci Maria a vrut să afle despre zămisirea sa de la îngerul care i-a adus vestea, căci în urechile sale a auzit cuvinte noi. Dar Gavriil a oprit-o să se ostenească degeaba cu iscodirea Fiului Acela.

8. „Cum va fi aceasta întrucât n-am cunoscut vreodată bărbat [Lc 1, 34]? Zămisirea și fecioria e cu neputință să se afle împreună. Firea noastră n-a cunoscut vreodată aceasta, în nici o femeie n-a arătat ea acest lucru.”

9. În felul unui copil obișnuit credea Fecioara că va veni Acesta în pântecul ei, și îl căuta pe calea croită de fire. El însă a apucat o altă cale în nașterea Sa, și a intrat în pântec fără să nimicească semnele fecioriei sale.

10. Maria a crezut că va zămisli după rânduiala văzută a lucrurilor, El însă a lăsat acea veche cale a nașterii și S-a pogorât la ea pe o cale nouă, pe care n-au mers mai înainte nici firea, nici mintea.

11. Prin Pruncul Mariei a fost binecuvântată maica [pământul] blestemată odinioară pentru fiul ei [Adam]. Cuvinte de binecuvântare au străbătut adâncurile lui în Pruncul [Mariei]; iar El a omorât moartea și pe Satana, care l-au înrobii și umilit pe Adam.

12. Cel ce Se aseamănă Tatălui Său dintru început S-a făcut prunc în sânul Mariei. El ne-a dat puterea Lui și a luat asupra Sa neputința noastră. S-a făcut muritor împreună cu noi și a amestecat în noi viața Sa, ca să nu murim.

13. În toate cele ale întâiului Adam S-a arătat Adam Cel Ceresc [1 Co 15, 45, 47], Care a călcat pe urmele lui, afară

de păcat. De aceea a și fost numit Adam de Pavel care L-a propovăduit.

14. La facerea întâiului Adam n-a fost nevoie de împreunare și dureri de naștere. Căci Dumnezeu a luat țărână în mâinile Sale și l-a plăsmuit El Singur pe Adam [Fc 2, 7] arătând prin aceasta puterea și înțelepciunea Sa.

15. Tot așa S-a făcut și Cuvântul om din Fecioara Maria. Nu împreunarea a arătat taina venirii Lui; prin voia Lui S-a făcut trup [In 1, 14], S-a făcut om și a venit în lume.

16. Maria e lâna peste care s-a pogorât de la Tatăl ploaia binecuvântării; ea a fost stropită de roua Sa pentru Adam. Și Acesta [Adam] s-a făcut viu din nou și s-a sculat din mormânt; căci dușmanii săi l-au ascuns în iad.

17. Marea comoară a învățaturii mi s-a deschis din iubire și m-a îmboldit să povestesc despre fiica lui David. Veniți, ascultătorilor, și bucurați-vă de învățătura ce îmbogățește pe iubitorii ei.

18. Învățătura binecuvântată se silește în orice vreme să-i mântuiască pe oameni. Ea povestește, iată, despre curata Fecioară care a născut pe Dumnezeu în trup [1 Tim 3, 16]. Veniți, popoare, să ne minunăm de cuvântul ei!

19. Sufletul ei era plin de uimire și cu mirare a grăit Pruncului ei cu glasul înțelegerii și stărnirile duhului; a grăit în cântece de leagăn pline de iubire și în frumoase cântări.

20. Fecioara s-a făcut maică păzindu-și neatinsă fecioria și a purtat în trupul ei Pruncul ca fecioară; a fost Maică a lui Dumnezeu, dar și slujnica și făptura înțelepciunii Lui.

21. Ea, care a născut pe singurul Cel Unul-Născut, a hrănit pe Dumnezeu și pe [al Doilea] Adam și s-a făcut maică Fiului nevăzut; născut în desăvârșire de Tatăl Său, Acesta S-a făcut iarăși Prunc în pântecul maicii Lui.

22. Pomul Vieții care creștea la început în mijlocul raiului [Fc 2, 9] nu i-a dat lui Adam Rodul care i-ar fi putut

dărui viața. Acesta S-a arătat în sânul Mariei, S-a dăruit pe Sine Însuși lui Adam, și el a dobândit prin El viață.

23. Cuvântul, Domnul, a ieșit din înălțimile cerești, S-a pogorât și S-a sălășluit în slujnică. Ea a zămislit și L-a născut. Mult prea înalt e cuvântul despre cea curată pentru gura tuturor celor cuvântători.

24. Datornică s-a făcut Eva în Eden. Zapisul datoriei ei: moartea din neam în neam, a fost cerut de la copiii ei. Șarpele, vicleanul scriitor, l-a scris, l-a semnat și pecetluit cu viclenia lui.

25. Bătrânul șarpe a născocit viclenia și a făcut mare datoria ei. Cea lipsită de experiență a găsit plăcere în viclesugul vânătorului ei. A plecat urechea la șoapta lui și l-a prăvălit din înălțimea lui pe Adam.

26. Eva s-a îndatorat, dar Maria a rămas scutită, ca slujnica să dezlege datoria maicii sale și prin ea să se rupă înscrisul care-și ridică glasul împotriva tuturor generațiilor.

27. Foc țin degetele ei și văpaie îmbrățișează brațele ei. La sânul ei a tras Flacăra ca să o domolească și a dat lapte Celui ce hrănește toate. Cine ar putea vorbi despre ea după cuviință?

28. Copiii pământului au înmulțit blestemul lui și spinii care-i urâteau chipul; au adus și sălășluit în el moartea care îl pustia. Dar Pruncul Mariei a umplut de viață întreaga făptură.

29. Fiul pământului a adus boală și suferință în lume; a deschis ușa morții, care a intrat și i-a făcut silnicie. Fiul Mariei însă a luat asupra Sa suferința făpturii și i-a dat în schimb viața.

30. Din sânul celei neatinse în fecioria sa, ca pământul binecuvântat și nelucrat al Edenului, a crescut Pomul Vieții care, gustat fiind, dă în mila Sa sufletelor viață.

31. Nu căuta să tâlcuiști minunea cu gândurile tale, tu cel slab! Nu zori degeaba pe calea firii! Căci pe o cale ascunsă înțelegerii a intrat și S-a sălășluit El în pântecul încuiat.

32. Nu un om a zămislit ea, ca firea să simtă intrarea lui. Căci până la pântec El a fost Foc și Duh. Dar în pântec S-a făcut om, rămânând însă Dumnezeu desăvârșit.

33. Gavriil n-a vestit că un om va veni în lume. Dumnezeu Cuvântul l-a trimis la Maria să-I gătească sălaș ca să Se sălășluiască în el și să se facă om fără să sufere vătămare [în Dumnezeirea Lui].

34. Minunata zămislire n-a avut nevoie de împreunare ca să ia chip. Căci Ziditorul oamenilor S-a sălășluit în slujnică și Și-a făcut trup și mădulare ca Domn atotputernic.

35. Cine a văzut vreodată un Prunc care să-și fi ales mama pentru nașterea sa și care să-i fi vestit de mai înainte că va veni și se va sălășlui întru ea. Și pe când cugeta ea la zămislirea Lui, a și intrat și S-a sălășluit în ea fără ca ea să bage de seamă.

36. Maria a zămislit, așadar, Pruncul Care întrece orice înțelegere, și a aflat de la un înger că El nu vine dintr-o împreunare; că Duhul Sfânt și Puterea Celui Preaînalt [Lc 1, 35] L-au alcătuit în pânțele ei.

37. Maria e izvorul curat, în care nu s-a amestecat vreodată ceva din scurgerea împreunării. Ea a zămislit în pântecul ei curgerea Vieții, Care S-a pogorât și a inundat făptura și prin ea toți cei morți s-au făcut iarăși vii.

38. Maria e templul curat, în care S-a odihnit Dumnezeu, Viteazul cel veșnic [Is 9, 6], și a săvârșit în chip minunat taina prin care Dumnezeu S-a făcut om iar Adam a fost numit și el „Fiu” de Tatăl.

39. Prin Tine, Doamne, s-a împărtășit mângâiere și întărire celor întristați pentru izgonirea din grădină, care pierduseră veșmântul slavei și se îmbrăcaseră în haine de frunze [Fc 3, 7]. Pentru ei Te-ai înfășat în scutece [Lc 2, 7], ca ei să se întoarcă iarăși în Eden.

40. Maria e vlăstarul ce s-a arătat din rădăcina binecuvântată a lui David, și ramurile lui au odrăslit mlădițele

Sângelui Vieții. Adam a băut din vinul ei, a înviat și s-a întors iarăși în Eden.

41. Iubita junincă [*Jd* 14, 18], care s-a arătat în turma binecuvântatului Avraam, s-a lăsat jos [*Iș* 1, 16] fără să fi purtat jugul căsătoriei, și L-a născut pe Dumnezeu, Care în iubirea Lui S-a făcut om ca să ne mântuiască.

42. De aceea, departe a rămas împreunarea de Adam și de Eva, și nici la Domnul nostru n-a fost nevoie de ea, căci Dumnezeu a fost Cel ce l-a făcut pe Adam, iar mai pe urmă S-a făcut om.

43. Ai poruncit apei și țărânei, și au scos din ele după so-iul lor ființele vii pe care le-ai plăsmuit în ele [*Fc* 1, 20–24]. Nebunii au văzut aceasta fără să iscodească; dar și-au pus în mișcare mintea cu iscodire ca să cerceteze nașterea Ta neînțeleasă.

44. Ascultați laudele aduse căruței [de heruvimi] a lui Dumnezeu și cântecelor de leagăn ale Maicii Fecioare! În căruță e puterea Sa și în Maria iubirea Lui! Heruvimul Îl laudă plin de frică, iar slujnica și maica Sa Îl sărută.

45. Glasul Vieții [Ioan Botezătorul] a fost trimis în împărăția morții de Tine, Cel Preaînalt, să spună Evei aflată în împărăția celor îngropați: „Fiica ta a născut fecioară nevătămată un Prunc, Care dezleagă datoria ta.”

46. El a crescut în pân-tece de slujnică, fără ca ea să știe că se mișcă în pântecul ei. Pecetluit a fost pântecul ei și cu toate acestea El Se sălășluisie în trupul ei. Ea aștepta să vadă când va veni la ea, și El era deja intrat și curat în pântecul ei.

47. Măreț lucru e că Cel Vechi de zile [*Dn* 7, 9] S-a sălășluit ca un Prunc în pântec, foc în sân de maică, iar Cel din veac S-a început și a primit zămislire.

48. Laudă Pruncului Care mai întâi a plăsmuit-o într-un pântec pe maica Sa, după care S-a făcut El însuși Prunc întru ea, mai tânăr decât ea. El este mai bătrân decât maica Sa și, iarăși, mai tânăr decât ea, fiindcă așa a vrut El.

49. Mulțumită fie adusă mării Înțelepciuni care a intrat în sânul Fecioarei și S-a sălășluit acolo. Și deși înaltul și adâncul erau pline de măreția Lui, trupul fiicei lui David a ținut-O și strâmtimea firii omenești a cuprins-O în sânul ei.

50. Două maici s-au arătat care au născut prunci potrivnici: una [pământul] l-a născut pe Adam, care a umplut-o de blestem, iar alta, Maria, L-a născut pe Dumnezeu, Care a umplut făptura cu binecuvântarea Sa.

51. Binecuvântată ești Marie, fiica lui David, și binecuvântat este Rodul [*Lc* 1, 42] pe care ni l-ai dăruit nouă. Lăudat fie Tatăl, Care L-a trimis pe Fiul Său spre mântuirea noastră, și lăudat fie Duhul, Mângâietorul, Care ne-a învățat taina Lui! Lăudat fie Numele Lui!

1-5: introducerea temei minunii Maicii Domnului de către poet;
6-26: cântul Mariei pentru Pruncul ei divin. Teme: Maria și ce-
rul (10-12); Maria căruța lui Dumnezeu (15 sq); și îngerii (17 sq);
Maria, Eva, Adam și raiul (19-24)

ALTĂ SOGYTHA DIN CÂNTECELE DE LEAGĂN

1. Mă minunez de Maria, că a dat lapte Hrănitorului
neamurilor Care S-a făcut prunc. El S-a sălășluit în trup de
Fecioară, și toate lumile erau umplute de El.

REFREN: *Laudă Ție, Doamne, Căruia I se închină cu bu-
curie cerul și pământul!*

2. Fiica celor sărmani s-a făcut maică Celui bogat, pe
care îl îmboldea iubirea. Foc a fost în pânțele Fecioarei,
fără ca ea să fi fost pârjolită de flacăra Sa.

3. Ea săruta și îmbrățișa Cărbunele aprins, pe Care L-a
purtat nevătămată. Flacăra S-a făcut trup și S-a lăsat pur-
tată de mâinile Mariei.

4. Soarele uriaș S-a strâns și S-a ascuns într-un Nor stră-
lucitor. Slujnica s-a făcut maică Celui ce l-a făcut pe Adam
și lumea.

5. Ea Îl purta, Îl îmbrățișa și Îi cânta cu dragoste multu-
mindu-I. Se închina Pruncului, zicând: „Poruncește-mi să
Te îmbrățișez, Doamne!”

6. Fiul meu ești Tu, și vreau să-Ți cânt cântec de leagăn;
mama Ta m-am făcut, și vreau să Te laud! Fiul meu, pe

Care L-am născut, e mai bătrân decât mine; Domnul meu,
pe Care L-am purtat, mă poartă El pe mine.

7. Tulburat este cugetul meu de teama de Tine. Adună
gândurile mele, ca să Te laud pe Tine! Mă minunez de
Tine, cum ești lipsit de glas, deși întru Tine se ascund gla-
surile tunetelor.

8. Ca un prunc ai ieșit din mine, Tu Care ești tare ca un
uriaș. O minune ești Tu, așa cum Te-a numit Isaia, care
Te-a vestit [Is 9, 6].

9. Te sălășluiești cu totul întru mine și ești cu totul as-
cuns în Tatăl Tău. Toate înălțimile sunt pline de Tine, și
sânii mei nu sunt prea mici pentru tine.

10. În mine și în cer e sălaşul Tău. Ca și cerul vreau să Te
laud, Doamne! Cei de sus să se minuneze de mine și toți să
mă ferească!

11. Cerul să mă poarte și să mă iubească! Căci am fost mai
cinstită decât el. Fiindcă nu acela s-a făcut maica Ta; s-a
făcut doar tronul Tău [Mt 5, 34].

12. Cu cât mai cinstită și slăvită e, așadar, Maica Împăra-
tului ca Tron al Său! Vreau să-Ți mulțumesc, Doamne, că
ai binevoit întru mine. Vreau să-Ți fiu maică și să-Ți cânt
cântări!

13. Cel Uriaș, Care poartă pământul a vrut să-L port eu,
fie binecuvântat! Cel Bogat S-a făcut fiu al fiicei unor săr-
mani; fie binecuvântat!

14. Pe Tine, Cel Străvechi, Care Te-ai pogorât la mine și
Te-ai făcut prunc, pe Tine Te înalț! Odihnești pe genunchii
mei, și de Tine atârnă înălțimile, adâncurile și toate lumile.

15. Ții sânii mei și cârmuiești pământul și cerul, și toate
cele ce sunt în ele. Căruță [de heruvimi] Te poartă sus, dar
Te port și eu, pentru că sălășluiești întru mine.

16. Ești cu mine, și se închină Ție toate cetele îngerilor.
Ești cuprins de brațele mele, și ești purtat ca un Biruitor
de heruvimi.

17. Umpli sus cerul, iar jos Te poartă pântecul. Întru cele cerești sălășluiești în foc, și nu-i arzi pe pământeni.

18. Serafimii Te înalță în sfințenie, și cum Îți voi cânta Ție, Doamne? Heruvimii Te laudă cu cutremur, și cum Te vor slăvi melodiile mele?

19. Eva, strămoașa noastră, să asculte acum cântul meu și să zorească încoace! Să-și ridice capul, pe care goliciunea din grădină l-a făcut să se plece!

20. Să-și descopere fața și să-Ți cânte Ție; căci ai luat de la ea rușinea ei. Să asculte melodia păcii; căci, iată, fiica ei a dezlegat datoria ei!

21. Rupt în bucăți este șarpele care a amăgit-o, de Tine, Dezrădăcinătorul lui, Care ai ieșit din pântecul meu. Heruvimul și lancea să fie dezrădăcinați de Tine, și Adam cel izbăvit să se întoarcă!

22. Eva și Adam să scape la Tine și să culeagă de la mine Rodul Vieții! Prin Tine gâtlejul lor să se facă iarăși dulce în locul rodului care l-a făcut amar!

23. Robii izgoniți să se întoarcă prin Tine la moștenirea din care au fost izgoniți. Fă-Te pentru ei Veșmântul Slavei, ca să-și acopere cu el goliciunea lor!

24. Arată-Te lor în iad, alungă de la ei întunericul lui! Prunc bătrân care ai răsărit întru mine, prin Tine să se binecuvânteze toți pruncii!

25. Cei ținuți în iad să fie toți eliberați de Tine, și întunericul să fie luminat de Tine! Cei săraci să se îmbogățească prin Tine, Doamne, și cei nevoiași să dobândească prisos!

26. Toți flămânzii să se sature prin Tine și morții să învie la glasul Tău! Cerul și pământul să răsune de Tine! Binecuvântat fie Domnul a toate, Care Te-a trimis!

3

1-14: invitat de Maria, poetul vorbește despre lumina care iese din ea (2); despre Pruncul ei divin (3); compară pe Maria cu căruța lui Dumnezeu (4); despre aducerea la templu unde Hristos, Care primește toate jertfele, Se aduce El Însuși jertfă (5-10); despre Simeon, așteptarea și rugăciunea lui de slobozire (11-14); 15-17: rugăciunea lui Simeon; 18-30: rugăciunea lui Simeon mărturisire a divinității Pruncului; 31-34: Maria vorbește lui Simeon; rugăciunea lui e și o dovadă a nașterii ei feciorelnice; 35-40: Maria, Simeon și Pruncul

SOGYTHA LA BĂTRÂNUL SIMEON

PE MELODIA: *Tatăl a scris*

1. Preacurata Fecioară m-a chemat să vorbesc despre ea. Veniți, intrați, gustați, cei chemați la nuntă [Mt 9, 15] din hrana duhovnicească pe care a gătit-o oaspeților Fecioara!

REFREN: *Binecuvântat fie Hristos, pe Care Simeon L-a purtat cu iubire în brațele sale!*

2. Raza care a luminat lumea a răsărit din maica în care a binevoit. A ieșit din ea și a mântuit făpturile. Prin nașterea ei a risipit umbra și prin răsăritul ei a nimicit întunericul.

3. Maria a purtat Pruncul Care l-a făcut în înțelepciunea Sa pe Adam. Cu laptele ei L-a crescut și la sânul ei Îl săruta. L-a purtat în brațele ei, și El purta numai făcând un semn lumea.

4. Când a ieșit să-i tămăduiască pe oameni a luat-o spre a-L descoperi lumii pe Fecioara. Și în locul căruței [de

îngerii] cu roți cuvântătoare, a vurt să Îl poarte ea Biruitor, Fecioara. Cine ar putea grăi cum se cuvine despre ea?

5. La templul sfânt L-a adus ea, ca El să Se arate cu daruri în casa Tatălui, să aducă jertfa și să plinească Legea, ca să se asemene întru toate pruncilor între care se amestecase.

6. El fusese cu Tatăl Său pe muntele Sinai, când Acesta a dat poporului Legea care primește jertfe și ispășiri. Aici Îl poartă și aduce pentru El daruri slujnica [Maria — Lc 1, 38].

7. Cel ce primește jertfele leviților și darurile tuturor preoților, aduce El Însuși jertfă și cereri, porumbi și făină, că ele să fie puse spre curățire pe altar.

8. El a luat jertfă de la Noe [Fc 8, 21] și S-a arătat lui Avraam la jertfă [Fc 15, 10], lui Isaac pe altar [Fc 22, 13] și lui Iacob pe scară [Fc 28, 12]. În iubirea Sa i-a cruțat pe cei dintâi de jertfe, dar cei din urmă au cerut de la El daruri de jertfă.

9. El a primit jertfa întâilor născuți [dintre animale] a lui Abel [Fc 4, 4] și l-a lepădat pe răul Cain: marele Melchisedec a fost preot spre preînchipuirea Lui [Fc 14, 20]; și acum cu zeciuală și făină Îl aduce Iosif la templu.

10. El i-a arătat lui Avraam ziua Lui [In 8, 56] lângă stejar și i S-a arătat în berbec, și tot El i-a dat lui Eliazar efodul cu pietrele scumpe [Is 28, 1. 15]. Și acum cu pruncii aduce daruri de jertfă spre curățire pe altar.

11. Simeon, bătrânul cel vechi de zile, a văzut minunea și s-a aprins de iubire. A purtat Pruncul, s-a minunat de El și s-a închinat Lui și l-a rostit rugăciunea: „Acum, Doamne, că Te-am văzut, slobozește-mă” [cf. Lc 2, 29].

12. Simeon era legat de Duhul și aștepta în templu [Lc 2, 25] pe Hristos. Într-o descoperire înaltă L-a văzut pe Domnul său și, când Pruncul i S-a arătat, bătrânul s-a înflăcărat și s-a rugat Lui în iubire.

13. De firul vieții îl legase Pruncul pe care L-a născut fecioara; cu multă vreme înainte îi făgăduise: „Nu vei ieși din lume înainte de a fi văzut Pruncul” [cf. Lc 2, 26].

14. Treceau generațiile și anii, iar făgăduința nu se împlinea, bătrânul însă era legat de ea, rămânea și aștepta. A venit însă ziua descoperirii, iar el s-a grăbit spre ea cu bucurie și s-a rugat să fie slobozit.

15. „Au văzut ochii mei mila Ta. Slobozește-mă acum, Doamne, după făgăduința pe care mi-ai făcut-o! M-ai legat și încătușat, m-ai apăsătorit greu cu timpul îndelungat. Slobozește-mă acum din viață, fiindcă Te-am văzut; căci de aceea am fost legat, ca să Te primesc acum.

16. Solobozește-mă, Doamne, ca să mă odihnesc în țărână și să duc tuturor celor îngropați vestea cea bună! Iată Cel ce dezleagă pe cei încătușați, Domnul a venit! Veste bună vouă tuturor, celor morți; căci se apropie Cel ce vă va învia pe toți!

17. Slobozește-mă, căci mă ții în legături, Fiule al Celui viu, și lasă-mă să Te văd în această lume. Am văzut descoperirea Ta și am fost cinstit cu vederea Ta. Vreau să mă duc și să mă odihnesc în împărăția morților, ca să vestesc tuturor vestea cea bună.”

18. Minune mare pentru cei înțelegători și rușinare pentru păgâni și iudei; bătrânul s-a rugat de Prunc: „Slobozește-mă din viață!” căci Pruncul îl legase de ea, și de aceea l-a fost ușor să-l slobozească.

19. Simeon L-a purtat în mâinile Sale, iar serafimii și îngerii numai cu cleștele [Is 6, 6]. Pricină de laudă pentru Biserică, iar pentru sinagogă poticneală: dușmana batjocorește soarele, și fiica luminii se veselește de smerenia Lui.

20. Vino, tovarăș al Iudei, care nu mărturisești că Dumnezeu S-a născut! Pe Cine a rugat Simeon să-l solobozească din viață? Numai pe Domnul duhurilor, Care e Dumnezeu și S-a arătat om.

21. Cine e Pruncul, pe Care preotul l-a purtat în brațele sale, înaintea Căruia și-a adus rugăciunea și rugăminta și a mărturisit în iubire că El l-a legat și tot în iubire L-a rugat să-l slobozească.

22. Cine e bătrânul vechi de generații, care L-a rugat pe Pruncul bătrân de o zi să-l slobozească? Dacă bătrânul n-ar fi fost mai tânăr decât pruncul, nu i-ar fi pus înainte rugăminta sa de a fi eliberat de povara bătrâneții.

23. Binecuvântatul bătrân s-a rugat de Pruncul înfășat în scutece [Lc 2, 12], fiindcă a aflat Cine este și L-a cunoscut drept Cel care-l legase, și fiindcă știa despre El că e Cel mai bătrân decât soarele și decât Adam.

24. Dacă n-ar fi știut că Pruncul e Stăpânul tuturor generațiilor și că îi este ușor să-i lege de viață și să-i dezlege pe oameni de ea, nu L-ar fi rugat să fie slobozit de povara ei ca să se odihnească.

25. L-a cunoscut pe Prunc din descoperirea Duhului [Lc 2, 26], pe când tăcea încă, și atunci când L-a văzut, nu și-a înfrânat rugăminta. Și-a înălțat glasul ca să mărturisească și el că Dumnezeu S-a arătat om.

26. Veniți să ascultăm rugăciunea slăvitului bătrân, cum și-a plecat capul, s-a închinat și s-a rugat Pruncului Care stătea în mâinile sale, să îplinească din iubire cererea sa!

27. „Acum că am văzut mila Ta, lasă-mă să mă despart de cele de aici!” Și cu mărturisirea lui s-a făcut martorul pruncului. Mila și binecuvântarea sunt ale Pruncului Care prin milostivirea Sa izbăvește tot trupul [Fc 6, 12].

28. Bătrânul se pleacă înaintea Pruncului și anii vieții sale dau mărturie pentru Pruncul Care e cu adevărat Cel Vechi de zile [Dn 7, 9], și despre care David a mărturisit: „Tu, Pruncule, ai fost dintru început” [Ps 110, 3].

29. Și înțeleptul bătrân, care L-a purtat în templu pe brațele sale, a cunoscut, când a văzut Pruncul, că e Cel

Vechi, și ca pe Cel vechi de zile [Dn 7, 9] L-a rugat să-l slobozească cu iubire.

30. „Prunc” l-a numit fiul lui Iesei [Ps 110, 3], care a văzut dinainte că Se va arăta ca Prunc. În nașterea Lui dintâi El nu e mai tânăr decât Tatăl Său. L-a numit „prunc” căci Cel ce era născut dintru început avea să vină la o a doua naștere.

31. Maria a auzit rugăciunea bătrânului mișcat de Duhul [Lc 2, 27]. Și a zorit cu bucurie spre el și i-a zis: „Grăiește, bătrânule vechi de zile! Căci dulce ca mierea e gustul cuvintelor tale.

32. Înălță-ți glasul, bătrânule, ca să audă faptele, roabele lui Dumnezeu, și fii cu rugăciunea ta martorul fecioriei mele; că fără legătură trupească a răsărit din mine Cel Bun ca să mântuiască lumea.

33. Înălță-ți glasul tău dulce și lovește corzile harfei tale, ca să răsune! Cu dulcele tău cânt mângâie întristarea mea; căci fiii poporului meu [Israel] mă batjocoresc, luptă cu cântul tău împotriva celor ce mă urăsc pe mine!

34. Frumos este glasul rugăciunii tale. Vorbește ca să audă faptele, și fii martor adevărat al fecioriei mele; căci feciorelnic S-a născut Cel ce S-a pogorât la oameni!”

35. Cât de frumoasă era grija slujnicei și a slăvitului bătrân să se facă martori în cuvintele lor lucrului celui neuzit, ei care știau Cine e și al Cui Fiu este, și să povestească despre El cu iubire.

36. Binecuvântatul câmp a dat snopul tuturor bucuriilor, mulțime de grâne și roade, fără să fi fost lucrat. Și Simeon a purtat Binecuvântarea pe brațele sale și a dat-o lumii.

37. Amândoi se lăudau cu Rodul pe care-L născuse Fecioara: atât cea care L-a născut, cât și bătrânul care a zorit în întâmpinarea Lui. Cerul și pământul s-au bucurat de Mijlocitorul Care a adus oamenilor pacea.

38. Templul și locașul cel sfânt sunt una în Domnul preoților. Acesta în același timp a adus darurile Lui și a primit rugăciunea [lui Simeon]. A adus împreună cu Iosif jertfa și a curățit cu isopul Său pe oameni.

39. Simeon a purtat în mâinile sale Strugurele Vieții din mlădița Fecioarei și cu cuvinte de binecuvântare L-a purtat în casa ispășirii. Și tot lăcașul sfânt s-a bucurat de Pruncul Care a fost trimis de Tatăl.

40. Fecioara care L-a născut s-a veselit cu bătrânul care a fost slobozit prin arătarea Ta. Chivotul legământului a săltat înaintea Celui care a venit la el cu daruri. Cerul și pământul și toate cele din ele să laude pe Cel prin a Cărui naștere s-au bucurat toate.

4

1-9: Arătarea lui Hristos în Naștere și a stelei Lui care i-a condus pe magi la Maria și la Prunc; 10-52: convorbirea Mariei cu magii, dialog împărțit pe strofe: Maria protestează împotriva darurilor lor și a adorării Pruncului ei ca Împărat invocând sărăcia și neajutorarea Lui; magii invocă steaua care li L-a vestit pe Împăratul a toate (10-27); Maria întreabă cum s-a descoperit taina Fiului ei magilor și îi roagă să nu dea de știre nimănui de frica lui Irod și a iudeilor (28-39); magii demonstrează identitatea între îngerul Bunei Vestiri și steaua Nașterii (40-45); Maria descoperă și taina fecioriei ei și cere magilor să vestească pe Hristos în ținutul lor, pregătind calea apostolilor (46-52); strofă finală: îndemn către Biserică să prăznuiască Nașterea și Arătarea Domnului

ALTĂ SOGYTHA LA MARIA ȘI LA MAGI
PE MELODIA: *Puterea Tatălui*

1. La Nașterea Fiului a răsărit lumina și a fugit întunericul din lume, și pământul a strălucit ca să laude Raza Tatălui [Evr 1, 3] care l-a luminat.

REFREN: *Laudă Ție, Doamne, căci prin venirea Ta păcătoșii s-au întors de la păcatele lor, au intrat și au fost așezați iarăși în grădina Edenului, care e Sfânta Biserică!*

2. El a răsărit din trupul Fecioarei și când S-a arătat a pierit umbra; întunericul și rătăcirea le-a risipit și marginile pământului s-au luminat ca să-L laude.

3. Între neamuri [păgâni] s-a făcut stârnire mare, căci în întuneric a răsărit lumina, și au săltat ca să-L laude pe Cel ce prin nașterea Sa a luminat toate.

4. Lumina sa a strălucit răsăritului și Persia a fost luminată de stea; pogorându-se, aceasta i-a adus vestea cea bună și chemarea de a veni la Răsăritul Care bucură toate.

5. Grabnic a venit steaua răsărind în întuneric și i-a chemat să vină împreună cu ea și să se bucure de marea Lumină Care S-a coborât pe pământ.

6. Steaua vestitoare s-a pogorât și a adus perșilor vestea cea bună, că a răsărit împăratul, să vină deci, să se gătească să se închine Lui.

7. Când a văzut steaua, slăvitul Asur a chemat magii și a grăit către ei: „Luați darul și mergeți și cinstiți pe Împăratul cel mare Care a răsărit în Iudeea!”

8. Veselindu-se căpeteniile perșilor au adus daruri din țara lor Fiului Fecioarei: aur, smirnă și tămâie.

9. Intrând L-au găsit ca Prunc ce sălășluia în casă de oameni sărmani; și I s-au închinat cu veselie aducându-I comorile lor.

10. Și a zis Maria: „Pentru cine sunt acestea și de ce? Ce prilej v-a chemat să veniți din țara voastră la acest Copil cu comorile voastre?”

11. Și au zis magii: „Împărat este Fiul tău, Cel ce împletește cununile și Domnul a toate. Puternică e domnia Sa peste lume și de stăpânirea Lui ascultă toate.”

12. „Când s-a mai întâmplat ca o sărmană slujnică să nască un împărat? căci sunt săracă și părăsită. Cum să se nască din mine un împărat?”

13. „Întru tine numai s-a întâmplat aceasta: ca Împăratul cel mare să Se arate întru tine. Și sărăcia ta a fost desființată de El; căci Fiului tău I se supun cununile.”

14. „N-am comori împărătești și bogăție n-am aflat nici-când. Casa e sărmană și locuința e goală. Nu vestiți că Fiul meu e împărat!”

15. „Mare comoară e Fiul tău și bogăție care îmbogățește pe toți, căci comorile împăraților sărăcesc, dar aceasta nici nu scade nici nu se irosește.”

16. „Căutați de nu cumva acel Împărat al vostru, Care s-a născut, nu e altul! Căci acesta este Fiul unui sărmane slujnice, care nu poate să vadă un împărat.”

17. „Să fie oare cu puțință ca, atunci când e trimisă, lumina să rătăcească drumul? Nu întunericul ne-a chemat și condus aici! În lumină am zorit încoace! Fiul tău e Împăratul.”

18. „Vedeți cum tace Pruncul și casa Maicii Lui e părăsită și săracă; nimic împărătesc nu este în ea. Cum să se arate aici un împărat?”

19. „Vedem că pruncul tace blând și smerit, cum ai spus. Am văzut însă și că El a făcut să strălucească în înalt steaua, ca ea să dea de veste.”

20. „Ar trebui să căutați întrebând pe oameni cine e împăratul, și abia apoi să-l cinstiți. Poate că ați greșit drumul și altul e Împăratul care s-a născut!”

21. „Tu, slujnica [Domnului, Lc 1, 38], crede că am aflat că Fiul tău e Împăratul de la steaua care nu și-a lăsat drumul, căci drumul ei e neted; ea ne-a condus încoace!”

22. „Mic este Pruncul, fără cunună și fără scaun de împărat. Ce vedeți în El că vreți să-I aduceți comorile voastre ca unui Împărat?”

23. „Mic este El, fiindcă așa a voit, și pentru că Pruncul e blând și smerit până ce Se va arăta și va veni vremea ca toate cununile să se plece și să se închine Lui.”

24. „Fiului meu Îi lipsesc oștirile, legiunile și rândurile de bătaie. El tace în sărăcia maicii Sale; de ce e vestit de voi Împărat?”

25. „Oștirile Fiului tău călăresc în înalt învăluite în flăcări; cineva de acolo a venit și ne-a chemat punând pe jar tot ținutul nostru.”

26. „Tânăr e Pruncul, și cum îi va fi ușor să se facă Împăratul lumii? Cum să cârmuiască un Prunc pe vitejii cei slăviți?”

27. „Pruncul tău, Fecioară, e bătrân, e Cel vechi de zile [Dn 7, 9] și mai bătrân decât toate. Adam e mult mai tânăr decât El, Care cârmuiește făpturile!”

28. „Se cuvine ca voi să lămuriți și luminați toate. Cine v-a descoperit taina Fiului meu, au doar este un împărat și în ținutul vostru?”

29. „Și ție ți se cuvine să crezi; căci, dacă nu ne-ar fi condus adevărul, n-am fi venit de la capătul pământului pe căi ocolite din pricina Pruncului tău.”

30. „Vestiți-mi acum ca niște prieteni întreaga taină: Cum s-a petrecut în ținutul vostru? Cine va chemat să veniți la mine?”

31. „O mare stea ni s-a arătat, mai frumoasă decât celelalte stele. Și pământul nostru a fost cuprins de flăcările luminii ei, care ne-a adus vestea că S-a arătat Împăratul.”

32. „Nu vreau ca voi să povestiți aceasta în ținutul nostru, ca nu cumva să bage de seamă împărații pământului și în pizma lor să vatăme Pruncul!”

33. „Nu te teme, Fecioară; căci Pruncul tău va destrăma toate cununile care vor zace sub călcâiul Său; și nu-L vor putea vătăma cu pizma lor.”

34. „Mă tem de Irod, câinele turbat, care mă înspăimântă pentru că-și scoate sabia să secere Strugurele cel dulce încă înainte de a se coace.”

35. „Nu te teme de Irod! Căci tronul lui e în mâinile Pruncului tău. Pentru că de îndată ce-i va întinde o cursă, se va clătina și prăbuși, coroana sa va cădea și nenorocitul se va sfârși.”

36. „Râu de sânge e Ierusalimul, în care sunt omorâți cei buni. Și dacă va simți Pruncul, se va năpusti asupra lui. Vorbiți în taină, nu faceți zarvă!”

37. „Toate râurile și cumplitele prăpăstii vor fi îmblânzite de Fiul tău și tocită va fi sabia Ierusalimului. Dacă El nu va voi, nu va fi omorât.”

38. „Cărturarii și preoții Ierusalimului se înțeleg când este vorba de sânge și, dacă vor auzi de Prunc, vor isca sfadă de moarte împotriva mea și a Pruncului. Tăceți, magilor!”

39. „Cărturarii și preoții nu-L pot vătăma cu pizma lor pe Fiul tău, căci El va desființa preoția lor și prăznuirile lor vor pieri.”

40. „Îngerul mi-a descoperit, când am zămislit Pruncul, și mi-a zis: «Fiul tău e Împărat, cununa Sa e înaltă și netrecătoare». Mi-a dat de știre același lucru ca și voi.”

41. „Acest înger de care ne-ai vorbit e Cel ce ne-a chemat și pe noi ca stea, care ni s-a arătat ca să-ți vestim că e mai mare și mai frumos decât [toate] stelele.”

42. „Îngerul care mi s-a arătat mi-a spus când mi-a adus vestea: «Împărăția Sa nu va avea sfârșit» [Lc 1, 33]. Și am păstrat taina, ca să nu se facă cunoscută.”

43. „Și nouă ne-a spus steaua că Fiul tău leagă cununile [împăraților]. Numai înfățișarea ei s-a schimbat, căci ea era un înger, fără ca noi să băgăm de seamă.”

44. „Când mi-a adus vestea, și încă nu fusese zămislit, îngerul mi L-a numit Domn al său, și mi L-a vestit Fiul al Celui Preaînalt [Lc 1, 32]. Dar unde este Tatăl Său nu știu.”

45. „Și nouă ne-a vestit steaua că e Domn peste înălțimile cerești. Peste stele stăpânește Fiul tău și ele răsar numai la porunca Sa.”

46. „Numai vouă vă fac cunoscută și cealaltă taină, ca să credeți: Feciorelnic am născut pe Fiul, Care e Fiul lui Dumnezeu. Mergeți și vestiți-L.”

47. „Și steaua ne-a învățat mai dinainte că Fiul al lui Dumnezeu și Domn este Fiul tău, și e mai presus de toate. Fiul lui Dumnezeu este, precum spui.”

48. „Înaltul și adâncul, toți îngerii și toate stelele mărturisesc că e Fiul a lui Dumnezeu și Domn. Dați de știre despre El în ținutul vostru!”

49. „Întreaga înălțime a cerului a pus ca pe jar printr-o stea Persia care s-a încredințat că Fiul tău e un mare Împărat și Lui i se vor supune toate neamurile.”

50. „Aduceți pace în pământurile voastre, pacea să se înmulțească în ținutul vostru! Apostoli ai adevărului, fie să găsiți credință pe tot drumul călătoriei voastre!”

51. „Pacea Fiului tău să ne ducă în pace înapoi în pământul nostru, precum am venit! Și dacă stăpânirea Sa se întinde peste lume, să cerceteze și să sfințească și pământul nostru!”

52. „Să se bucure Persia de vestea voastră și să se veselească Asur de venirea voastră! Și dacă stăpânirea Fiului meu strălucește, atunci o să-și înalte semnul ei și în ținutul vostru!”

53. Așa a săltat Biserica și a cântat psalmi de laudă Nașterii Celui Preaînalt, prin a Cărui Arătare s-au luminat înaltul și adâncul. Binecuvântat fie Cel care prin nașterea Sa a bucurat toate!

5

1-6: Ioan, Iisus și ucenicii la Iordan înainte de Botez; 7-47: convorbire între Iisus și Ioan pe strofe: Ioan refuză să-L boteze pe Iisus, pentru că numai botezul lui Iisus iartă păcatele (3, 9, 35), pentru că nu se poate atinge ca om de Dumnezeu (11, 13, 17, 29, 37), pentru că Hristos ca Dumnezeu e prea mare și sfânt pentru botez (19, 21, 25, 27, 31, 33), pentru că Botezul Său ar lăsa mulțimile să se îndoiască de divinitatea lui Iisus (15), pentru că nu știe în al Cui nume să-L boteze pe Hristos (41). Hristos îi replică: să împlinească voia Lui și dreptatea Lui (8, 10, 12, 14), să-și împlinească misiunea (18, 22, 24); invocă mărturia pe care i-o va da Tatăl Său la botezul Său (16), premiza a Botezului creștin (24, 26, 28, 32, 38), și asumarea unui trup omenesc (30, 34); arată că El l-a botezat deja pe Ioan în pântecele mamei lui (36), evocă șederea Sa în pântecele Mariei (20, 34) și afirmă că în locul preotului la Botezul Său va veni Tatăl (42); 48-50: strofe finale: Iisus e botezat de Ioan

ALTĂ SOGYTHA LA DOMNUL NOSTRU
ȘI IOAN [BOTEZĂTORUL]
PE ACEEAȘI MELODIE

1. Duhul meu m-a purtat la Iordan și am văzut descoperindu-se o minune: pe Slăvitul Mire vrând să gătească și să sfințească nunta miresei.

REFREN: *Laudă Ție, Doamne, Căruia I se închină cu bucurie cerul și pământul!*

2. L-am văzut pe Ioan plin de uimire cu cetele cerești împrejurul lui și pe slăvitul Mire cum se pleacă fiului celei sterpe [Elisabetei] ca să-L boteze.

3. Duhul meu s-a minunat de Cuvântul și Glasul Lui, căci Ioan a fost Glasul, și Domnul nostru S-a arătat Cuvântul, ca să vină la descoperire Cel ce era ascuns.

4. Mireasa e logodită, dar nu știe cine e Mirele după care privește. Alaiul miresei e adunat, plină e pustia. Dar Domnul nostru e ascuns între ei.

5. Atunci Mirele S-a descoperit, a venit la râu la Ioan; și vestitorul s-a cutremurat și a spus despre el: „Acesta e Mirele pe Care L-am vestit” [In 1, 30].

6. Cel care botează toate a venit la Botez și S-a făcut cunoscut la Iordan. Ioan L-a văzut și și-a tras mâna înapoi, spunând și rugându-se:

7. „Cum vrei să fii botezat, Tu, Doamne, Care prin botezul Tău izbăvești toate? Botezul Te așteaptă cu nerăbdare. Stropește, sfințire și desăvârșire!”

8. Zice Domnul nostru: „Eu am vrut aceasta. Vino și Mă botează ca să se facă voia Mea! Voia Mea nu poți să o silești. Voi fi botezat de tine fiindcă așa am voit.”

9. „Rogu-Te, Doamne, să nu fiu silit la aceasta! Căci e cu neputință ceea ce mi-ai spus. Eu am nevoie să mă botez; căci Tu cu isopul Tău faci albe toate.”

10. „Eu te-am rugat, pentru că mi-a plăcut să se facă așa; și tu, Ioane, de ce te sfădești! Lasă să se îplinească dreptatea [Mt 3, 15]; vino și Mă botează! Ce stai șovăind?”

11. „Cum poate așchia să țină cu mâinile ei focul, fiind lemn uscat! Ai milă de mine, Focule! Căci lucrul e cu neputință pentru mine.”

12. „Ți-am făcut cunoscută voia Mea. Ce te sfădești cu Mine? Vino și Mă botează, și nu vei arde! Cămara de nuntă e gata. Nu mă opri de la nunta care e gata!”

13. „Îngerii se tem și nu cutează să se uite la Tine, ca să nu orbească. Și cum Te voi boteza pe Tine, Doamne? Sunt prea slab să mă apropiu de Tine. Nu mă dojeni!”

14. „Te temi? Nu te împotrivi voii Mele! Căci Eu te-am rugat. Botezul mă așteaptă cu nerăbdare. Împlinește lucrul pentru care ai fost chemat!”

15. „Iată Te-am vestit la Iordan urechilor poporului celui neascultător. Și dacă va vedea că vei fi botezat de mine, va spune îndoindu-se: Nu Tu ești Domnul!”

16. „La Botezul Meu vor vedea că Tatăl Care m-a trimis dă mărturie pentru Mine că sunt Fiul Lui și a hotărât să se împace întru Mine cu Adam, care s-a făcut mânia Lui.”

17. „Se cuvine, Doamne, să-mi cunosc firea, că am fost plăsmuit din pământ, iar Tu ești Plăsmuitorul și Ziditorul a toate. Pentru ce să Te botez cu apă?”

18. „Se cuvine să știi pentru ce ai venit și pentru ce te-am rugat să Mă botezi. Să nu tăgăduiești lucrul pentru care ai venit: botezul!”

19. „Prea mic e râul la care ai venit, ca să cobori în el și să Te cuprindă. Cerurile sunt prea mici pentru puterea Ta. Și cum să Te cuprindă botezul?”

20. „Mai mic decât Iordanul e pântecul Maicii Mele și totuși am vrut și M-am sălășluit în Fecioară. Și așa cum m-am născut din pântec, mă voi boteza și în Iordan.”

21. „Oștiri cerești stau aici, șirul de îngeri se închină. Tremur de spaimă să vin să Te botez.”

22. „Oștirile și cetele te laudă că Mă botezi. Pentru aceasta te-am ales din pântecul maicii tale. Nu te teme! căci Eu am vrut aceasta.”

23. „Am gătit calea pe care am fost trimis să o gătesc. Am pețit mireasa care mi s-a poruncit. Slăvită e arătarea Ta oamenilor, acum că ai venit! Dar nu Te voi boteza.”

24. „Lucrul acesta ține de pregătirea căii Mele; căci așa am vrut Eu. Mă voi pogori și Mă voi boteza în Iordan și voi făuri o armă pentru cei ce se vor boteza și prin Mine ei se vor face albi și nebiruiți.”

25. „Fiul al Tatălui, de ce să Te botezi? Ești doar în Tatăl Tău și Tatăl Tău e întru Tine [*In* 10, 38]! Dai sfințenie preoților; de ce ceri acum apă obișnuită?”

26. „Copiii lui Adam mă așteaptă ca să le dau o nouă naștere. Vreau să le croiesc o cale în apă și trebuie să Mă botez.”

27. „Preoții sunt sfințiți de Tine prin isopul Tău, știu. Unși și împărați faci Tu. La ce îți este de folos botezul?”

28. „Mireasa pe care ai pețit-o pentru Mine Mă așteaptă. Vreau să cobor, să Mă botez și să o sfințesc. Prietene al Mirelui, nu mă opri de la baia care mă așteaptă!”

29. „Nu pot, eu, cel slab, să prind cu mâna mea văpaia Ta. Iată legiunile Tale [îngerești] sunt îmbrăcate în flăcări. Poruncește unui înger al Tău să Te boteze!”

30. „Nu de la înger a fost luat trupul Meu, ca să chem un înger să Mă boteze. Am îmbrăcat trupul lui Adam, de aceea tu, fiu al lui Adam, să Mă botezi!”

31. „Apele Te-au văzut și s-au spăimântat foarte [*Ps* 77, 17]; apele Te-au văzut cu cutremur. Râul a tremurat de spaimă înaintea Ta. Și eu, cel slab, de ce să Te botez?”

32. „Apa e sfințită prin Botezul Meu și primește de la mine Foc și Duh. Dacă nu Mă botez, apa nu e desăvârșită, ca să poată naște copii care să nu mai moară.”

33. „Dacă așchia se apropie de focul Tău se aprinde ca un lemn uscat. Muntele Sinai nu Te-a putut purta, și eu, cel slab, cu ce să Te botez?”

34. „Foc învăpăiat sunt, dar pentru oameni M-am făcut Prunc, prunc în pântec de fecioară, iar acum vreau să Mă botez în Iordan.”

35. „Se cuvine mai degrabă ca Tu să mă botezi pe mine. Căci Tu ai sfințenia care sfințește toate, Tu sfințești pe cei necurați; dar Tu, Cel Sfânt, de ce vrei să Te botezi?”

36. „Se cuvine în chip foarte potrivit ca tu să Mă botezi pe Mine, Eu spun și să nu te împotrivești. Eu te-am botezat pe tine în pântecul maicii tale! Botează-Mă și tu acum pe Mine în Iordan!”

37. „Rob sunt și slab; Tu, Cel ce slobozești toate, ai milă de mine! Nu pot să dezleg nici măcar cureaua încălțămintelor Tale [*Mc* 1, 7]. Cine mă va face vrednic să mă ating de capul Tău cel înalt?”

38. „Robii sunt eliberați prin Botezul Meu, zapisul datoriilor e șters prin spălarea Mea. Eliberarea lor e pecetluită prin apă. Dar dacă nu Mă botezi, totul piere.”

39. „Un veșmânt de lumină poartă văzduhul și așteaptă la Iordan. Și dacă așa a fost hotărât și vrei botezul, atunci botează-Te Tu însuși și îplinește toate!”

40. „Se cuvine ca tu să Mă botezi, ca nimeni să nu rătăcească și să spună despre Mine: «Dacă n-ar fi fost străin de casa Tatălui Său, de ce s-ar mai fi temut atunci levitul să-L boteze?»”

41. „Bine! Dar cum voi pecetlui aici la Iordan rugăciunea Botezului Tău? Căci Tatăl și Duhul Se arată împreună cu Tine; pe Care din Ei să-L chem ca preot?”

42. „Rugăciunea e pecetluită de tăcere. Vino, pune-ți doar mâna ta peste Mine! Și Tatăl va striga în locul preotului ceea ce se cuvine Fiului Său.”

43. „Toți cei chemați sunt aici; oaspeții Tăi, Mire, dau mărturie că în fiecare zi am spus între ei: «Sunt doar glasul, nu Cuvântul!»”

44. „Glasule din pustie, îplinește lucrul pentru care ai venit, ca pustia în care ai ieșit să răsune de marea pace pe care ai vestit-o în ea!”

45. „Vuietul îngerilor izbește urechea mea; căci, iată, aud venind din casa Tatălui oștirile cerești săltând. Prin arătarea Ta, Mire, oamenii au găsit viață.”

46. „Timpul zorește și spre Mine privesc însoțitorii miresei ca să vadă ce se petrece. Vino, botează-Mă, ca ei să laude Glasul Tatălui atunci când el răsună!”

47. „Ascult, Doamne, cuvântul Tău. Vino la botez, căci iubirea Ta Te-a mânat spre el! Țărâna cade în genunchi minunându-se de cum a ajuns să-și pună mâinile pe Plăsmuitorul său.”

48. În tăcere stăteau șirurile îngerilor, și atunci Mirele S-a pogorât în Iordan. Cel Sfânt S-a botezat și a ieșit de îndată afară, și lumina Sa a strălucit peste oameni.

49. Porțile înălțimilor cerești stăteau deschise și s-a auzit Glasul Tatălui: „Acesta este Cel Iubit al Meu întru Care am binevoit” [Mt 3, 17]. Veniți și vă închinați toate neamurile!

50. Miratu-s-au privitorii ce stăteau acolo de Duhul Care S-a pogorât să dea mărturie pentru El. Lăudată fie Arătarea Ta care bucură toate, căci prin vederea ei omenirea s-a luminat!

6

Imn adresat celor botezați, cu următoarele teme: slava celor botezați (1-2); cămara de nuntă și nunta tainică (3, 8, 13); cununile lor (5, 11, 15); armele lor (2, 7); comparație între proto-părinți și cei botezați (3-4, 10, 12, 17-24)

ALTĂ SOGYTHA* PE MELODIA: *Cântați laudă, frații mei!*

1. Strălucesc hainele voastre, frații mei, albe ca zăpada, și voi scânteiați frumos ca niște îngeri.
2. Ca îngerii ați ieșit, iubiții mei, din râul Iordanului, îmbrăcați cu armele Duhului Sfânt.
3. Cămară de nuntă nepieritoare ați câștigat, frații mei, și în slava strămoșilor v-ați îmbrăcat astăzi.
4. Osânda din pricina rodului [pomului] l-a făcut vinovat pe Adam. Pentru voi însă [din Apa Botezului] s-a ridicat astăzi cuvântul de slobozire.
5. Strălucitoare sunt veșmintele voastre și frumoase cununile voastre, pe care vi le-a împletit astăzi prin preoți Întâi-Născutul.
6. Durere a primit Adam în rai, și astăzi voi ați dobândit Slava.
7. Arme de biruință ați îmbrăcat, iubiților, în ceasul în care preotul a chemat pe Duhul Sfânt.

* Aceasta e suprascrierea în manuscrisul O; în manuscrisul P e altă suprascriere mai adecvată: „Alt imn al celor botezați”, cu refrenul: „Cântați laudă, frații mei, Stăpânului a toate Care v-a legat cunună!”

8. Se bucură îngerii și se veselesc pământenii, frații mei, la nunta voastră în care nu este necurăție.

9. Bine ceresc ați primit, frații mei; păziți-vă de cel rău, ca să nu vi-l fure!

10. În ziua în care se va arăta Împăratul ceresc, vă va deschide ușa și veți intra în Eden.

11. Cununi neveștejite sunt puse pe capul vostru; gura voastră să cânte laudă în tot ceasul!

12. Din pricina rodului [pomului], Adam a fost izgonit cu durere. Pe voi însă el [rodul Pomului Vieții în Euharistie] vă bucură în camera de nuntă a bucuriei.

13. Cine nu se va bucura, frații mei, pentru camera voastră de nuntă, de care Se bucură Tatăl cu Fiul și cu Duhul.

14. Zid puternic să fie pentru voi Tatăl, Fiul mântuitor și Duhul păzitor!

15. Strălucite și-au făcut mucenicii cununile prin sângele lor. Iar pe voi Mântuitorul v-a făcut strălucitori prin sângele Său.

16. Îngerii și duhurile cerești se bucură pentru cei ce se căiesc. Să se bucure și pentru voi, frații mei, că v-ați asemănat lor!

17. Rodul [Pomului Vieții în Euharistie], pe care Adam n-a putut să-l guste în rai, a fost așezat astăzi în gura voastră cu bucurie.

18. Mântuitorul nostru a închipuit trupul Său în Pomul Vieții, din care Adam n-a putut gusta pentru că a păcătuit.

19. Război pornit-a cel rău și i-a biruit pe strămoși. Astăzi este însă biruit de Botezul vostru, frații mei!

20. Mare e biruința de care v-ați făcut părtași astăzi, dacă n-o disprețuiți și nesocotiți.

21. Laudă Celui ce i-a îmbrăcat pe strămoși cu slavă! Să se bucure și să găsească binecuvântare în nașterea [a doua] din Apă!

22. Mulțumire fie adusă Celui ce a îmbrăcat cu slavă bisericile Lui! Laudă Celui ce a înălțat neamul strămoșilor!

Cuprins

Prezentare (diac. Ioan I. Ică jr) 5

*

SFÂNTUL EFREM SIRIANUL

Imnele Nașterii

1. Nașterea Domnului, împlinire a prorociilor; îndemn la prăznuire cinstită a privegherii și sărbătorii	15
2. Maica Mântuitorului; Betleemul; Iosif; Fiul lui David	26
3. Nașterea Domnului	31
4. Ziua Nașterii Domnului; Maria și fecioarele; Euharistia; antinomiile Nașterii	36
5. Luna și ziua nașterii și zămislirii Domnului; cântec de leagăn al Mariei și al lui Iosif	52
6. Cântec de leagăn al Mariei; Simeon și Ana, Zaharia, Elisabeta și Ioan laudă Pruncul; Irod și fiica Sionului	56
7. Îngerii, păstorii, locuitorii Betleemului și Pruncul .	60
8. Întruparea; Ana, Sara, Rebeca, Elisabeta și Maria .	63
9. Alt cântec de leagăn al Mariei	67
10. Mormântul pecetluit și zămisirea feciorelnică	70
11. Maica minunată a lui Iisus	72
12. Minunea nașterii din Maria	74
13. Cântecul Nou-Născutului și iubirii Lui neastâmpărate	76

14. Defăimările poporului iudeu	79
15. Cântec de leagăn al Mariei	82
16. Cântec de leagăn al Mariei	84
17. Cântec de leagăn al Mariei	87
18. Creația laudă pe Domnul pentru cei treizeci de ani ai vieții pământești a lui Iisus	91
19. Magii, Maria și Pruncul	97
20. Sara așteaptă pe Hristos (fragment)	101
21. Prăznuirea zilei Nașterii	102
22. Imn alfabetic la Nașterea Domnului	107
23. La Nașterea Domnului	114
24. Omorârea pruncilor în Betleem	118
25. Fericirea Bisericii pentru Nașterea Domnului	124
26. Cele șapte zile ale creației laudă Nou-Născutul	129
27. Simbolismul numeric al numelor lui Iisus, Iosif, Ioan, Maria și Mesia	133
28. Despre Maica Fecioară a Domnului (fragment)	137

Imnele Arătării

1. Strofe despre Botezul lui Iisus	143
2. = Imnul 18 la Naștere	145
3. La Ungerea baptismală	146
4. Imn baptismal	153
5. Imn baptismal	156
6. Imn baptismal	158
7. Prefigurări vechi-testamentare și simboluri naturale ale Tainei Botezului	162
8. Continuare	167
9. Roadele Botezului	173
10. Căderea lui Adam și Botezul lui Hristos	176
11. Botez și Biserică	180
12. Cădere și Botez	182
13. Renașterea din Botez	184

Imne-dialog

1. Cântare adresată Maicii Domnului	189
2. Cântare a Mariei adresată Pruncului ei	196
3. Maria și Simeon	199
4. Maria și magii	205
5. Hristos și Ioan Botezătorul	211
6. Cântare adresată celor botezați	217

Editura și Librăria DEISIS

str. Timotei Popovici, nr. 21, 550164 Sibiu
tel./fax 0269-214272

www.edituradeisis.ro

Difuzare: SC *SUPERGRAPH* SRL

str. Ion Minulescu, nr. 36
031216 București, sector 3
tel. 021-3206119, fax 021-3191084

Tiparul executat la *PRINT MULTICOLOR*

str. Bucium, nr. 34, 700265 Iași
tel. 0232-211225, 236388
fax 0232-211252